

FØRST I NORGE !

DET AMERIKANSKE FLYVÅPENS UFO-UNDERSØKELSESPROSJEKTER BLE OFTE STERKT KRITISERT FOR SIN HÅNDTERING AV UFO-RAPPORTER.

HØSTEN 1966 ENGASJERTE FLYVÅPENET ET UNIVERSITET TIL Å FØRETA ET OBJEKTIVT VITENSKAPELIG STUDIUM AV UFO-PROBLEMET. DETTE RESULTERTE I DEN MEGET OMDISKUTERTE CONDON-RAPPORTEN.

MEN VAR CONDON-RAPPORTEN OBJEKTIV I SINE KONKLUSJONER ?

ELLER BLE DET VIRKELIG GJORT FØRSØK PÅ Å FØRE PUBLIKUM BAK LYSET ?

VAR PROSJEKTET EN SAMMENSVERGELSE ? DISKUSJONENS BØLGER HAR GÅTT HØYT.

NÅ HAR MAN FOR FØRSTE GANG FÅTT ANLEDNING TIL Å STUDERE DISSE SPØRSMÅLENE NÆRMERE, ETTER AT DET KOM FREM ET MATERIALE SOM ALDRI VILLE HA BLITT KJENT HVIS DET IKKE HADDE VÆRT FOR TO SPESTELLE OMSTENDIGHETER: EN UFOLOG SOM BEGIKK SELVMORD OG EN STUDENT SOM VILLE SKRIVE EN DOKTOR-AVHANDLING...

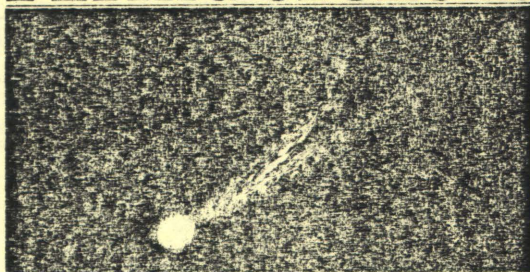
NIVFO BESØKTE USA I SOMMER OG FIKK INTERESSANTE OPPLYSNINGER.

OG DER VAR VIRKELIG EN SAMMENSVERGELSE PÅ GÅNG. MEN IKKE SLIK DET HAR VÆRT PÅSTATT...

Side 51

THE COMPLETE REPORT
COMMISSIONED BY
THE U. S. AIR FORCE

SCIENTIFIC STUDY OF UNIDENTIFIED FLYING OBJECTS

CONDUCTED BY THE UNIVERSITY OF COLORADO
UNDER RESEARCH CONTRACT NUMBER
F44620-67-C-0035 WITH THE U. S. AIR FORCE

DR. EDWARD U. CONDON
PROJECT DIRECTOR

WITH AN EXCLUSIVE INTRODUCTION BY

WALTER SULLIVAN

OF
The New York Times

OVER 75 PHOTOGRAPHS

**Medarbejdere i CSICOP
ass. of the CSICOP**

Paul Kurtz, Chairman
(professor of philosophy, SUNY at Buffalo)
Kendrick Frazier
(science writer, Editor, *THE SKEPTICAL
INQUIRER*)
Lee Nisbet, Executive Director
(professor of philosophy, Medaille College)

FELLOWS

James E. Alcock
(professor of psychology, York Univ.)
Isaac Asimov
(science writer)
Irving Biederman
(professor of psychology, SUNY at Buffalo)
Brand Blanshard
(professor of philosophy, Yale)
Mario Bunge
(professor of philosophy, McGill Univ.)
Bette Chambers
(Executive Director, American Humanist Assoc.)
Milbourne Christopher
(magician, author)
F. H. C. Crick
(Salk Institute for Biological Studies)
L. Sprague de Camp
(science writer, engineer)
Bernard Dixon
(European Editor, *Omni*)
Paul Edwards
(Editor, *Encyclopedia of Philosophy*)
Charles Fair
(science writer)
Anthony Flew
(professor of philosophy, Reading U., England)
Yves Galiliet
(Exec. Secy., Union Rationnelle)
Martin Gardner
(author, critic)
Stephan Jay Gould
(Museum of Comparative Zoology, Harvard)
C. E. M. Hansel
(psychologist, Univ. of Wales)
Sidney Hook
(professor emeritus, philosophy, NYU)
Ray Hyman
(professor of psychology, Univ. of Oregon)
Leon Jaroff
(Managing Editor, *DISCOVER*)
Lawrence Jerome
(science writer, engineer)
Philip J. Klass
(science writer, engineer)
Marvin Kohl
(professor of philosophy, SUNY at Fredonia)
Edwin C. Krupp
(astronomer, director, Griffith Observatory)
Lawrence Kusche
(science writer)
Paul McCready
(scientist/engineer, AeroVironment, Inc.)
David Morrison
(professor of astronomy, Univ. of Hawaii)
Ernest Nagel
(prof. emer., philosophy, Columbia)
James Oberg
(science writer)
W. V. Quine
(professor of philosophy, Harvard)
James Randi
(magician, author)
Carl Sagan
(professor of astronomy, Cornell)
Evry Schatzman
(President, French Physics Association)
Thomas A. Sebeok
(anthropologist and linguist, Indiana Univ.)
Robert Sheaffer
(science writer)
B. F. Skinner
(professor of psychology, Harvard)
Marvin Zelen
(statistician, Harvard)
Marvin Zimmerman
(professor of philosophy, SUNY at Buffalo)

**NORWEGIAN INSTITUTE FOR VITENSKAPELIG FORSKNING
OG OPPLYSNING (NIVFO)**

NORWEGIAN INSTITUTE OF SCIENTIFIC RESEARCH AND ENLIGHTENMENT
A NORWEGIAN SECTION OF THE CSICOP

INNHOOLD

SIDE

BLØFF-INDUSTRI	3
SLIK BLE 1986	4
"I ALL HEMMELIGHET RASER KRIGEN MOT UFOENE"	5
UFO-KLASSIKER - TEHERAN 1976	6
ANTROPOSOFI - DEL II	11
KOMMENTARER TIL ANTROPOSOFI-ARTIKKELEN	18
ASTRO-ARKEOLOGI AV BESTE SORTERING	21
INGEN BEVIS FOR PSI	22
MYSTISK LYSFENOMEN	25
KRYSTALLKULE-EFFEKTEN	26
SPOKELSESRACKETTENE OVER NORDEN I 1946	30
UFO-KLASSIKER - MOUNT CLEMENS, 1967	31
UFO I ÅL	34
LÅNKE, STJØRDAL, 1981	35
PASIENTERS RETTSSBESKYTTELSE FORRINGES	36
SE OPP - VERDEN GÅR UNDER	38
DÅNIKEN, SMART BLØFFMAKER ELLER IDIOT ?	39
JEROME CLARK REFLEKTERER	42
OVERTROISK GRUVESELSKAP	43
BELGISK UFO-KONGRESS	44
GUD SOM TANNLEGE	45
ASTROLOGER MISLYKTES	49
EN, TO, TRE OG ET LITE HOPP	50
MERKELIG LYS PÅ HIMMELEN	50
CONDON-RAPPORTEN, TRICK ELLER ... ?	51
HVORDAN JAGE ET SPOKELSE ?	61

ABONNEMENT: KR. 95,- BESTILLES HOS:
N I V F O
BOKS 2119
7001 TRONDHEIM

POSTGIRO NR.: 3 46 95 74 * 5 NR. PR. ÅR.

ANSVARLIGE REDAKTØRER:

K. STENØDEGÅRD OG JAN S. KROGH

BLÖFF INDUSTRI

Som tidligere omtalt i NIVFO-Bulletin skulle CSICOPs leder, professor Paul Kurtz, besøke Norge i forbindelse med den internasjonale humanistkongressen i Oslo første uken i august. I Dagbladet for 6. august 1986 forteller Kurtz om hvordan helbredelsespredikantene utfører sine bløffnummer...

SYKE MENNESKER HELBREDES IKKE VED HJELP AV MIRAKLER. VÅRE UNDER-SØKELSER AV USAS SJU LEDENDE HELBREDELESPREDIKANTER HAR IKKE AV-SLØRT ET ENESTE MIRAKEL. DERIMOT HAR VI AVSLØRT HVILKE METODER PREDIKANTENE BRUKER FOR Å BLØFFE FOLK.

I ni måneder har professor Kurtz og hans 90 medarbeidere reist rundt i USA på jakt etter predikantenes påståtte evner til å helbrede.

Det ble smått med mirakler, men ved hjelp av videoopptak og avansert teknologi kunne Kurtz avsløre hvordan predikantene f. eks. bløffer folk til å tro på deres direkte kontakt med "oven" og helbredelse av syke.

Predikanten Peter Popoff var en av de store i USA inntil Kurtz i fjor høst dokumenterte Popoffa arbeidsmetoder for amerikanske TV-seere.

Ved hjelp av avansert teknisk utstyr avslørte professor Kurtz og hans medarbeidere hvordan Popoff fikk folk til å tro at han hadde en guddommelig evne til å kjenne navnet og livshistorien til tilfeldige deltakere på store massemøter. I virkeligheten satt fru Popoff bak scenen og føret mannen med opplysninger ved hjelp av en skjult radiosender plassert bak Peter Popoffs øre. Møtedeltakerne må åpenbart ha glemt at de bare noen få timer før møtet startet hadde fylt ut et eget registreringskort med mange personlige opplysninger.

En annen av USAs kjendispredikanter, W.V. Grant, bruker også teknikken med å tiltale enkeltpersoner i salen. Men i

motsetning til sin kollega Popoff lærer Grant seg et tjuetalls skjebner utenad på forhånd.

Predikant W.V. Grants glansnummer med helbredelse av lamme ble også noe mindre imponerende etter professor Kurtz' avsløringer.

- Det som i realiteten skjer, er at Grant siler ut enkelte deltakere som er dårlig til beins, og tilbyr dem en rullestol når de ankommer møtet. I løpet av vekkelsesmøtet blir disse personene rullet inn på scenen der Grant i sin håndspåleggelse ber dem reise seg. Det går jo vanligvis helt greit, men Grant presenterer det hele som et mirakel for et ekstatisk publikum, fortalte Kurtz, som også kunne opplyse at helbrederne Grant alltid medbringer 30 rullestoler på sine turneer.

- Vi har ikke funnet en eneste dokumentert helbredelse gjennom våre undersøkelser. De fleste såkalte helbredelser er umoralske og uetiske handlinger gjort i Guds navn, mente professor Kurtz

Forøvrig har det vært trykket endel pressemeldinger over NTB vedrørende Kurtz'besøk i Norge.

SLIK BLE 1986

UKEBLADENE HAR SOM KJENT STOR OMSORG FOR SIN LESERSKARE

ALLERS HAR ENGASJERT ANNA ELISABETH WESTERLUND TIL Å "SE" FOR SEG, OG I NR. 2/86 FÅR LESERNE VIKTIG INFORMASJON OM HVA ÅRET VILLE BRINGE...

- * Alvorlig krise i Østen - Norge vil lide -
- * Fryktelige blodbad i Sør-Afrika (hvem skulle ha trodd det ?)
- * Løsning på våpenkappløpet USA-Sovjet -
- * Ingen forandringer på slottet - kongen sterk som en bjørn -
- * Barn i vente hos Silvia og Carl Gustav -

Denne kombinasjonen av hva som har vært fremme i nyhetsmedia og hva folk liker å lese om i ukebladene, skulle altså bli dominerende hendelser i 1986. Men flere forhold av betydning avsløres under samtalen med Allers-journalisten: Norge vil ikke komme til å vinne Melodi Grand Prix i Bergen - så utrolig det enn kan høres. Videre ville Carl I Hagen bli et uromoment... , Willock klarer seg perioden ut og Harald Tusberg vil få mer suksess. Værmeldingen for året er interessant: Sur og kald vinter, med en god del snø. Sommeren våt til å begynne med, men utover juli vil det bli noenlunde stabilt og fint. (Noe mange sikkert med glede har fått sanne.)

En norsk kvinne kommer til å gjøre det bra med en bok i løpet av året. Hun vil vekke oppsikt og boken vil få en anerkjent pris. Fru Westerlund stråler opp ved tanken på at dette kanskje kan være henne selv, hun skriver en bok hvor hun går imot både leger, psykologer og andre vitenskapsfolk. "Det er en bok som vil bli lest", spør hun. Det er forøvrig noe man ikke behøver å være synsk for å kunne forutsi...

Et snev av velvilje overfor vitenskapen ser det likevel ut til at AEW har kunnet mobilisere. Hun har testamentert hodet sitt til forskningen for at vitenskapen skal forsøke på hjernen og se om det er noe spesielt med den siden hun er synsk.

For et par år siden forutså hun sin egen død i nær fremtid, og avisene skrev om dette spalte opp og spalte ned. Her må hun altså ha tatt feil. Slikt forekommer i blant og det er helt i orden. Selv ikke "seere" kan oppnå 100% klaff i gjetting. En får være fornøyd med de vanlige 50%, og selv om det ble 100% bom, som ved en undersøkelse i Australia, så ville nok tilhengerne være like imponert. Slike undersøkelser og tall vil heller neppe noen ukebladskonsumenter få kjennskap til. Heller ikke at den uforlignelige A E W ikke våget å la sine påståtte evner bli testet.

INTET ER SA VANSKELIG Å SPA OM SOM FREMTIDEN ...

I Amerika kommer kjente seere med sine forutsigelser i massemedia foran hvert nytt år. Skeptikerne pleier nøye seg med å gå tilbake i tiden å kikke på forutsigelsene. Resultatet er uforanderlig det samme: Seernes forutsigelser overtreffer ikke det resultat som gjettinger og den rene slumpmessighet kan gi. Men tross dette kommer seerne tilbake hvert år, eksempelvis den "berømte" Jean Dixon. Man kan undre seg over at disse seerne aldri kan huske hvilke uttalelser de har kommet med. For dersom de hadde husket ville de lett ha konstatert at de mangler denne seer-egenskapen. →

Blant forutsigelsene for 1984 kan nevnes at kysten av California skulle synke i havet, president Reagan bli skutt under sin gjenvalgskampanje, John Glenn vinne demokratenes nominering og Ted Kennedy rømme til Europa med sin sekreter.

Derimot forutså ikke en eneste seer mordet på Indira Gandhi, Richard Burtons plutselige død eller den store giftgassulykken i India.

I januar 1984 sa Jean Dixon til en reporter fra avisen Baltimore Sun at forferdelige hendelser ventet verden i løpet av året, men hun ville ikke gi noen nærmere detaljer, da det som skulle inntreffe var så uhyggelig. Men ifølge avisen The Star forutsa hun at Castros agenter kom til å ta makten i to små land i Latinamerika og at det skulle bli sjøskrig i det Karibiske hav mellom USA-støttede og Sovjet-støttede stridskrefter. Hun sa også at Richard Burton trolig ville gå tilbake til Elizabeth Taylor.

Barbara Mousalam, som påstår at hennes spådommer har vært riktige i 80% av tilfellene, forutsa bl.a. at Reagan skulle utsettes for mordforsøk, at Khomeini skulle miste makten i Iran og at almen verneplikt skulle gjeninnføres i USA. En god forutsigelse gjorde hun: at en kvinne ville bli nominert til demokratenes vicepresidentkandidat. Men samme forutsigelse gjorde den kjente politiske kommentatoren Jack Anderson, så den muligheten fikk spredning.

Mange forutsigelser er så vage at det ikke lar seg gjøre å bedømme om de har slått til eller ikke.

Kilde: The Skeptical Inquirer nr. 4, årgang 9.

Så kan jo leserne more seg med å se etter hvor mange av AEWs forutsigelser for 1986 som klaffet.

UKEBLADET VI MENN ER IKKE SNAUERE. I NR. 21/85 RASER KRIGEN MOT UFOENE !

"I ALL HEMMELIGHET RASER KRIGEN MOT UFOENE"

Et blikk på den prangende reportasjen er nok til å bli fylt av stundens alvor. Fire rystende fotografier som forhåpentligvis har avstedkommet det ønskede kalde grøss langs mange leseres ryggrad:

* En refleks i en kameralinse -

* To ulike bilder av oppskytingen av en rakett fra en u-båt.

* En modell opphengt i en tråd.

Men hvilken rolle spiller vel det ? Leserne er godt fornøyde.

Reportasjen om krigen mot inntrengerne fra verdensrommet innleder med en episode fra Malmstrom Air Force Base og Great Falls-flyplassen, Montana. At Malmstrom har skiftet navn til Great Falls gjør ingen ting, heller ikke at F-94 fly blir til F-106, eller at det hele er en ytterst tvilsom historie (Condon-rapporten s. 53)

Skamfering av dyr koblet sammen med UFO-historier ser ut til å beholde sin popularitet, på tross av at disse ryktene for lengst er avmystifisert.

Myndighetene er heller ikke glemt, de holder fortsatt alt slikt hemmelig av hensynet til rikets sikkerhet. Godt gjort i 40 år !

Og så er det vitenskapens tur. I de tallrike rapportene kan man lese nøyaktige observasjoner og vurderinger av vitenskapsfolk osv. Og la oss endelig ikke glemme de aller fremste av disse; det gjør heller ikke Vi Menn, idet reportasjen nevner to av dem: Lawrence Fawcett og Barry Greenwood. Er det nødvendig å føye til at de i virkeligheten er kjente UFO-entusiaster..?

Også Teheran-saken (beskrevet i dette nr. av NIB) er tatt med og gjort meget mystisk ved hjelp av utelatelsesteknikk i klassisk stil.

Reportasjen avrundes med de obligatoriske og sødmefylte spørsmål: Hva slags gjensstand dreier det seg om ? Hvor kommer de fra ? Hva vil de ?

De som ønsker svar på disse "sentrale" spørsmålene leser annet enn ukeblad. De som for enhver pris ikke vil ha svar, og det er de fleste, er stadig godt fornøyd med sine kilder til opplysning.

Teheran, 1976

UFO-NYT 2/84

Av Kim Møller Hansen

DEN 19. SEPTEMBER 1976 BLE TO SUPERMODERNE F4 PHANTOM JAGERFLY FRA DET KEISERLIGE IRANSKE FLYVÅPEN GJORT KAMPDYKTIGE MENS DE FORFULGTE UFOER NORD FOR TEHERAN. RADIOKOMMUNIKASJONEN, INSTRUMENTENE OG VÅPENSYSTEMET SVIKTET. DET ENE UFOET SA UT TIL Å FYRE AV EN RAKETT MOT DEN ENE PHANTOM-JAGEREN. ER DETTE ET TEGN PÅ AT UFOER ER FIENDTLIGE OG ANGREPSLYSTNE ?

Umiddelbart etter hendelsen bad Det Keiserlige Iranske Flyvåpen (IIAF) representanter fra det amerikanske flyvåpens rådgivningsgruppe i Iran (MAAG) om å foreta en avhøring av besetningen på det ene Phantom-flyet som var involvert.

Oberstløytnant Olin R. Mooy og oberst Jerry R. Johnson ble utpekt og utarbeidet en rapport som gjengis i det følgende.

* Omkring kl. 00.30 den 19. september 1976 mottok overkommandoen i IIAF en telefon fra luftforsvars-sentret (ADOC) på Mehrabad-flyplassen nær Teheran. Mehrabad hadde mottatt fire telefoner fra folk som bor i Shemiran-distriktet og som fortalte at de hadde sett merkelige objekter på himmelen. En kvinne beskrev dem som en slags fugler, mens en annen kvinne sa: "Vær så snill å be dette helikopteret med lyset om å fjerne seg fra huset mitt, for jeg er redd." (Det var ingen helikoptere i luften på det aktuelle tidspunkt.) Innbyggerne fikk vite at det trolig var tale om stjerner.

* Overkommandoen kontaktet brigade-general Yousefi. Han ringte til folk i kontrolltårnet i Mehrabad, og da han fikk vite at radarene i Babolar og Shahrokhi ikke hadde registrert objektet besluttet han selv å undersøke. Han fikk øye på et objekt som så ut som en stjerne, men større og klarere. (Note: Planeten Jupiter var meget klar på dette tidspunktet.)

Han bestemte seg for å sende et F-4 jagerfly fra Shahrokhi for å undersøke saken. (Shahrokhi er en IIAF - flybase omkring 240 km sydvest for Teheran.)

* Klokken 01.30 lettet F-4 jageren og fløy mot et punkt ca. 74 km nord for Teheran. På grunn av dets skinnende klarhet kunne objektet lett ses på en avstand av 130 km. Da F-4'en nærmet seg i en avstand av 46 km, ble all instrumentering og kommunikasjon (UHF og samtaleanlegg) avbrutt. Piloten avbrøt forfølgelsen og fløy tilbake mot Shahrokhi. Da F-4'en dreide bort fra objektet og åpenbart ikke lenger var en trussel mot det, ble flyets instrumentering og radiokommunikasjon gjenopprettet.

* Klokken 01.40 ble en annen F-4 sendt opp. Annenpiloten (flyets radaroperatør,) fikk radarkontakt. Objektet befant seg i en avstand av 50 km, i en kl. 12-posisjon, dvs. like foran og over F-4'en. Da avstanden var 46 km fjernet objektet seg med en hastighet som kunne ses på radarskjermen og det holdt 46 kilometers avstand.

* På flyets radarskjerm var radar-ekkoets størrelse sammenlignelig med et Boeing 707 tanker-fly. Det var vanskelig å se objektets størrelse med øynene på grunn av dets intense stråleglans. Lyset det sendte ut lignet glimtende blitz-lys arrangert i et rektangulært mønster vekslende mellom blå, grønne, røde og orange farger. Lysene skiftet så hurtig at

alle fargene kunne ses på en gang.

* Objektet og dets forfølgende F-4 fly fortsatte på en kurs mot det sydlige Teheran, da et annet klart lysende objekt, hvis størrelse ble anslått til å være mellom det halve og 1/3 av månnens, kom ut fra det første objektet. Dette andre objektet styrte rett mot F-4 flyet med meget stor fart. Piloten forsøkte å fyre av et AIM-9 missil mot objektet, men i samme øyeblikk sluknet hans våpenkontrolltavle og han mistet all kommunikasjon (UHF og samtaleanlegg.) På dette tidspunkt begynte piloten på en dreining og samtidig et dykk for å komme unna. Da han svingte kom objektet ca. 5,5 - 7,5 km bakut. Da han fortsatte sin dreining bort fra det første objektet kom det et annet objekt på innersiden av svingen, men vendte så tilbake til det første objektet, hvor det ble tatt opp igjen i en perfekt manøver.

* Kort etter at det andre objektet hadde sluttet seg til det første kom det enda et objekt ut fra den andre siden av det første objektet og fløy rett nedover med stor fart. Besetningen på F-4 Phantomjageren hadde fått gjenopprettet kommunikasjonen; våpenkontrolltavlen virket igjen og de så at objektet nærmet seg jorden, og ventet en voldsom eksplosjon. Men det viste seg at dette objektet landet blidt på bakken og spredte et meget klart lys over et område på ca. 2-3 kilometer.

* Flyet gikk fra 7900 meters høyde til 4600 meter, og besetningen fortsatte med å iakttå og markere objektets posisjon. Besetningen hadde litt besvær med å innstille deres nattesyn, men etter å ha kretset over Mehrabad et par ganger la de an til en direkte innflygning. Det var mye støy på UHF'en, og hver gang de passerte en peil-

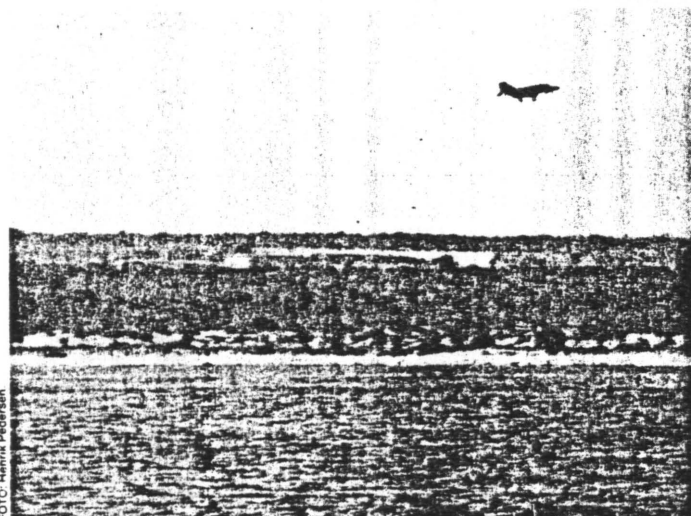

FOTO: Henrik Pedersen

McDonnell Douglas Phantom Jager.

ing på 150 grader fra Mehrabad, mistet de enhver radiokommunikasjon, og inter-navigasjonssystemet svingte 30 grader til 50 grader. Det ene sivile ruteflyet som nærmet seg Mehrabad på samme tids-punkt hadde også kommunikasjonsforstyr-relser i det samme området (Kilo Zulu), men gav ingen melding om å ha sett noe.

* Mens flyet la an til landing, la besetningen merke til enda et sylinder-formet objekt (omtrent på størrelse med et I-33 fly) med klare, rolige lys på hver side og et blinklys i midten. Av-standen til objektet var ca. 19 km. På en forespørsel fastslo flykontrollen at man ikke hadde kjennskap til annen tra-fikk i området. På det tidspunkt da ob-jektet passerte over F-4 flyet kunne tårnet ikke se det, men fikk øye på det etter at piloten hadde bedt dem om å søke mellom fjellene og raffinieret.

* Ved dagslys ble besetningen på F-4 flyet bragt i helikopter ut til det området hvor objektet tilsynelat-ende hadde landet. Man kunne ikke se noe på stedet (en uttørret sjø) men da de kretset over og mot den vestlige del av området, la de merke til et meget merkelig dyttesignal. På det stedet hvor man mottok dette kraftige signalet sterkest lå det et lite hus omgitt av en have. De landet og spurte folket som bodde der om de hadde lagt merke til noe uvanlig natten før. Folkene fortalte om en kraftig støy og et meget klart lys liksom lyn. Flyet og det området man mener at objektet har landet blir under-søkt for eventuell stråling. Ytterlig-ere opplysninger vil bli fremsendt når de foreligger.

Så langt oberstløytnant Mooy's rapport
....

Hvis alle detaljene i rapporten er kor-rekte, er det rimelig å forvente at en storstilt amerikansk-iransk undersøkelse ble iverksatt og at den nå avdøde Shahen fikk beskjed om å hemmeligholde saken. F-4 Phantomjagerflyet er tross alt et avansert kampfly som er mye brukt i det amerikanske flyvåpen og flåten, og det ble ifølge Mooy's rapport gjort kamp-udyktig av et ukjent objekt !

Men ingen av disse tingene skjedde ! Saken ble slått stort opp i de iranske aviser endog med "offisielle" uttalelser. Mooy's rapport ble sendt til CIA, minist-eriet og Pentagon, men rapporten var ikke

"Top Secret" kun "Confidential", som er den laveste grad av hemmelighets-kremmeri. Det amerikanske flyvåpen tok til og med så lett på saken at en kopi av rapporten "sivet ut" til NICAP, som kunne offentliggjøre den i sitt novem-ber 1976 nummer av "UFO Investigator". I 1977 vendte oberstløytnant Mooy til-bake til USA, og i oktober 1977 hen-vendte UFO-skeptikeren Philip Klass seg til Mooy (nå forfremmet til oberst) angående saken, og fikk opplyst at det amerikanske flyvåpens representanter i Iran ikke siden avhøret av pilotene den 19. september 1976 foretok noen ytter-ligere etterforskning i saken. Oberst Mooy kunne også opplyse at IIAF såvidt han visste ikke foretok noen grundig undersøkelse av det andre Phantom-flyet for å konstatere årsaken til de elekt-riske og elektroniske forstyrrelsene i flyet.

Hvorfor denne manglende interessen for å få oppklart saken til bunn? Er det kanskje slik at saken ikke er så mystisk som Mooy's rapport gir uttrykk for ?

AVSLØRENDE BÅNDOPPTAK

Avisene i Teheran hadde siden mai beret-tet om utallige UFO-observasjoner fra Bushehr-området, og i et enkelt tilfelle påsto en mann at han var blitt fanget i en skog og bortført pr. UFO til Isfahan. UFO-jakten over Teheran den 19. septem-ber gav nye overskrifter, men avisene kunne også bidra med nye interessante opplysninger i saken.

Den persisk-språklige avisen "Ettela' at" hadde fått adgang til å høre lyd - opptaket av samtalen mellom kontroll - tårnet i Mehrabad og piloten på det før-ste F-4 flyet. Piloten var løytnant Jafari. Av dette opptaket fremgår det at selv om flyet fløy med maksimal fart var det umulig for Jafari å nærme seg ob-jektet. Fra kontrolltårnet i Mehrabad fikk han beskjed om å vende tilbake hvis han ikke kunne komme nærmere objektet, hvilket Jafari innvilget. Men et øyeblikk etter sa han over radioen:

"Et eller annet nærmer seg bakfra. Det er bare 28 km borte... nå 14 km.. nå 7 km.... Det er på høyde med meg nå. Jeg tror det flyr inn i meg. Det har nettopp passert meg, meget nær..." Avisen forteller vid-ere at "piloten med nervøs stemme bad om å bli hjulpet hjem til basen. Det var på dette tidspunkt at det andre flyet ble sendt opp."

I motsetning til beretningen i Mooy's rapport er det på båndopptaket av samtalen mellom pilot og kontrolltårnet i n t e t som tyder på elektriske forstyrrelser. Denne uoverensstemmelsen kan skyldes at Mooy's undersøkelser var konsentrert om den andre besetningens opplevelser, og at de to besetningene ikke hadde hatt tid til å sammenligne noter innen avhøringen.

Interessant er det også at da Jafari jaktet på det store objektet like foran flyet, så han et lysende objekt som kom b a k f r a . Dette objektet behøver derfor ikke å ha hatt noen forbindelse med objektet Jafari jaktet på.

Båndopptaket med radiokommunikasjonen med det andre F-4 flyet ble også offentliggjort. I den engelskspråklige avisen "Teheran Journal" kunne man lese at "piloten rapporterte at han hadde sett UFOet og fortalte kontrolltårnet at det hadde satt ned hastigheten. Han fortalte at flyet fungerte tilfredsstillende og at han gjorde seg klar til å fyre av missiler mot UFOet. Etter en kort pause fortalte han at han hadde sett "et lysende, rundt objekt med en diameter på 4,5 m forlate UFOet." Få sekunder senere vendte objektet tilbake til moderfartøyet og forsvant med en hastighet flere ganger lydens."

Heller ikke her ble det nevnt noe om elektriske/elektroniske forstyrrelser, men h v i s de hadde funnet sted ville de ha avbrutt radiokommunikasjonen med kontrolltårnet. Det ble heller ikke nevnt noe om at objektet var blitt registrert på flyets radar. (Radaren i Mehrabad var ikke i funksjon på dette tidspunkt.)

EKSPERT-UTTALELSE

F-4 flyene er utstyrt med en APQ-120 radar, som er fremstilt av Westinghouse Electric i USA. To teknikere fra Westinghouse var i Iran på Shahrokhi-basen da hendelsen fant sted, og deres kjennskap til saken og IIAF i sin alminnelighet er interessant. Begge teknikerne ønsker snonymitet og blir i det følgende benevnt som TR-1 og TR-2.

TR-1 opplyste at det andre F-4 kom i "karantene" bak en avsides beliggende voll av sandsekker (laget til bruk ved overraskelsesangrep). Dette bekrefter at kun det andre F-4 flyet tilsynelatende hadde ettervirkninger etter møtet med UFOet.

Hverken spesialister fra det amerikanske flyvåpen eller amerikanske teknikere måtte nærme seg flyet. Men mindre enn en uke senere vendte flyet tilbake til aktiv tjeneste.

TR-1's overordnede, TR-2, var nysgjerrig etter å undersøke saken. IIAFs egne teknikere var ikke særlig omhyggelige med å føre loggbok over konstaterte feil i flyene. Men McDonnell Douglas teknikere på Shahrokhi-flyplassen var en meget pertentlig mann. Han førte sin egen loggbok, og via ham lyktes det å få registreringsnummeret på det karantenerammede F-4 flyet. Da han sammenlignet med opptegnelser i sitt eget arkiv gjorde han en bemerkelsesverdig oppdagelse. Dette F-4 flyet hadde alltid vært plaget av feil i det elektroniske systemet - feil som IIAFs mekanikere og teknikere aldri vært i stand til å løse tilfredsstillende.

TR-2 spurte iranske teknikere om de hadde undersøkt F-4 flyet etter denne UFO-hendelsen. Det hadde de, men det eneste de hadde funnet var at en av radioene var "fylt med statisk elektrisitet", hvilket ikke er noen helt ualminnelig foreteelse for flyradioer.

Både TR-1 og TR-2 var naturligvis ivrige etter å komme til og teste APQ-120 radaren på flyet etter hendelsen. Men de fikk først sjansen en måned senere, da flyet skulle til et rutinemessig etter syn. TR-1 ble tilkalt for å justere flyets radar, som tilsynelatende ikke hadde fungert tilfredsstillende.

De to teknikerne fra Westinghouse kunne opplyse at de iranske pilotene i Shahrokhi ikke var trenet i nattflyging, likesom annenpilotene, som fungerte som radaroperatører i F-4 flyene ikke var spesielt trenet som radaroperatører. Deres mål var raskest mulig å bli flyets "commander". Det er derfor meget tenkelig at besetningene i de to flyene kan ha feiltolket kjente objekter. Det store UFOet kan ha vært Jupiter, som var særdeles klar på dette tidspunkt, og de mindre objektene og "missilet" kan ha vært meteoror eller ildkuler. Faktisk hadde to meteorsvermer, Aquariadene og sydlige Piscider, sitt maksimum den 19. september. Et klassisk eksempel på en slik feiltolkning av meteoror/ildkuler er den såkalte St. Louis-hendelsen fra 5. juni 1969. Erfarne piloter i henholdsvis et

stort passasjerfly og et jagerfly trodde at de skulle kolliderer med en sverm UFOer. UFOene ble fotografert av en pressefotograf ved navn Alan Harkrader, og støttet av andre vitneutsagn av observatører på bakken var det mulig å fastslå at "UFOene" faktisk var en ildkule, hvis bane man kunne bestemme på grunnlag av vitneutsagnene. Ildkula så ut til å kolliderer med flyene, men var faktisk ca. 230 km vekk !

Når erfarne piloter kan ta feil er det ikke så merkelig hvis piloter som er uttrene i nattflygning også kan gjøre det. Pilotene i det andre F-4 jagerflyet må dessuten ha "mistet hodet". Ifølge Mooy's rapport var målet på flyets radar ca. 46 km borte, men besetningen gjorde seg klar til å fyre av et AIM-9 missil, som har en maksimum rekkevidde på bare noen få kilometer. (AIM-9 missilet er et infrarødt-styrt missil beregnet på nærkamp). Dette hadde overhodet ingen mulighet til å nå radarmålet !

Men hva med det merkelige dyttesignalet som ble hørt ombord på helikopteret, da pilotene dagen etter undersøkte den uttørrede sjøen for å finne nedslagsstedet etter det objektet som besetningen så falle ned ?

Oberst Mooy kunne gi en sannsynlig forklaring på dette. Han opplyste at adskillige fly, bl.a. det store amerikanske transportflyet C-141, er utstyrt med en slags nødradiosender som selv etter at flyet har styrtet ned er i stand til å sende ut signaler som kan bli fanget opp av et unnsetningsfly. Mooy fortalte at det hadde vært endel problemer med disse nødsenderne, idet de har "falt av" flyene (noe som kun skulle skje i tilfelle nedstyrting), når flyene er kommet inn i kraftig luftstrøm (turbulens), noe som er et ganske alminnelig fenomen i fjellene nær Teheran.

ÅPEN FOR SPEKULASJONER

Teheran-saken er vanskelig å trenge til bunns i. Men de data som det har vært mulig å grave frem avmystifiserer saken noe. De forklarer ikke saken 100% (hvor mange saker blir forøvrig det ?), men viser at de forskjellige observasjonene kan ha naturlige årsaker.

At IIAF ikke ønsket en storstilt offisiell undersøkelse med amerikansk støtte er forståelig nok. Flyvåpenet var Shahens stolthet. Han hadde investert milliarder av dollar i et supermoderne flyvåpen og var interessert i å fornye det med de nyeste

amerikanske F-14 fly. Det ville derfor være litt pinlig hvis IIAF overfor amerikanerne avslørte at de hadde problemer med å holde de eldre F-4 flyene i forsvarlig stand, og at besetningenes trening nattflygning var så forsumt at en F-4 pilot hadde forsøkt å skyte et himmellegeme (f.eks. Jupiter) ned med et korttrekkende missil.

Da var det tross alt lettere for IIAF stilletende å godkjenne avisenes skrivelser om at det dreiet seg om UFO. For selv det amerikanske luftvåpen hadde jo tidligere måttet innrømme at de ikke kunne forklare alle UFO-hendelser.

ARETS UFO-BEGIVENHET

Teheran-saken fikk "UFOlogiens blå stem-pel" (av meget tvilsom kvalitet) i januar 1978, da den amerikanske frokostavisen "National Enquirer" kunne offentliggjøre at avisens "Blue Ribbon Panel" hadde kåret Teheran-hendelsen som den UFO-hendelsen offentliggjort og undersøkt i 1977, som hadde størst vitenskapelig verdi.

Bedømmelseskomiteen besto av ingeniør dr. James Harder, psykologen dr. R. Leo Sprinkle, fysikeren dr. John L. Warren og biologen dr. Frank B. Salisbury. (Alle notoriske UFO-entusiaster - red.)

Enquirer-artikkelen gir et dramatisk og ukorrekt resyme av hendelsesforløpet.

Artikkelens foto viser den daværende iranske ambassadør i USA, Ardeshir Zahedi som mottar "Blue Ribbon Panelet"s UFO-pris: en sjekk på 5000 dollar. De iranske pilotene og bakkepersonalet kunne som militærpersoner ikke motta pengene. I stedet mottok de hver sin minneplate. De 5000 dollar ble skjenket til det iranske Røde Kors... Som kjent er det intet som er så galt at det ikke er godt for noe !

KILDER:

- Memorandum IR 6 846 0139 76.
- "Phenomenes Spatisux", mars 1977.
- "National Enquirer", 31. januar 1978.
- Ronald D. Story, "The Encyclopedia of UFO", Dolphin Books, New York, 1980.
- Margaret Sacks, "The UFO Encyclopedia", Perigee Books NY 1980.
- Philip Klass, "UFOs: The Public Decei-ved", Prometheus NY 1983.

ANTROPOSOFI

* * *

11

SPØRSMÅLET OM VITENSKAPELIGHET

Det spørsmål som nu tvinger seg frem er følgende: Kan Steiners lære verifiseres eller falsifiseres? Er det mulig å ta stilling til, å få bevisst eller motbevisst hans opplysninger om verdensutviklingens 7 faser, menneskets utvikling og dets 7 bestanddeler, læren om ksrma og reinkarnasjon, om de objektive og kosmiske virkninger av Jesu død, Buddhas opphold på Mars, Kaspars Hausers betydning for menneskets forbindelse med den åndelige verden og et utall av mer eller mindre plausible, mer eller mindre selvsomme påstander i de ca. 350 bind som utgjør hans samlede litterære produksjon? Steiner og antroposofien svarer naturligvis bekreftende. idet det hevdes at alle mennesker som samvittighetsfullt bestreber seg, kan utvikle de latente høyere erkjennelsesorganer som gjør oversanselig erkjennelse mulig. Hvordan forholder det seg nu med dette påståtte klarsyn, var Steiner virkelig i besittelse av det og har antroposofene i noen grad vært i stand til å utvikle det ved å følge Steiners anvisninger? Jeg holder fast ved min tidligere fremsatte "arbeidshypotese", nemlig at "antroposofien egentlig er frukten av en uhyre utviklet evne til reproduksjon", (25) og på dette punkt finner jeg støtte hos Sundén og Hauer. Sistnevnte taler om "den levende objektivering av bevissthetsinntrykk som foregår med en slik kraft at disse ved den livaktighet der er oppnådd som følge av psykisk oppøvelse fremtrer som umiddelbare åpenbaringer". (26) Steiner trodde selv at han leste i Akasha-kronikken (en slags kosmisk hukommelse), men det han egentlig gjorde var å reprodusere i billedform forestillinger som stammet fra hans meget omfattende lesning. Hauer utfordret ham til å bruke sitt klarsyn til å løse f.eks. bestemte arkeologiske og historiske problemer, men fikk aldri noe svar. (27) Meg bekjent har Steiners forskningsresultater ved lesing av Akasha-kronikken aldri blitt bekreftet av den empiriske vitenskap. Jeg har heller aldri hørt at noen antroposof har utviklet noe

klarsyn som tilnærmedesvis kan sammenlignes med Steiners og er helt enig med Hauer når han dadler Steiner for å ha skapt ganske urealistiske forventninger om muligheten for klarsyn hos sine elever. (28)

Jeg hører såvisst ikke til dem som apriorisk vil benekte og arrig og dogmatisk vil bestride at der i mennesket slumrer parapsyriske emner og muligheter. En humanisme som ikke er åpen mot erkjennelsens grenseområder har jeg ingen sans for. Men det er også viktig å være kritisk og nøktern og møte enhver esoterisk lære og enhver okkult påstand med spørsmålet: tilfredsstiller denne lære elementære vitenskapelige krav til falsifiserbarhet? Er det mulig å foreta en kontrollerbar undersøkelse for å finne ut om den er sann eller gal? Det er i dag almen enighet blant vitenskapsteoretikere om at iallfall utsagn som gjør krav på å være sanne i naturvitenskapelig forstand må kunne prøves med hensyn til deres sannhet eller falskhet. Som vi har sett tilfredsstiller ikke Steiners antroposofi slike vitenskapelige krav, selv om man nok subjektivt kan innbille seg eller suggerere seg til å tro at det dreier seg om en verifisert sannhet. På et meget sentralt punkt i hans lærebygning er det imidlertid mulig å underkaste også Steiner en alminnelig vitenskapelig kontroll.

STEINERS ATLANTIS

Hans lære om Atlantis, dets innvånere og deres kultur, er gitt i en form som gjør det mulig å underkaste den de vitenskapelige krav som gjelder for utsagn om den fysiske virkelighet. Man vet i dag så meget om Atlanterhavet og dets bunnforhold at det kategorisk kan fastslås at der aldri kan ha ligget noe kontinent slik som Steiner skildrer det i boken "Aus der Akasha-Chronik". (29) Hans påstander om folkets høye tekniske kultur og dets flyvemaskiner drevet med plantenes frøenergi og med styreanretninger som gjorde det mulig for dem å styre over fjellene, er selvsagt gedigent tøv, selv om det ikke er blottet for underholdningsverdi. (30)

Steiner refererer selv i forordet til W. Scott-Elliots bok "Atlantis nach okkulten Quellen", som ifølge Hauer er et "fantastisk makkverk". Hauer bemerker forøvrig den interessante forskjell at ifølge Scott Elliot som skrev en generasjon tidligere kunne de nevnte flyvemaskiner bare bevege seg i en høyde av noen få hundre fot, slik at de måtte navigere r u n d t fjellene". Et mer slående bevis på hvordan den klarsynte påvirktes av sine omgivelser kan man knapt finne", fastslår Hauer. (31)

Nu forholder det seg slik at hvis Atlantis ikke har eksistert oppstår det et stort tomrum i Steiners verdenshistorie, en hel "runde" blir borte, og det betyr at hele byggverket raser sammen. Et tidligere pseudohistorisk kontinent Lemuria, som skal ha ligget i Det indiske hav, og som ble lansert av Blavatsky, er like imaginært som Atlantis. (32) Hele Konstruksjonen, de 7 verdensperioder med sine "runder" og "glober" og sin ubønnhørlige forutbestemte utvikling frem til full åndsmenneskelighet i "vulkantids - alderen" er ren fantasi, en slags åndvitenskapelig romandiktning.

TEOLOG I

Det samme gjelder Steiners lære om Kristus og hans betydning i denne determinerte kosmiske utvikling. Steiners åndvitenskapelige rekonstruksjon av bakgrunn og begivenheter, og ikke minst betydningen av Jesu liv og død, er like halsbrekkende umulig, vilkårlig og fantastisk som hans evolusjonistiske kosmologi. Påstanden om de to Jesusbarn og deres interaksjoner, planlagt og gjennomført for å danne et fullkomment redskap for Kristus, ved hvis død og blodutgyttelse jordens og menneskets åndeliggjøelse garanteres, er historisk og teologisk ganske umulig. Det er ikke tvil om at Steiners antroposofi har et Kristosentrisk preg, og det var uenighet på dette punkt som i 1913 førte til bruddet med Besant og Leadbeater, som i 1909 hadde lansert Krishnamurti som den Kristus i vår tid skulle manifestere seg igjennom. For Steiner er Kristi død en engangsforeteelse, selve vendepunktet i verdenshistorien. Bakgrunnen må søkes

i hans katolske bakgrunn og en sterk opplevelse av "åndelig å ha stått foran Golgata-mysteriet", en begivenhet som inntraff omkring år 1900 i en kritisk fase av hans liv. (33) Såvel rammen for Kristi virksomhet som mange enkeltheter, er preget av Steiners teosofiske bakgrunn, og ikke minst er det påfallende at han lar Kristi gjenkomst i jordens etersfære inntreffe akkurat i 1909, noe som får von Stieglitz til å bemerke at "vi nu iakttar hvordan utformingen av en vesentlig side ved kristosofien skjer som en følge av spenninger innen Det teosofiske Selskap." (34)

I det hele tatt fører Steiners kristosofi til en gigantisk innlesning i Bibelen av oppfatninger og sammenhenger som er den fullstendig fremmed. Jeg synes der er noe både skremmende og imponerende ved en slik ensidig fortolkning. Skremmende fordi jeg opplever den som vold mot et stykke fortid og dens kilder, men samtidig imponerende ved sin kompromissløse vilje til å innordne de bibelske vitnesbyrd i det storslagne kosmiske perspektiv som Steiner hadde overtatt fra Blavatsky.

I en tidligere polemikk gjorde jeg det klart at det kan være elementer av genial intuisjon i okkulte tankebygninger. Jeg synes den totale avvisning og fordømmelse, slik den f.eks. kommer til orde i våre hjemlige anarkisters oppgjør med Steiner og antroposofien, går for langt i negativ retning. (35) Som andre former for radikalisme er anarkismen ute av stand til å legitimere sine egne verdier, og fra et nihilistisk synspunkt må alle innvendinger mot antroposofien oppfattes som vilkårlige konstruksjoner uten forankring i virkelighetens eget vesen. (36) Bare i den grad man antar at vurderinger kan være noe mer enn tilfeldige og vilkårlige mentale reaksjoner, er det "berettiget" å bli moralsk forarget over det feilaktige og uholdbare i teosofiens og antroposofiens virkelighetsbillede.

Forts. neste side

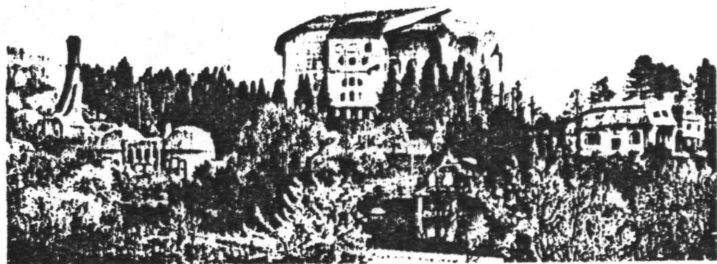
SKOLE OG JORDBRUK

Rudolf Steiners navn er i vårt land mest kjent gjennom de ti Steiner-skolene og det biodynamiske jordbruk. Et stort antall mennesker, som bare har de vageste forestillinger om den antroposofiske lærebygning, forholder seg positivt til de praktiske sider ved bevegelsen. Man kunne lett fristes til å avskrive gyldigheten og brukbarheten av slike virksomheter, idet de jo alle bygger på forutsetninger som jeg har søkt å vise er uholdbare. Men så enkelt tror jeg ikke det er. Jeg har en følelse av at Steiner hadde en god del pedagogisk intuisjon, og at han foregrep enkelte av nutidens økologiske idéer er ikke noen urimelig antagelse. (37)

klarsyn bragte noe nytt eller løste noen vesentlige problemer.

DOGMATISMENS BEGRENSNINGER

Til slutt vil jeg få lov å nevne et ge-
bet hvor jeg tror Steiners teori kan
være direkte skadelig. Det gjelder opp-
fattelsen og vurderingen av orientalske
religioner og veier til åndelig inn-
sikt. Jeg har gang på gang hos antropo-
sofer støtt på en irriterende Besser-
wissen og en nedlatende, ja til tider
forakttfull og endog hatsk holdning til
slike bevegelser. Selvsagt skal man
være kritisk i sin vurdering også av
orientalske bevegelser, (39) men den
dogmatiske forkastelse av dem som logisk

I hovedsak har Høvela utvilsomt rett når han sier at "den antroposofiske oppdragelses- og undervisningslære både når det gjelder innhold og metode, tjener antroposofenes verdens- og livsanskuelse". (38) Men mitt inntrykk, som ikke er blitt svekket etter at jeg leste Dan Lindholms bok "På menneskevei", er at undervisningen i norske Steiner-skoler er preget av tysk idealisme (Fichte og Schelling), og at det er lite spesifikt antroposofisk i det kunnskapsstoff som formidles.

Der finnes også en egen antroposofisk medisin, politisk og sosial teori (tregreningslæren), og teorier og praksis i tilknytning til de enkelte kunstarter som kunne fortjene å bli kommentert. Det meste av dette ligger imidlertid utenom mine fagområder, og jeg vil bare antyde at heller ikke på disse områder tror jeg at Steiners

[illegible]

"Man kan som Steiner-pedagog være medlem af Antroposofisk Selskab. Men det kan ethvert andet menneske også. Det fordrer kun én ting: At man anerkender at Den frie Højskole for Andvitenskap - Goetheanum - i Dornach, Schweiz, er centrum for den antroposofiske virksomhed. Der kræves ikke, at man har læst eller ved noget bestemt om antroposofi".

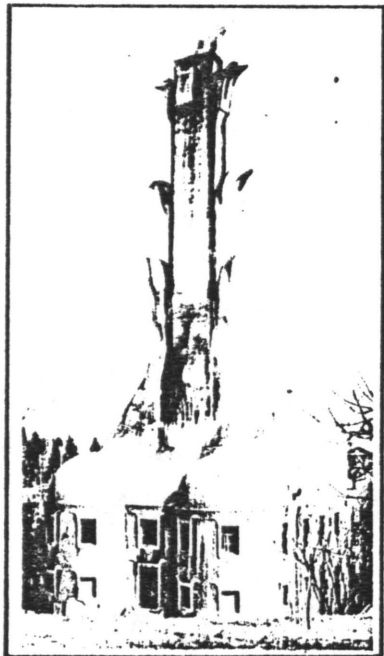
IngerBrochmann Laursen, kjent antroposofisk pedagog, i: "Gjør vi våre barn fortrød?",

København 1979.

✿ ✿

[illegible]

følger av Steiners åpenbart feilaktige og absurde pseudohistorie er etter mitt skjønn et av de minst tiltalende trekk ved den antroposofiske bevegelse.

Steiner uttrykte seg også i arkitektur...

(Fra Goetheanum)

Artikkelen er opprinnelig bragt i HUMANIST nr. 6/82

NOTER/REFERANSER:

SE NESTE SIDE -

Jmfr. også spalten til høyre i forbindelse med denne artikkelen.

Mistelteln mot kreft

K1 M.30

Programposten Flere veier til helse er tilbake etter et opphold i sommer. Programmet skal sendes i P2 hver 4. søndag med fast reprise i Sønn er livet. Programledere er Solveig Böhle og Astrid Brekken.

Høstens første sendinger vil konsentrere seg om kreft, om ulike behandlingsformer og om kreftforskning generelt. I dette programmet presenteres Lukas-klinikken som ligger nær Basel i Sveits. Det er en liten antroposofisk klinikk som behandler kreftpasienter fra hele verden. Legene har vanlig skolemedisinsk utdanning og i tillegg en spesialutdanning innen antroposofisk medisin. Mistelteinpreparatet Iscador inntar en særplass i behandlingen som også benytter seg av ulike former for massasje, hydro- eller vannterapi og kunstnerisk utfoldelse av forskjellig slag. Foruten å ta for oss behandlingsmetodene snakker vi med pasienter som bruker Iscador. Preparatet blir etter hvert også tatt i bruk av flere norske antroposofiske leger.

Notisen ovenfor er sakset fra Programbladet.

I denne sammenheng viser vi til artikkelen på side 36:

PASIENTERS RETTSBESKYTTELSE
FORRINGES,

av doktor Gunnar Steineck,
lege ved Radiumhemmet i Stockholm

Artikkelen skulle være en ganske utfyllende kommentar til Norsk Rikskringkastnings programserie som med sin lettvinde omgang med pseudomedisinske påstander og forestillinger har oppnådd slik popularitet.

=====

DET EKSISTERER forøvrig mange flere typer av pseudovitenskap enn de vi hittil har rukket å omtale i NIVFO-Bulletin. Her er noen eksempler fra tannlegekunstens områder:

Reflexology
Acupuncture
Nutrition counseling
Kinesiology
Cranial Osteopathy
Mercury toxicity, m.fl.

=====

NOTER

1. I en anmeldelse av James Webbs verk om den nyere okkultismens historie formulerte jeg det slik: "Kristendommen maktet ikke i lengden å fungere som en intellektuelt tilfredsstillende livsanskuelse. Følgen ble en uro og en angst som skapte forutsetninger for en oppblomstring av bevegelser som søkte tilknytning til angivelige europeiske okkulte tradisjoner eller fant en forankring i orientalske doktriner som i det 19. århundre ble tilgjengelige gjennom oversettelser fra sprog som sanskrit og pali." Morgenbladets kronikk 8.mai 1978.

Webbs verk utkom i to bind. *The Flight from Reason* (London 1971) fikk da den utkom i Amerika i 1974 tittelen *The Occult Underground*.

The Occult Establishment (1976) er hittil bare utgitt i Amerika, men en engelsk utgave er under forberedelse. Webbs verk er et viktig bidrag til det 19.- og 20. århundres åndshistorie og hans ubetimelige død i 1980 var et tragisk tap for den idéhistoriske utforskning av den nyere okkultisme.

2. Morgenbladet 9.januar 1978. Jeg bygget da på J.N.Farquhar: *Teosofien*. Dens historie og dens lære. (København 1919) og René Guénon: *Le Theosophisme, histoire d'une pseudo-religion* (Paris 1969).
3. Marion Meade: *Madame Blavatsky* (New York 1980). På side 464 skriver hun: "Min egen formodning (...) er at hun i noen grad virkelig hadde ekte psi-evner, men at de ikke på noen måte svarte til de mirakuløse frembringelser enkelte har tilskrevet henne".
4. L.J. Frohnmeyer: *Die theosophische Bewegung, ihre Geschichte, Darstellung und Beurteilung* (Stuttgart 1923) s. 8.
5. Bruce F. Campbell: *Ancient Wisdom Revived: A History of the Theosophical Movement* (University of California Press 1980), s. 93.
6. Meade, op.cit. s. 48
7. Meade, s. 159-59, 379-81 og 416-18. Campbell, op.cit. s.33-34, 41-42 og 49.
8. Meade, s.429. Mesteren er en av de tibetanske "mahatmaer", i dette tilfelle trolig Kut Humi Lal Singh. Knfr. Frohnmeyer, op.cit. s. 19.
9. Knfr. Edv. Lehmann: *Teosofi og kristendom* (Stockholm 1922), s. 58-61.
10. Polemikk i *Dag og Tid* med forfatteren Kaj Skagen. Mine innlegg stod 2.10.80, 19.2.1981 og 4.6.1981. Skagens svar stod 30.10. 1980 og 9.4.1981.
11. J.W. Hauer: *Werden und Wesen der Anthroposophie*. (Stuttgart 1923), s. 41.
12. Hauer, op.cit. s. 42.
13. Horst R. Miers: *Lexikon des Geheimwissens*, artkl. "Steiner", s. 386.
14. Miers, op.cit., artkl. "Meister" s. 277.
15. Rudolf Steiner: *Aus der Akasha-Chronik* (Dornach 1979), s. 162.
16. Steiner betraktet seg som en reinkarnasjon av esseeeren Jeshu ben Pandira som allerede Blavatsky hadde fablet om. Han oppfattet seg som "det 20. århundres bodhisattva" og trodde at han til slutt ville bli gjenfødt som Buddha Maitreya. Knfr. Klaus von Stieglitz: *Die Christosophie Rudolf Steiners* (Witten-Ruhr. 1955), s. 162-65. Stieglitz gjør det klart at ifølge Steiner er det antroposofien, og bare den, som er i stand til å redde menneskeheten.
17. Hauer, s. 34-38.
18. Hans Leisegang: *Die Grundlagen der Anthroposophie* (Hamburg 1922), s. 23 og 47.

NOTER - (forts.fra f.s.)

19. Leisegang, op.cit. s. 48-51.
Leisegang, s. 68.
20. K.H.E. de Jong: Das antike Mysterienwesen, (Leiden 1919), s. 241.
21. Stieglitz, op.cit. s. 20 og note s.252-53.
22. Hauer, s. 25.
23. Hjalmar Sundén: Rudolf Steiner - en bok om antroposofin. (Stockholm 1962), s. 175.
24. Kfr. min artikkel "Colin Wilson om Gurdjieff" i Morgenbladet 9.juni 1981.
25. Dag og Tid 19.2.81.
26. Hauer, s. 74. Kfr. Sundén s. 1 74-180.
27. Hauer, s. 93-94.
28. Hauer, s. 68-69.
29. Kfr. Verdens uløste gåter (Oslo, 1980) s. 21.
30. Steiner, op.cit. 22-23.
31. Hauer, s. 92.
32. Opprinnelig dreier det seg om en hypotese fremsatt i 1874 av zoologen P.L. Schlater. Kfr. artikkelen "Lemuria and Mu" i Rochard Cavendish (utg.): Encyclopedia of the Unexplained (London 1974).
33. Stieglitz, s. 31-35.
34. Stieglitz, s. 228.
35. Se "Steiner-rapporten" i Folkebladet nr. 4, 1981.
36. De fleste former for radikalisme fører konsekvent og ubønnhørlig uttenkt til nihilisme. Jeg har påvist dette i en debatt med Berthold Grünfeld i avisen Dagen, hvor han ble meg svar skyldig på alle vesentlige punkter. Mine innlegg stod 27/1, 25/2 og 6/4 1981. Grünfelds svar stod 3/2 og 12/3.
37. Kfr. Webb, The Occult Establishment, note 99, s. 79: "Steiner foregrep de moderne"økologer" med nesten et halvt århundre".
38. Når det gjelder pedagogikken, må endog en så negativ kritiker som Høvels erkjenne at "mange av dens pedagogiske krav er svært tidsmessige og fornuftige". Karl Høvels: Beiträge zur kritik der anthroposophischen Welt- und Lebensanschauung und kritische Beleuchtung der anthroposophischen Erziehungs- und unterrichtslehre. (1926) s. 20.
Frohnmeier sier rett ut at "retningslinjene som Steiner har trukket opp for for oppdragelsen hører til det beste han har skrevet". Op.cit. s. 53.
39. Når det gjelder Subud-bevegelsen, har jeg selv gitt en slik kritikk i artikkelen "Subud i kritisk og komparativt lys" i tidsskriftet Krana, nr. 2 (Oslo 1979).

* * * * *

Dette innlegget ble naturligvis ikke stående uimotsagt fra antroposofisk hold. Allerede i Humanist nr. 7 dukker det opp et motinnlegg skrevet av Oddvar Granly, lærer ved Steinerskolen i Oslo. Også i det svenske Sökaren finner man denne debatten igjen, senest i nr. 8/85. For ikke å bli beskylt for ensidighet bringer vi her motinnlegget fra Humanist nr. 7/83.

Oddvar Granly:

Antroposofien - åndsvitenskap eller diktning?

Noen kommentarer

I Humanist nr. 6/82 bringer K.E.Stefens en kritisk artikkel om Steiner og antroposofien. Det er hans fulle rett, men endel av fremstillingen inneholder så mange skjevheter at det er nødvendig med en imøtegåelse.

Steffens artikkel er en forvirrende blanding av positive utsagn og arge utfall. Det ser forøvrig ut til at han har vist mindre interesse for Steiners egne verker enn de vrøgebilder av saken som har kommet frem i angrepsskrifter mot Steiner og antroposofien: Jacob Wilhelm Hauer, Hans Leisegang, Klaus von Stiegitz, Hjalmar Sundén og andre som han viser til. Få henvisninger har til Rudolf Steiners egne verker.

BUDDHA PÅ MARS 1604

Til dels følger han et velkjent mønster når Steiner skal angripes. Esoteriske uttalelser som er et resultat av Steiners mangeårige okkulte forskning settes isolert frem. Gjerne velges det ut tekster som står mest mulig fjernt fra de anskuelser som i dag gjør seg gjeldende innenfor Universitetet, Menighetsakademiet, Postverket osv. Denne gang er det noen uttalelser fra Steiners foredrag i Neuchâtel den 18. desember 1912 om Christian Rosenkreutz og om Buddhas misjon på Mars som siteres. For å øke effekten blir teksten uthevet i ramme, og Steiner blir tillagt denne overskrift til spott og spe: "En romodyssé - 1604".

Det kunne være interessant å vite om målet er noe annet enn å fremkalle følgende oppfatning hos leserne: "Dette har Steiner sagt. De som kaller seg antroposofier går rundt og tror på dette. Burde vi ikke gi dem litt bakkekontakt?"

La oss først få bemerke at det nevnte foredrag fra 1912 innleder Steiner med å vise til et foredrag han har holdt i det samme forum året i forveien. Da begynte han å tale til dem om Rosenkreutzmysteriet, og i den forbindelse sa han noen ord om den holdning som han forventet hos tilhørerne når det gjaldt slike uvante resultater av åndsforskningen. Han appellerer til at hver enkelt må bruke sin sunne dømmekraft. "Tro meg aldeles ikke på autoritet, men betrakt alt det jeg sier bare som en tilskyndelse til erkjennelsesarbeide (Anregning), og foreta selv en etterprøving. Jeg er helt rolig, jo mer De etterprøver, jo mer vil De finne åndsvitenskapen fornuftig. Jo mindre autoritetstro, desto mer forståelse for Christian Rosenkreutz." (Neuchâtel, 28. september 1911, Bind 130 av Rudolf Steiners Gesamtausgabe).

STEINERS VERK

Den som begynner å lese forskjellige foredrag av Rudolf Steiner, vil nok støte på tallrike uttalelser som det er vanskelig å forbinde seg med. Man er ikke istand til å etablere et virkelighetsforhold til det som blir påstått. Da er det på tide å bli klar over at antroposofi ikke er en religionsform som går ut på å motta åpenbaringsinnhold for så å fastholde disse i dogmatisk trosiver. Veien til antroposofien går igjennom studiet av den erkjennelsesteori som Rudolf Steiner hadde utarbeidet før han trådte frem for offentligheten som antroposof. Det er påfallende hvor ofte de som angriper antroposofien fokuserer de esoteriske innhold fra spredte foredragstekster og springer lettvinnt over det erkjennelsesteoretiske fundament som er nedlagt i verkene "Grunnlinjer til erkjennelsesteori" (1894).

Med disse verker skaper Steiner grunn-

laget for en erkjennelsesmetode som betyr en utvidelse av den naturvitenskapelige tenkning som har utviklet seg i Europa siden renessansen. I denne sammenheng kunne vi kort kommentere den anklage fra Steffens som går ut på at Steiners teorier fører til en nedvurdering av orientalske religioner og veier til åndelig innsikt. Her er forholdet at Steiner har den dypeste ærbødighet for de religionsformer som har utviklet seg i Orienten siden urtiden, men - og her kommer det vesentlige - han kan ikke anbefale de tradisjonsrike østlige religioner som brukbare veier til åndelig innsikt og fordypelse for moderne vestlige mennesker. Steiner kjente seg forpliktet overfor det som var vokst frem i den kulturkrets han tilhørte - markert ved navn som Kopernikus, Galilei, Newton, Kant, Fichte osv. Han ville ikke neglisjere 400 års erkjennelsesarbeide, men gikk i gang med et dyptgående studium av den nyere tids filosofi og naturvitenskap for å skape et grunnlag for sine egne anskuelser. Etter århundreskiftet har han vunnet et nytt utgangspunkt og kan skrive "Teosofi" (1904) og øvelsesboken "Hvordan når man til erkjennelse av de høyere verdier?" (1904/05).

STEINERS STADIER

For å ta stilling til det som Steiner senere setter frem som resultater av sin okkulte forskning, må man være så tålmodig at man - etter individuelle forutsetninger - underkaster seg en skolering som i prinsippet følger de samme stadier som han selv gikk. Dette innebærer først et studium av de erkjennelsesteoretiske skrifter, deretter et visst studium i de åndsvitenskapelige grunnskrifter, f.eks. "Teosofi", og deretter kan man ta fatt på den meditative skolering etter ovennevnte øvelsesbok. Denne skolering innebærer samtidig en moralsk selvopdragelse. Hvis man bare er fylt av begjær etter å hope opp kunnskapsskatter i seg selv, er man allerede utenfor skoleringsveien. Steiners beskrivelser av de oversanselige fenomener kan ikke bevises eller motbevises på en utvendig måte. Man kan bare overbevise seg selv ved å gå skoleringsveien.

Steffens hevder med støtte i Hauer at Steiner må ha skapt ganske urealistiske forventninger om muligheten for klarsyn hos sine elever. Til det er å si for det første at det tilligger ikke den innviede lærer å sette begrensninger for elevenes muligheter, og for det andre regner antroposofien med en bevissthets-evolusjon som ikke stanser ved døden og det enkelte jordlivs begrensninger. Et hvert skritt på skoleringsveien skjer ikke forgjeves.

Steffens forsøker videre å påvise at Steiners forklaring av verdensutviklingen er et tankebyggverk som raser sammen av seg selv, fordi en vesentlig byggesten som heter Atlantis mangler.

ATLANTIS - VITENSKAP ELLER DIKTNING ?

Han motbeviser at Atlantis har eksistert ved å henvise til en populærvitenskapelig bok som er kommet ut på forlaget Det Beste i 1980: "Verdens uløste gåter". Dette er for lettvent, spesielt når han unnlater å nevne det fra boken som følger etter den kategoriske konklusjon han siterer. Der står det om de funn ved Bahama-øyene som er gjort fra og med 1968. Ved hjelp av undervannsfotografering med den såkalte "Pegasus-torpedo" og observasjoner fra fly har man støtt på murlignende strukturer og formasjoner som forskerne ennå ikke kan finne noen forklaring på. Det Atlantis-kontinent som Steiner beskrev var noe langt mer omfattende enn en ø i Atlanterhavet, men hvorvidt disse nyere funn er å sette i forbindelse med det sunkne Atlantis får fremtiden vise. Antroposofiske naturforskere følger nøye med i de nyere vitenskapelige undersøkelser av Atlanterhavet, og finner at de naturfenomener som hittil er avdekket ikke kan motsi eksistensen av Atlantis. (Artikkel om disse spørsmål av Andreas Suchantke i "Das Goethanum, Wochenschrift für Antroposophie", 22/29. august 1982.)

Men uansett undervannsfunn - det vesentligste for Steiner er dog å vise til den sjelelige forvandling gjennom kulturhistorien. I forordet til "Aua der Akasha-Chronik" - som Steffens henviser til - sier han at han nå vil rette opp-

merksomheten mot det atlantiske menneskes sjelelige karakter og den indre natur de levde under.

Det viktigste for Steiner er å få frem menneskehetshistorien som en bevissthetsutvikling fra en drømmeaktig, mystisk billedbevissthet i de tidligste kulturfaser til en mer og mer dagklar, nøktern og "vitenskapelig" bevissthetsform mot den nyere tid, og mulighetene for en ny tilstrebet imaginativ bevissthet innover i fremtiden som finner det åndelige og samtidig bibeholder den våkenhet overfor sanseverden som er vunnet gjennom den naturvitenskapelige utvikling - for bare å bruke noen stikkord om et gigantisk forløp.

Steffens mener det er all grunn til å stille spørsmål om sammenheng og konsekvens i Steiners utviklingsgang. Innvendigene går ut på at Steiner baketter betrakter som meningsfull og nødvendig en livsvei som ser ut til å gå over steile motsetninger: Fra Nietzschebeundring, samarbeide med Haeckel - omsider over i teosofenes kreta før han bryter med disse og vier sitt liv til det nydannede Antroposofiske Selskap. Steffens siterer drastiske uttalelser fra angrepsskriftene mot Steiner i forbindelse med denne utviklingsgang.

Det ville være nødvendig med en langt bredere fremstilling enn det som er mulig innenfor en tidsskriftartikkel, hvis man skulle si noe holdbart om sammenhengene i Steiners biografi og hans uttalelser til ulike tider. En rettferdig fremstilling ville videre være avhengig av at man benytter noe mer enn angrepsskrifter som hovedkilde. Steffens bringer i sin artikkel flest henvisninger til J.W. Hauer og siterer stadig hans hatake utfall mot Steiner.

STEINERS KRITIKERE

Selvsagt skal man bedømme en kritikk av et åndsverk primært på grunnlag av det som står i den kritiske tekst. I livsaanspørsmål vil likevel bakgrunnen for angrepet gjerne være at man føler det egne livssyn trampet ned. Derfor kan det av og til være nyttig å vite litt om forfatterens eget livssyn. Det er grunner til at jeg personlig synes det er vanskelig å identifisere meg med de

verdier Hauer prioriterer. Som religionshistoriker er han bl.a. opptatt av å søke tilbake til de urgermanske røtter. Han orienterer seg mer og mer i i rasistisk og nasjonalistisk retning, og i 1933 stifter han sammen med E.von Reventlow "Deutsche Glaubensbewegung" for å imøtekomme Det tredje Rikes ønske om en "artsmessig" religion. Ved å lese hans bøker "Deutsche Gottschau" og "Religion und Rasse" kan man få fryninger på ryggen.

En annen av de kritikerne som Steffens flere ganger henviser til er Klaus von Stieglitz. Nå er det tydelig at utgangspunktet for von Stieglitz' omfattende kritikk er at han fornemmer en truende avgrunn mellom den evangelisk-lutherske trosoppfatning han står for og Steiners anskuelser. Under henvisning til boken "Die Christosophie Rudolf Steiners" av von Stieglitz bringer Steffens en påstand som må korrigeres. I note nr. 16 står det: "Steiner betraktet seg som en reinkarnasjon av esseren Jeshu ben Pandira som allerede Blavatsky hadde fabulert om. Han oppfattet seg som "det 20. århundres bodhisattva" og trodde at han til slutt ville bli gjenfødt som Buddha Maitreya."

INKARNASJONER

Dette vitner hos Steffens om en usedvanlig sleivete omgang med kilder. Det er ikke kildegrunnlag for å hevde at Steiner mente dette om seg selv. von Stieglitz sier klart at Steiner aldri har talt om seg selv på en slik måte. (s.163), men nå er det om å gjøre for von Stieglitz å velge ut bestemte uttalelser av Steiner - og utelate andre - for å få et påskudd til å trekke en slik konklusjon. For den som måtte være interessert i saken skal det da bare henvises til to foredrag av Steiner der han i det hele tatt tar avstand fra å utpeke nuværende inkarnasjoner av tidligere høyt innviede - "før 100 år er gått etter deres død" - for at de ikke skal bli omgitt av "en fanatisk helgendyrkelse". (Kassel, 27.januar 1912, Gesamtausgabe 130 og Stockholm 17.april 1912, GA 143).

En rekke andre påstander i Steffens artikkel kunne også imøtegås, men jeg skal nå ikke belegge mere plass. Det er

Finderup omtaler da også Votan som en "forfløjen herre" i sin bok; og det er en særdeles taktfull beskrivelse.

INGEN BEVIS FOR PSI

Når man forsøker å opplyse almenheten om vitenskap og pseudovitenskap vil det naturligvis heve seg røster som forsøker å forsvare pseudovitenskapelige synsmåter og påstander. Blant disse kan det også finnes akademikere, vitenskapsfolk driver som kjent ikke bestandig vitenskap. Et belysende eksempel på dette finnes i "Søkaren", hvor Göran Brusewitz og Jens Tellefsen argumenterer mot Sven Ove Hansson.

Sven Ove Hansson fra Vetenskap och Folkbildning skulle ikke trenge noen nærmere presentasjon her. Brusewitz er et kjent navn innen den svenske UFO-bevegelsen, og prof. Tellefsen finner vi også igjen i UFO-sammenheng. Sven Ove Hanssons svar til disse to er etter vår oppfatning så konsist og så belysende, at våre lesere må få del i det. Hva tilsvaret gjelder vil klart fremgå av innholdet.

Brusewitz og Tellefsen fører dels et resonnement om gjentagbarheten av parapsykologiske eksperimenter, dels fremfører de en rekke kritiske synspunkter på min artikkel i Forskning och Framsteg nr. 4/85. Jeg skal begynne med å diskutere gjentagbarhetskravet og går deretter inn på detaljkritikken.

GJENTAGBARHET

Som andre kritikere har jeg fremholdt at "det hittil ikke har fremkommet en eneste person som i velkontrollerte og gjentakbare forsøk har kunnet oppvise en paranormal evne."

Brusewitz og Tellefsen argumenterer mot dette standpunkt på flere ulike måter. Dels hevder de at det finnes gjentakbare eksperimenter, dels gir de tre ulike grunner for hvorfor det ikke finnes noen gjentakbare eksperimenter.

Tross ain opprørthet over mangelen på referanser i min artikkel (se punkt 2 nedenfor) snakker Brusewitz og Tellefsen ikke om hvilke eksperimenter de mener er gjentakbare. I stedet oppgir de navnet på fire ulike forsøkspersoner nemlig Ingo Swann, Pavel Stepanek, Bill Delmore, Lalsingh Harribance.

Det er forbausende at de nevner nettopp Delmore i sammenheng. Han er nemlig blitt avslørt for å gjøre bruk

av tryllekunstmetoder ved kort-gjettinger. Også Stepanek er en avslørt bløffmaker. (Om Demore, se James E. Alcock, Parapsychologi: Science or Magic ?, Oxford 1981, s 141. Om Stepanek, se CEM Hansel, ESP and Parapsychology, Buffalo 1980 s 268-271.)

Hittil har ingen av de fire nevnte personene, og heller ikke noen annen, oppvist paranormale evner i et velkontrollert eksperiment som kan gjenstas av hvilken som helst forsøksleder. Det er bare "troende" parapsykologer som får positive resultat. Dette gjelder også kort-gjetting og ganzfeldeksperimenter, de teknikker som Brusewitz og Tellefsen spesielt påberoper.

Resultater som bare kan nåes av forsøksledere med en viss oppfatning er ikke det man normalt mener med gjentagbarhet. Det finnes ingen annen vitenskap hvor noe slikt ville bli akseptert.

FORSØKSLEDEREFFEKTEN

Brusewitz og Tellefsen hevder imidlertid at det finnes en "forsøksleder-effekt" som er årsaken til at "forsøkspersoner har vanskelig for å lykkes med en skeptisk forsøksleder, eller hvis en skeptisk observatør er

tilstede." Her henviser de til at "relasjonen mellom forsøksleder og forsøksperson har stor betydning. Det er velkjent fra andre relasjoner i vårt samfunn, f.eks. lærer-elev, lege-pasient og terapeut-pasient, at det er viktig hvordan kontakten etableres og opprettholdes."

Hvis man skulle overføre Brusewitz' og Tellefsens resonnement til disse andre områdene, skulle det finnes pedagogiske metoder som mister sin effekt så snart de undersøkes av en forsker som ikke tror på dem (selv om læreren gjør det), eller om det finnes en "skeptisk observatør" i nærheten. Videre skulle det finnes behandlingsmetoder som alltid mister sin effekt dersom en skeptisk forsker legger opp undersøkelsen. Noe slikt ville ikke bli akseptert innen pedagogikken eller behandlingsforskningen.

KVANTEMEKANIKK

Et annet av Brusewitz' og Tellefsens argument er at paranormale fenomener er "av en annen, mer spontan type enn mange fenomener innen naturvitenskapen, og at de derfor ikke er gjentagbare i strikt mekanisk mening. Likesom kvantemekanikkens fenomen synes de i høy grad å være ikke-deterministiske og ikke-kausale." Videre sier de: "Gjentagbare eksperimenter er ikke lette å avstedkomme selv innen de eksakte vitenskapene. Fysikk f.eks. er i dag ikke bare den absolutte og gjentagbare mekanikken men også den einsteinske relativistiske mekanikken og den usikre og mer eller mindre sannsynlige kvantemekanikken."

Innen de fleste vitenskaper sysler man med fenomener som ikke er "deterministiske" i den forstand at man kan forutsi hver enkelt hendelse. Det gjelder innen fysikken, men også innen f.eks. psykologien og sosiologien. Dette innebærer imidlertid ikke at man ikke kan foreta noen gjentagbare forsøk. I stedet innebærer det at man behøver statistiske metoder når man vurderer forsøkene.

Kvantemekanikken er et utmerket eksempel på dette. Innen dens arbeidsområde kan enkelte hendelser ikke forutsies sikkert. Likevel er den en teori med meget stor forutsigelseskraft, ettersom den gir meget eksakte statistiske forutsigelser. Kvantemekanikkens gyldighet er

Sven Ove Hansson

bekreftet i et stort antall eksperimenter som alle i høyeste grad er gjentagbare.

Kvantemekaniske fenomen er, i motsetning til hva Brusewitz og Tellefsen påstår, like gjentagbare som de fenomener som studeres i den klassiske mekanikken. Det finnes ikke et eneste eksperiment som kan forklares kvantemekanisk og som ikke er gjentagbart. De egenskaper som Brusewitz og Tellefsen tilskriver paranormale fenomener finnes altså ikke hos de fenomener som kvantemekanikken beskriver.

Dersom tankelesing virkelig finnes behøver den ikke opptre med absolutt regelmessighet for å kunne påvises. Men den må rimeligvis kunne påvises med en statistisk sikkerhetsmessig måte i velkontrollerte og gjentagbare forsøk.

UNG VITENSKAP ?

Brusewitz og Tellefsen har ytterligere et argument for at parapsykologiske resultater ikke behøver å være gjentagbare, nemlig: "Parapsykologien er fortsatt en ung vitenskap".

Det er vanskelig å forstå at man vil komme med dette argumentet. Skal det stilles lavere krav til bevisføringen fordi et forskningsområde er ungt ?

Det er heller ikke lett å se på hvilket grunnlag parapsykologien kan beskrives som en særskilt ung vitenskap. The Society for Psychical Research ble grunnlagt i 1882, og adskillige eksperimenter innen området hadde blitt utført tidligere. Jeg bladde nylig gjennom en bibliografi over det seneste årets vitenskapelige publikasjoner innen fysikken. Kun en liten del av disse handlet om fenomener som var kjente for hundre år siden. Selv innen f.eks. psykologien handler en stor del av dagens forskning om fenomener som da var ukjente. Jeg kjenner ikke til noe annet eksempel enn parapsykologien på et mer enn sekel gammelt forskningsområde der man fortsatt savner bevis for at de fenomener man studerer virkelig eksisterer.

REFERANSER OG VITENSKAPELIGHET

Så over til detaljkritikken. Jeg skal imøtegå den i fire punkter.

1. "Hans teknikk er subjektivt å plukke ut opplysninger som han liker fra et stort materiale og så påstå at disse belyser et helt forskningsområde, f.eks. parapsykologien, hvorpå han med noen linjer avviser områder som "pseudo-vitenskap".

Hvor vitenskapelig man er avhenger ikke av hva man studerer men hvordan man studerer det. Hverken i min artikkel i Forskning og Framsteg eller noe annet sted har jeg avvist et eneste forskningsområde. (F.eks. har jeg aldri påstått at det skulle være uvitenskapelig å undersøke gjennom eksperimenter om det finnes paranormale fenomener eller ikke. Mange har gjennomført slike studier på en vitenskapelig måte.) Jeg har ikke oppgitt at noen av mine eksempler skulle representere et helt forskningsområde.

Min artikkel handlet om forskjellen mellom vitenskapelige og uvitenskapelige holdninger til kunnskap. Det burde ikke være en fortjeneste hvis en slik artikkel manglet konkrete eksempler.

2. "Presiserte referanser savnes, slik at det er umulig for leseren å kontrollere om påstandene er rimelige."

Forskning og Framsteg er et populærvitenskapelig tidsskrift, der referanser og noteapparater normalt ikke forekommer. I artikkelen henvises til min bok "Vetenskap och ovetenskap". Der vil man finne

kildehenvisninger til de eksempler jeg tok opp i artikkelen.

3. "Hansson påstår altså at det er foretatt en kritisk gjennomgang av alle publiserte parapsykologiske rapporter med positivt resultat."

Det påstår jeg ikke i det hele tatt. Derimot er det utført en lang rekke ulike granskinger av ulike deler av denne litteraturen, og det er for en stor del disse granskinger jeg bygger på. (1)

4. Jeg fremholdt i min artikkel at "bløffmakere som Uri Geller ofte har hatt lett for å lure selv meget dyktige forskere - ganske enkelt fordi de fleste forskere mangler utdanning og erfaring i trylleri. Derfor er parapsykologien et av de områdene hvor det er spesielt viktig ikke å trekke forhastede slutninger av enkeltstående eksperimenter."

Brusewitz og Tellefsen skriver: "Men det finnes faktisk illusjonister som har studert Geller og trukket den konklusjon at hans fenomener er ekte."

Som støtte for dette refererer de til uttalelser som noen illusjonister kom med før flere av de store avsløringene av Gellers metoder. (Siden da har hans metoder blitt grundig avslørt i faglitteraturen på trylleriområdet.) Hva akkurat disse illusjonistene mener om Geller i dag vet jeg ikke. Det er heller ikke særskilt interessant. Det avgjørende er at Gellers trick er avslørt av kompetente illusjonister. Flere av disse har utført hans trick med stor fremgang. Det finnes ingen demonstrasjon som Geller har utført og som ikke har fått en tilfredsstillende naturlig forklaring av de mest dyktige illusjonistene på området.

Hvis Uri Geller har paranormale evner så følger disse et merkelig mønster, nemlig at de ikke når lenger enn til denslags som også kan utføres med tryllekunstmetoder. Det er f.eks. interessant at han bare bøyer metallgjenstander og ikke gjenstander av tre eller plast. Den som bøyer ting med tryllerimetoder gjør det som oftest ved andre anledninger enn når tilskuerne tror at de blir bøyd. En tryllekunstner unngår gjenstander av tre eller plast, ettersom det høres når de blir bøyd.

TIL SLUTT

Naturligvis kan man ikke a priori utelukke at det kunne finnes paranormale fenomener (og anklagen for at jeg det skulle gjøre savner grunn i det jeg har sagt og skrevet). Det er heller ikke uvitenskapelig å fortsette å lete etter bevis for at slike fenomener finnes. Derimot er det uvitenskapelig å påstå at man har beviser før man har det. Parapsykologien må underordne seg de samme krav som andre forskningsområder, f.eks. at eksperimenter skal kunne gjentas av forskere med en annen oppfatning enn den som først utførte eksperimentet.

Sven Ove Hansson

(1) Her anbefaler forfatteren spesielt følgende bøker:

Leonard Zusne og Warren H. Jones, *Anomalous Psychology*, Hillsdale 1982
James E. Alcock, *Parapsychology: Science or Magic?* Oxford 1981.
CEM Hansel, *ESP and Parapsychology*, Buffalo 1980. David Marks og Richard Kammann, *Psychology of the Psychic*, Buffalo 1980.

— Kilde: Søkaren nr. 7/1986 —

* * *

MYSTISK LYSFENOMEN

Natt til torsdag 4. september ved firetiden ble det observert et mystisk lysfenomen over store deler av Skandinavia. Øyenvitner fra bl.a. Trondheim og Frøya forteller til Adresseavisen at de så et meget sterkt, hvitt, voksende lys 10-15 ganger større enn synet av månen.

Avisbud Kristian Nilsen forteller til avisen at han oppdaget et stort, sterkt flammende lys nede på himmelen. - Jeg ble helt forfjamsset og tenkte umiddelbart på dommedag, sier han.

En 68-åring fra Iuvnes på Frøya var ute med sin kone da himmelen lyste opp. Han forteller at den lysende, hvitgule halvsirkelen vokste i høyde og bredde, mens sentrum var på omlag samme sted. Etter noen få minutter ble det hele svekket til en slags lysende tåke.

Tilsvarende informasjoner fikk avisen både fra Nord-Troms og fra en mann i Halden.

Etter alt å dømme dreier det seg her om en eksplosjon i forbindelse med en sovjetisk rakettoppskytning fra Plesetsk nær Arkangelok. "Lysskyen" ble nemlig registrert på omlag samme tidspunkt i Sverige og Danmark. Svenske eksperter mener at dette er forklaringen på lysfenomenet.

I august skal sovjetiske myndigheter ha meddelt at de skulle gjennomføre en serie rakettprøver på denne tiden. Utviklingssjef Sven Grahn fra Svenska Rymdaktiebolaget mener dette trolig dreier seg om interkontinentale raketter med et nedslagsfelt i Stillehavet, ifølge Tidningarnas Telegrambyrå.

I Danmark arbeider man ut fra den teori at det kan ha vært en feilsendt rakett fra Sovjet. I Norge vil Forsvarets overkommando undersøke bakgrunnen for observasjonen, heter det i Adresseavisen for 5. september.

Det kan være interessant å legge merke til at begrepet UFO ikke er nevnt med et ord i dette tilfellet. Bare for få år siden var det ikke uvanlig at avisene startet med UFO allerede i overskriften når det gjaldt slike hendelser. Nå undersøker man altså konvensjonelle forklaringer først, uten å nevne ordet UFO i det hele tatt.

Dette kunne tyde på at i hvert fall endel aviser er blitt mer reserverte i sin omgang med UFO-meldinger.

Pssst!

FRYKTER DU
AVSLØRINGER ?

DA BØR DU IKKE FORNYE
ABONNEMENTET PÅ
NIVFO-BULLETIN

KRYSTALLKULE-EFFEKTEN

AV MICHAEL HOUGH

DENNE ARTIKKELEN BESKJEFTIGER SEG MED DET INTERESSANTE SPØRSMÅL HVORFOR EN OBSERVATØR SOM SER ET KLART OBJEKT PÅ HIMMELEN ELLER JORDEN, INNBERETTER DET I OVERDREVNENDE VENDINGER OG GJØR DET STØRRE OG MER MOBILT ENN DET I VIRKELIGHETEN ER.

La oss helt nøyaktig se på de UFO-rapporter som bygger på følgende ytre stimuli:

- 1) Et normalt lys, f.eks. en stjerne eller et flylys, sett en meget klar natt.
- 2) Et meget klart lys, f.eks. et signalbluss, sett en normal mørk natt.
- 3) Et tydelig reflekterende "metallisk" objekt, f.eks. en ballong av sølvfolie, eller en ballong som reflekterer sollys, sett i dagslys.
- 4) Et klart lysende område på bakken, f.eks. en campingvogn med lys eller et leirbål, sett på stor avstand om natten.

Disse UFO-rapportene, hvor den ytre stimulus lett kan identifiseres, utgjør ca. 90% av alle UFO-rapporter. Men hvorfor rapporterer noen mennesker disse alminnelige objektene i meget overdrevne vendinger?

Observatørens oppfatning av objektet er meget kompleks og avhengig av adskillige faktorer:

- a) Ytre faktorer, som f.eks. lysets skarphet, farge, fasing, avstanden til lyset og dets natur.
- b) Fysiologiske faktorer i forbindelse med observatørens syn, f.eks. om observatøren er nærsynt eller langsynt eller fargeblind.
- c) Psykologiske /psykiske faktorer: f.eks. observatørens tro og mottakelighet for hallusinasjoner.

Jeg vil begrense meg til kun å omtale den rolle hallusinasjoner og trance-tilstander (forskjellige bevissthetsnivåer) spiller - fordi det er et emne de fleste forskere overser. Richard Haines (2) omtaler kun de optiske og fysiologiske faktorer. Mark Moravec (3) kommer kun med psykologiske og paranormale forklaringer for hans kategorier av psi-ufologiske fenomener (rapporter som inneholder både UFOer og psykiske elementer). Keith Basterfield (4) tillegger fantasien mange UFO-rapporter, især hypnagogiske og hypnopompiske forestillingsbilder. Etter min mening er det bedre å betegne dem som krystallkulevisjoner.

KRYSTALLKULEVISJONER

Scrying er et uttrykk som anvendes om endel beslektede metoder (f.eks. spådommer ved hjelp av krystallkuler), hvor man ser på en blank eller kraftig reflekterende gjenstand med det mål for øyet å fremme visuelle hallusinasjoner. Alt som behøves er dyp konsentrasjon og skjerpet oppmerksomhet. Scrying-visjoner kan opptre spontant for mottakelige personer, selv om de befinner seg i et skeptisk miljø. Det er en indre visjon som underbevisstheten projiserer ut på en reflekterende gjenstand. Bare ytterst sjelden gir denne teknikken svimmelhet og andre ubehagelige bivirkninger. Scrying er i stor utstrekning blitt praktisert av mange kulturer gjennom de seneste 3000 år (6) men den moderne tids psykologer og parapsykologer har tilsynelatende mistet interessen for den.

Det er blitt brukt mange forskjellige slags blanke gjenstander utover spå-

konenes krystallkuler. F.eks. speil (især av polert metall), vann, vin eller blod, glass, vannpytter eller springvann, kvartskrystaller (f.eks. er kvartskrystall symbolet på styrke i de shamanistiske ritualer) - ja selv fingerneglar. Til denne listen kan også føyes klare lys på himmelen.

Liksom hos UFO-observatøren er det en scryer ser levende, detaljert og drømme-lignende. Visjonene er autonome, dvs. at de snarere føles, som om de er "derute", enn som en indre visjon. F.eks. kan scryeren, hvis denne er en spåkone, bevisst kontrollere innholdet i sine krystallkule visjoner, slik at de passer som svar på de spørsmål klienten stiller. På samme måte som drømmer (4a) kan krystallkulevisjonene også brukes som svar på egne spørsmål, dvs. at ens undertrykte eller glemte ubevisste tanker avsløres. På samme måte kan UFO-observatøren kontrollere sine UFO-observasjoner, slik at de ledes i en bestemt retning som er avhengig av vedkommendes overbevisning.

MOTTAKELIGHET FOR SCRYING

Hvor stor del av befolkningen som er mottakelig for krystallkulevisjoner vet man ikke. Kelly og Locke (5) mener at det bare dreier seg om 1-3% av den voksne befolkning, som Ernest Hilgard sier, utviser en ekstrem mottakelighet for adskilte fenomener (f.eks. hypnotisk tilstand og automatisk skrijving) (13 side 158). Interessant nok er fordelingen av personer på en hypnotisk mottakelighetsskala ofte en kurve med to topper. De fleste mennesker ligger mellom 25 og 33% eller mellom 75 og 92% hypnotisk mottakelighet (13, side 158). Betydningen av denne topuklede fordelingen er uklar, men Hilgard mener at de laveste grader (det dreier seg om 80%) kanskje gjelder "suggesjoner i våken tilstand", og den høyeste graden om "virkelig hypnotiserte". Det er dog kun de få menneskene som befinner seg i den øverste del av høyeste grad (de kalles "søvnjengere") som kan interessere her. Under hypnose opplever disse få personene de mest utrolige ting.

Ill. Stefan Harboe Andersen.

Psykiatrerne Herbert og David Spiegel (15) har laget en Hypnotic Induction Profile (HIP) som er basert på en blanding av kliniske erfaringer og tilfeller nevnt i litteraturen. De oppdaget to grunnleggende personlighetstyper: Dionysiske (HIP = 4-5 "troende", som hadde tilbøyelighet til "anomale" opplevelser) og Apollonistiske (HIP = 0-2 "skeptikere" som ikke hadde denne tilbøyeligheten.) De fleste mennesker er en blanding av disse to ytterlighetene (HIP = 3-4). Spiegel og Spiegel trekker grensen mellom troende og skeptikere etter flere forskjellige kriterier (se tabell). De troende er mest mottakelige for krystallkulevisjoner.

SAMMENLIGNINGER

Krystallkulevisjoner ligner de andre typene av ASC-visjoner, særlig de typene som er visualiseringer av hallusinasjoner. (ASC = Altered States of Consciousness = endrede bevissthetsnivåer). Den nøyaktige forbindelsen mellom de ca. 20 forskjellige typer av ASC-visjoner som hittil er beskrevet, er på nåværende tidspunkt ikke helt definert (14). Krystallkulevisjoner er ganske enestående blint disse ASC-visjonene, da de er ytre projiserte visjoner avhengige av ytre stimuli.

Hypnagogiske forestillinger krever ikke disse ytre stimuli, da de kun opptrer på grensen mellom søvn og våken tilstand (10). Dette setter Basterfieldmodellen i et dårlig lys i forhold til krystallkulemodellen. Der er faktisk visse likheter mellom hypnagogiske forestillinger og UFO-visjoner, men det er det også mellom andre former for ASC-visjoner.

Eidetiske forestillinger er usedvanlig fremtredende, tydelige erindrings- og forestillingsbilder, som foregår foran en person (som oftest et barn) og har en varighet på opptil fem minutter selv om det som ses ikke lenger befinner seg foran personen (11). Ytre stimuli er ikke nødvendige. Legg vennligst merke til at barn har de beste krystallkulevisjoner.

Autoskopiske hallusinasjoner er projiserte visjoner av ens egen kropp, formodentlig som en reaksjon på ekstrem tretthet eller stress (12). Disse ytre projiseringer krever heller ikke stimuli og de er begrenset av ens egen kropps utseende.

Gjenferd (spøkelses) synes til tider å være projiserte visjoner fra underbevisstheten eller rent ubevisste visjoner fra problemfylte og trettede hjerter; f.eks. Ruth-saken som psykiateren Morton Schatzman undersøkte (8). Heller ikke her er det eksterne stimuli.

Den menneskelige aura, som visse medier kan se omgi en person de betrakter, synes også å være en visjon som oppstår i mediets hjerne (9). Den betraktete personen er bare den ytre stimulus og auraen er bare en farget ring som omgir personen og har ikke noe spesifikt innhold.

HØRBARE "KRYSTALLKULEVISJONER"

Hørbare (i motsetning til synlige) hallusinasjoner kan oppstå på samme måte som krystallkulevisjoner. I disse tilfellene er det bare en konstant hvislende lyd som er den ytre stimulus. Som eksempel kan nevnes det å lytte til en konkylie.

ANVENDELSE

Krystallkulehypotesen kan brukes som et redskap til å foreta laboratorieunder søkelser på ASC og psykiske fenomener (5), like mye hva nå enn forklaringen på dem er. Den vil også være av stor verdi ved undersøkelsen av UFO-observasjoner.

Krystallkulehypotesen bør avprøves på aktuelle UFO-rapporter. Derfor er kommentarer fra andre UFO-forskere velkomne.

N O T E R

- 1) Andre slags UFO-rapporter (f.eks. dem med vesener og fysiske spor) er ikke tatt med her.
- 2) R.F. Haines (1980) Observing UFOs. Nelson-Hall Chicago, kapittel 10. R.F. Haines (1976) Psychophysical and Biological Aspects of Viewing Very Bright Objects. Fra CUFOs-konferansen i Illinois, CUFOs Chic.

Over til neste s.

HUSK

A FORNYE ABONNEMENTET FOR
1987 I GOD TID I

- 3) M. Moravec (1981). PSI/UF0 Phenomena: A Study of UF0s and the Paranormal. ACUFOS Document D 14.
- 4) K. Basterfield (1981). UF0s: The Image Hypothesis. Close Encounter of the Australian Kind. Reed, Sydney. Se også UFO-NYT 6/84.
- 4a) Ann Faraday (1974). The Dream Game. Perennial, New York.
- 5) E.F. Kelly og R.G. Locke (1981). A Note on Scrying. Journal American Society for Psychical Research, vol. 75, side 221-227.
- 6) Anonym (A. Goodrich-Freer) (1888-89). Recent Experiments in Crystal-Vision. Fra Society for Psychical Research, vol. 5, side 489-521.
- 7) T. Besterman (1924). Crystal-Gazing. Rider, London.
- 8) M. Schatzman (1980). The Story of Ruth. Penguin Books, Middlesex.
M. Schatzman (1980). Evocations of Unreality. New Scientist, 25. september, side 935-937.
M. Schatzman (1980). Ghost Story. OMNI, juli, side 24 og 110.
AIPR (1983). Ghosts — Are They Real? AIPR Bulletin 2, side 10-11 (PO Box 445, Lane Cove, NSW 2066, Australien).
- 9) A.J. Ellinson (1967). Anmeldelse af bogen »The Human Aura« foretaget af W.J. Kilner. Journal Society for Psychical Research, vol. 42, side 27-34. AIPR (1983). The Human Aura. AIPR Bulletin 2, side 11-12.
- 10) D.L. Schacter (1976). The Hypnagogic State: A Critical Review of the Literature. Psychological Bulletin vol. 83, side 452-481.
- 11) C.R. Gray og K. Cumnerman (1975). The Enigmatic Eidetic Image: A Critical Examination of Methods, Data and Theories. Psychological Bulletin vol. 82, side 383-407.
- 12) N. Lukianowicz (1958). Autosopic Phenomena. Archives Neurology Psychiatry vol. 80, side 199-220.
R.A. Gagnet (1979). With the Eyes of the Mind. Autosopic Phenomena in the Hospital Setting. General Hospital Psychiatry vol. 10, side 311-314.
- 13) E.R. Hilgard (1977). Divided Consciousness: Multiple Controls in the Human Thought and Action. Kapitel 8. Wiley, New York.
- 14) A.M. Ludwig (1966). Altered States of Consciousness. Archives General Psychiatry vol. 15, side 225-234.
Trykt igen i: »Altered States of Consciousness« (C. Tart, redaktør, 1969), Wiley, New York.
L.G. Peters og D. Price-Williams (1983). A. Phenomenological Overview of Trance. Transcultural Psychiatric Research Review vol. 20, side 5-39.
- 15) H. og D. Spiegel (1978). Trance and Treatment: Clinical Uses of Hypnosis. Basic Books, New York.

Forenklede karakteristika af troende og skeptiske personer. HIP er hypnotisk Indfaldsvinkel.

HIP	Troende (4-5)	Skeptiker (0-2)
A) Rum opmærksomhed	Koncenterer sig stærkt om håndens opgaver (ignorer omgivelserne)	Hele tiden opmærksom på omgivelserne
B) Tidsperception	Forkortet. Lever i nutiden. Har ingen sans for fortid og fremtid	Betrakter handlinger i begynder som fortid og fremtid (undersøger alternativer)
C) Overbevisning		
1) Menneske til menneske	Følsom overfor andre menneskers følelser og handlinger	Mere interesseret i andres tænkemåde end i deres følelser og handlinger (sammenligner m. egne følelser)
2) Tillid	Tror ofte ukritisk og naivt på andre. Giver sig let i kast med nye ting uden nærmere eftertanke.	Meget kritisk overfor oplysninger. Giver sig ikke uden videre i kast med noget nyt. Under søger alt på kryds og tværs
3) Indlæring	Tager hurtigt nye begreber til sig	Accepterer kun nye begreber efter meget omhyggelige undersøgelser
4) Ansvarfølelse	Har tilbøjelighed til at glemme sit ansvar. Ser efter, hvad andre gør.	Mener selv, de tager deres ansvar meget højtideligt
5) Kontakt	Foretrækker at røre ved de nye ting	Foretrækker at se de nye ting
D) Fremgangsmåde	Kan lide at drømme sig til en ny idé, men fører den meget sjældent ud i livet	Kan lide at arbejde med en ny idé. Tror kun på det, der står på tryk.
E) Evne til at træffe beslutninger	Intuitiv. Religiøs. Tiltrækkes af det mystiske	Systematisk/reduktionist Humanist/rationalist
F) Psykoser	Skitzofren?	Manio-depressiv eller hysterisk?

Vi har bl.a. av plasshensyn valgt å ta inn den originale tabellen ovenfor som er på dansk. Men dette skulle ikke by på noe problem for leserne.

KILDER:

UFORAN nr. 5, 1984

UFO-NYT nr.1, 1986

At f.eks. Venus rapporteres som en far-kost kan nok, slik vi tidligere har vært inne på, mange ganger ha mye enklere forklaringer: observatøren tror det er et "UFO" og anstrenger seg for å registrere detaljer som han regner med bør være der. Jmfr. "Ansiktet på Mars-effekten".

SPØGELSES- RAKETTERNE

UFOer over Norden i 1946

Sommeren 1946 ble hele Skandinavia overflyet av "spøkelsesraketter" eller "spøkelsesbomber". Observasjonene vakte stor interesse i pressen. Flere spøkelsesraketter styrtet tilsynelatende ned i Sverige, og restene ble undersøkt av militære myndigheter. Både i USA og England viste man stor interesse for saken, ikke minst fordi man mente at det kanskje var russerne som prøveskjøt nye typer raketter erobret fra tyskerne i det nordlige Tyskland.

Var spøkelsesrakettene virkelig russiske forsøksraketter? Nei, ikke ifølge svensken Anders Liljegren. Liljegren besøkte i september 1984 den svenske forsvarsstaben i Stockholm, hvor man etter en grundig opprydding i arkivene hadde funnet det omfattende svenske arkivmaterialet om spøkelsesrakettene. Liljegren har sammen med journalisten Clas Svahn fått mulighet til å grave i det gamle arkivmaterialet på over 1.500 sider. Det første resultat av dette arbeidet er nettopp offentliggjort i boken "Spøgelsesraketterne - UFOer over Norden i 1946", utgitt av SUFOI.

Boken er en artikkelsamling som består av tre informasjonsrettede artikler. Først bibliotekar Willy Wegners "Over Norden i 1946". Artikkelen tar utgangspunkt i de mange danske avisartikler om saken. Wegner heller mest til den teori at spøkelsesrakettene var russiske raketter og altså ikke et uforklarlig himmelfenomen (UFO).

Artikkelen "Nedstyrtning ved Kolmjarv" omhandler en meget kjent hendelse i Nordsverige og er den mest komplette rapport om denne hendelsen. Den er skrevet av Anders Liljegren og Clas Svahn, som begge er aktive medarbeidere i det svenske "Arkivet for UFO-Forskning" (AFU), som samarbeider med SUFOI.

Den tredje artikkelen skrevet av Anders Liljegren heter "Prosjekt 1946, UFO-dokumenter frigives" og bygger på de foreløbige undersøkelser av det svenske forsvars UFO-arkiv. Artikkelen er det mest kompetente som hittil er skrevet om spøkelsesrakettene.

Ifølge Liljegren kan spøkelsesrakettene ikke ha vært russiske raketter eller robot-våpenforsøk. Et avgjørende argument mot V-våpen-teorien er at de tyske våpenene ved krigens slutt hadde en rekkevidde på mellom 300 og 370 km. Men ifølge det svenske forsvars egen statistikk ble det sett minst 225 spøkelsesraketter komme sydfra og styrtet ned i de norrlandske sjøer, bl.a. Storsjön og Kolmjarv - mer enn 1000 - 1500 km fra den nordtyske kysten.

I boken "Spøgelsesraketterne" avsløres også at Sverige trolig var det første land i verden som opprettet en spesiell komite for å undersøke et himmelfenomen av UFO-karakter. Komiteens talsmann var oberst Bengt Jacobsen, og komiteen ble dannet den 10. juli 1946 - altså for 40 år siden.

"Spøgelsesraketterne" er redigert av Kim Møller Hansen. Boken er på 28 tettekrevne sider i A4 format og rikt illustrert. Den koster Dkr. 35,- og bestilles ved å innbetale dette beløp pluss Dkr. 10,- (porto/eksp.) til

SUFOI, Boks 6, DK-2820 Gentofte -
Giro: 9 11 77 25.

Ovenstående er SUFOIs pressemelding som følger anmeldereksemplarene av boken.

NIVFO vil evt. kommentere dette stoffet ved en senere anledning.

Inntil videre henleder vi oppmerksomheten på Willy Wegners kommentarer.

Mount Clemens, Michigan 1967

Av Kim Møller Hansen

DEN 9. JANUAR 1967 KLOKKEN 14.30 LYKTES DET TO TENÅRINGER Å TA FLERE GODE BILDER AV ET STORT OBJEKT MED EN OVERBYGNING OG EN TYDELIG HALEFINNE. HENDELSEN SKJEDDE BARE NOEN FÅ KILOMETER FRA SELFRIDGE AIR FORCE BASE I

De to brødrene Dan og Grant Jaroslaw tok fra deres hjem i Mt. Clemens i Michigan fire bilder av et objekt som i meget lav høyde fløy over Lake St. Clair. Objektet var synlig i omtrent 10 minutter og forsvant deretter med stor hastighet mot sydvest.

Under observasjonen kom et helikopter inn i området og guttene fotograferte også det. Bildene ble tatt med et kamera av typen "Polaroid Swinger" - et såkalt straks-kamera, hvor bildene er ferdige med det samme.

Da objektet var forsvunnet løp guttene inn for å vise bildene til moren, som straks kontaktet lokal-avisen.

KLASSISK DAGSLYS-DISKOS !

Bildene ble godt mottatt. Skarpheten, objektets posisjon m.m. utelukket at det kunne dreie seg om en modell kastet opp i luften og kameraet utelukket mørkeromstricks. Vitnene ville ikke frem i mediene og uttalte at de ikke hadde noe ønske om å bli berømte.

Brødrene Jaroslaw nektet å utlevere de originale bildene, som de påsto befant seg i en bankboks, men de utleverte et sett kopier til en offiser på Selfridge Air Force Base. Han ble i pressen sitert for å ha sagt at bildene "var de beste han noensinne hadde sett !" Og major Raymond Nyls uttalte: "Jeg var ikke imponert over saken inntil jeg så disse bildene."

Flyvåpenets daværende konsulent i UFO-saker, dr. J. Allen Hynek, sa umiddelbart etter offentliggjørelsen av

bildene (hvor pressen ville ha en ekspertuttalelse for å følge saken opp):

Jeg kan ennå ikke si om bildene er autentiske. Helt ærlig, på nåværende tidspunkt kan jeg ikke kalle det et svindelnummer.

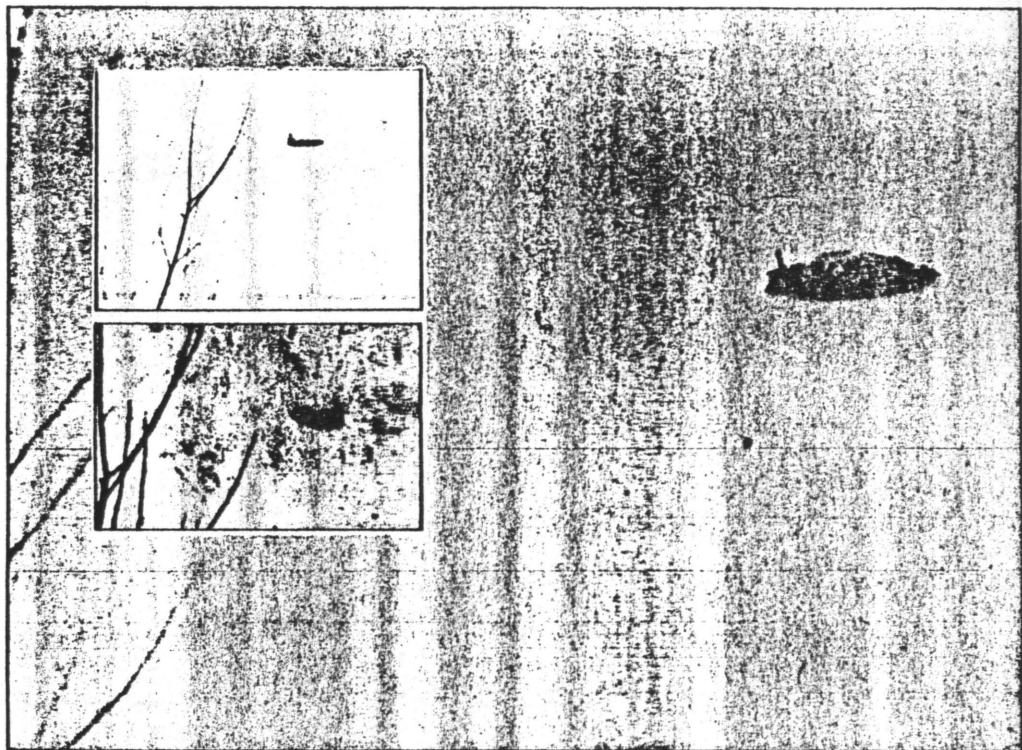
Etter to ukers undersøkelse på Wright Patterson Air Force Base tilføyde Hynek at et svindelnummer ble ansett for mindre sannsynlig, selv om muligheten ikke kunne utelukkes.

Ettersom brødrene Jaroslaw hadde nektet å utlevere de originale bildene til undersøkelse, avsluttet Project Blue Book saken med konklusjonen "utilstrekkelige data".

To opplysninger gjorde også saken litt "ullen":

- * Radaren på den nærliggende Selfridge Air Force Base registrerte ikke noe ukjent flygende objekt - dette ble unnskyldt med at UFOet sikkert fløy for lavt til at radaren kunne se det.
- * Der var uoverensstemmelser mellom guttenes beretning om helikopterets og UFOets tilstedeværelse og numrene bak på Polaroid-bildene - dette ble tilskrevet guttenes formodede opphisselse under observasjonen.

Mange UFO-interesserte oppfattet Blue Books konklusjon som en indirekte innrømmelse av at flyvåpenet ikke visste hva guttene hadde fotografert. Bildene ble derfor i de etterfølgende år publisert verden over som et godt eksempel på en "dagslys-diskos" (Daylight DISC).

ET TANKEVEKKENDE BREV

I 1976 mottok Hynek et brev fra brødrene Jaroslaw, som nå var voksne:

"Dan foreslo at vi skulle lage en UFO-modell, henge den opp i en snor, fotografere den og hvis bildet ble godt kunne vi lage litt moro med familie og venner for å se deres reaksjon og deretter fortelle dem sannheten.

Dan laget raskt en modell. Deretter viklet vi alminnelig hvit tråd adskillige ganger rundt to stenger og tapet så modellen til tråden. Jeg ville nødig spille noen bilder på filmen, fordi jeg trodde at trådene og tapen ville være synlig på bildet.

Værforholdene var helt topp og bildet viste seg å bli så godt at vi tok flere... Mens vi tok bildene fløy et helikopter over området. For moro fotograferte jeg også det. Vi viste vår mor bildene og påsto at de var ekte. Men før vi visste av det så

ringte hun til avisen, mens vi var i et annet værelse. Av en eller annen grunn besluttet Dan og jeg at avisen skulle få historien. Vi diktet historien mens journalisten stilte spørsmål, og så at helikopteret ble sett sammen med UFOet.

Vi trodde simpelthen ikke at saken ville bli så stor som den ble. Vi beklager hvis vi med denne saken har vært noen til bry.

Ærbødigst
Grant F. Jaroslaw
Dan A. Jaroslaw "

VELKJENT MØNSTER

Utviklingen i denne saken er typisk for mange av de kjente foto-svindel-sakene: En eller flere personer lager et falskt UFO-foto for å drive litt gjen med familie og venner. Bildene blir mot formodning tatt alvorlig og offentliggjort i stor stil. Saken blir

så omfattende at det etterhvert blir vanskeligere og vanskeligere for opphavsmannen å gå til bekjennelse.

Men selv etter en avsløring er falske UFO-fotos utrolig levedyktige - også brødrene Jaroslaws bilder.

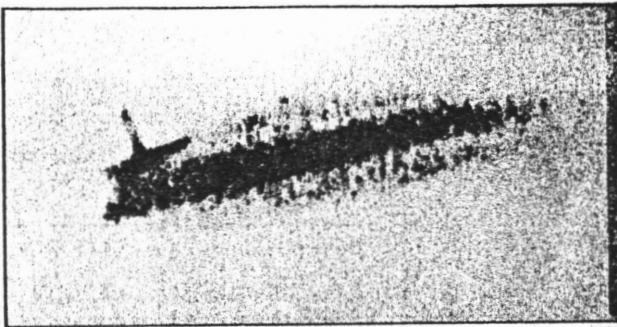
Samme år som Hlynek mottok det avslørende brevet utgav Brad Steiger boken "Project Blue Book", hvor tre av Jaroslaws bilder bringes som bevis for at UFOer kan være skarpt avgrensede, skiveformede objekter. Ikke nok med det. To år senere, i 1978, utgav organisasjonen ICUFON (Intercontinental UFO Research and Analytic Network) et memorandum (kjent som "Det grønne Memorandum"), som hadde til formål å overbevise daværende generalsekretær i FN, Kurt Waldheim, om at UFOene var fiendtligsinnede intergalaktiske romskip, og at FN derfor skulle nedsette en UFO-komite.

På side 16 i dette memorandum vises bilder av forskjellige romskipstyper, og her ser man bl.a. Jaroslaws UFO-modell sammen med f.eks. Rex Heflins omdiskuterte fotos og et av dansken Jorma Viitas modell-UFOer ! Ikke så underlig at FN i 1978 hadde vanskelig for å ta UFOene alvorlig !

K I L D E R :

- 1) Brad Steiger, "Project Blue Book", Ballentine Books New York, 1976.
- 2) C.S. von Keviczky, "Det grønne Memorandum", ICUFON USA, 1978.
- 3) David C. Knight, "UFOs, a "UFOs a Pictorial Story from Antiquity to the Present", McCrew-Hille, New York 1979.
- 4) Allan Hendry, "The UFO Handbook", Doubleday, New York, 1979.

UFO-NYT nr. 6/1984.

Forstørrelse av brødrene Jaroslaws "UFO", som av mange UFO-foredragsholdere er blitt fremvist som et klassisk eksempel på en "dagslys-diskos". (HOAX).

Saken har også sine norske paralleller. Sammenlign f.eks. med "VG-UFOet", og til dels UFO-historien fra Al i Hallingdal. (Filmen oppbevares angivelig i bankboks, originalen nektes utlevert osv...)

Siden Hlynek og Blue Book ikke var i stand til å avsløre bildene ville de ha blitt stående som "rigorøse beviser" dersom ikke innrømmelsen av bløffen hadde kommet. Men som vi ser så holder de likevel som bevis dersom troen er sterk nok.

UFO I ÅL

Under denne rubrikken kunne man i forrige nummer av NIVFO-Bulletin lese om en norsk UFO-hendelse, som omfattet landingsmerker på bakken og video-opptak av lysende UFOs

VI SKAL HER SE HVA SOM HAR SKJEDD VIDERE

RESYME AV HOVEDPUNKTER

Etter at lokalavisen hadde slått opp funnet av sirkelrunde merker på bakken kunne en mann fra Skien tre frem med et video-opptak av lysende UFOer tatt i samme området. Det hele syntes oppsiktsvekkende og det ble helside-oppslag i avisen. VG fant dog å ville se tiden an før de skrev noe..

Da vi først shakket med vitnet (TT) som hadde tatt UFOene opp på video, fremholdt denne sterkt at hans eneste interesse i saken var å få observasjonen inkl. filmen grundig undersøkt og vurdert med henblikk på å få klarhet i hva man hadde sett og filmet. TT var ikke interessert i sensasjon, og ville forhindre at ufo-entusiaster gjorde saken til gjenstand for utbrodering og global spredning.

- * Under telefonintervjuer hadde TT vanskelig for å besvare grunnleggende spørsmål om observasjonen - f.eks. kompassretning, vinkelhøyde, vinkelutstrekning osv.
- * NIVFO ber telefonisk og skriftlig om å få låne filmen, evt. en kopi, sender rapportskjema til utfylling og gjentar de grunnleggende spørsmålene skriftlig. En ville etterkomme TTs ønske om undersøkelser.
- * I mellomtiden blir det oppklart at merkene i bakken er av eldre dato, og at de skriver seg fra tømningen av en gjødseltank. Sammenkoblingen mellom avtrykkene og de filmene UFOene faller dermed fra hverandre - som vanlig.

SAKENS VIDERE UTVIKLING

- * I brev til TT hadde NIVFO nevnt at en digitalisering av bildene muligens kunne gi resultater. Men nå var TT ikke villig til å låne ut opptaket, heller ikke som kopi. Han ville heller ikke fylle ut rapportskjema eller svare på spørsmålene skriftlig.
- * TT forteller at filmen er oppbevart i en bankboks - "til oppstyret har lagt seg".
- * NIVFO får melding fra en representant på Østlandet om at en avis har annonse om et offentlig UFO-møte hvor det bl.a skal vises video-opptak av UFOer tatt i Ål i Hallingdal.
- * Det meldes videre at TT har henvendt seg til et (navngitt) stort reklamebyrå i Oslo for å selge filmen.
- * NIVFO ringer byrået og har en lang prat med en av direktørene. Han husker saken, men uttrykker stor skepsis og det blir ingen handel.
- * NIVFO ringer TT og forelegger ham disse opplysningene. Vi gjør oppmerksom på at NIVFOs navn har vært nevnt i avisene i anledning undersøkelse av saken. Avisen venter en uttalelse. TT benekter da at han har vist filmen offentlig, eller latt UFO-folk låne den til fremvisning. (På tross av annonsen i avisen). TT fremholder videre at han ikke har forsøkt å selge filmen. Han innrømmer henvendelsen til reklamebyrået, men påstår at at det han ville var å få video-

opptaket undersøkt av byrået, som nå hadde "digitalisert" filmen (!)

- * NIVFO ringer byrået påny og får snakke med en konsulent. Denne synes å more seg over historien og understreker at selv om han ikke kan si noe 100% sikkert om dette konkrete tilfellet sånn på stående fot, så ville det være mildest talt utrolig at reklamebyrået skulle ta på seg en slik oppgave. Han tilføyer at selv om noe så uvanlig virkelig hadde forekommet så ville det ha kostet flekk.
- * På bakgrunn av samtaler med reklamebyrået og de foreliggende omstendigheter forøvrig, har NIVFO ikke funnet grunn til å forfølge disse merkelige påstandene videre.

KONKLUSJON:

NIVFOs undersøkelser i saken omfatter

1. Opplysninger fra Forsvarets overkommando.
2. Alle meteorologiske data fra området på det aktuelle tidspunkt.
3. Etterlysinger etter mulige vitner etc. i avisen Fremtiden.
4. Samtaler med Al lensmannskontor.
5. Intervjuer med TT, med mer.

På bakgrunn av de opplysninger og data som pr. i dag foreligger synes alt å peke i retning av et bløff-nummer, med flere karakteristiske trekk fra lignende tilfeller (hoax) i UFO-litteraturen. Dette er meddelt avisen Fremtiden.

Denne konklusjonen bør stå fast inntil observatøren TT måtte fatte interesse for å få saken undersøkt, i stedet for å opptre med filmen på UFO-møter og forsøke å tjene penger på den.

Det kan føyes til at vitnet etter sigende skal ha forsøkt å grave frem egne spor i bakken, da det viste seg at de opprinnelige var kumøkk....

GLEM

IKKE

AT NIVFO-BULLETIN ER DET ENESTE
BLAD I SITT SLAG I NORGE ...
HUSK Å FORNYE ABONNEMENTET I

LANKE, STJØRDAL 1981

Dette tilfellet vil være godt kjent for alle som har 1981-årgangen av NIVFO-Bulletin. Saken er utførlig omtalt i nr. 4/81, men har også vært slått opp og utbrodert til det ugjenkjennelige i ukebladene. Da mange har oppfattet denne historien som meget betydningsfull, men ikke funnet noe mer om den i NIB, vil vi her kort fortelle de faktiske forhold.

Observasjonen fant sted på Lånke ved Hell, Stjørdal den 25.7.81, ca. kl. 07.30-08.00. Vitne var fru Hjørdis Hokstad, husmor, født i 1921. Hun fortalte (først til lokalradioen) at hun denne morgenen satt ved kjøkkenbordet med en kopp kaffe og kikket ut gjennom vinduet. Hun la merke til noe somblenkte metallaktig på et jorde noen hundre meter unna. Hun trodde det var en metallplate av noe slag, men så begynte gjenstanden å røre på seg og stige langsomt tilværs. Den kom i retning av vitnet og hun gikk ut på trappen og betraktet objektet i kikkert. Det var avlangt, drev i vertikalposisjon og hadde et hjerteformat, rødt "symbol" på siden samt noe som hang ned som en stang eller snor. (Man tenker på en folie-ballong.)

NIVFO var på stedet kort tid etter og brukte fem timer på undersøkelsen, som også ble fulgt av to senere besøk.

Objektet hadde angivelig seg rettelinjet mot nord-øst. Vindstyrken var 3-5 knop, 100 - 110 grader.

Under senere besøk la vi igjen noen nummer av NIVFO-Bulletin, hvor serien om "UFO-vrak og døde humanoider", av Leonard Stringfield var å finne. Etter dette fikk saken nye dimensjoner etter hvert som den ble fortalt på UFO-møter, til ukeblad osv. Nå var metallplaten som blinket i solen blitt til en rakettlignende sak, og det hadde dukket opp en "liten mann", ca. 120 cm høy med uvanlig lange armer, iført en brun, kjeledresslignende drakt. Han gikk inn i gjenstanden og dro tilværs. Alle disse detaljene er så å si ordrett hentet fra Stringfield-serien i NIB.

Det er flere sider ved saken som gjør at vi ikke har villet skrive mer om den. La det være understreket at ukebladenes versjon er ren diktning.

PASIENTERS RETTSBESKYTTELSE FORRINGS

LOVEN OM NATURMEDISIN FOR INJEKSJON, SOM BLE INNFØRT MIDLERTIDIG I 1981, SYNES Å BLI PERMANENT I 1986.

LOVEN INNEBÆRER AT MAN FRAFALLER KRAVET OM AT MEDISIN TIL SYKE MENNESKER SKAL HA EFFEKT. GUNNAR STEINECK, LEGE VED RADIUMHEMMET I STOCKHOLM, KOMMENTERER.

Ulike medikamenter uten bevist effekt med vitenskapelige kriterier blir ofte tilbudt syke individer utenfor samfunnets helsetjeneste. Noen metoder som selges eller er blitt solgt til kreftpasienter er kortbølgebehandling av hypofysen, ekstrakt av aprikoskjerner (Laetril), magnetterapi og ekstrakt av kalvebrissel. Metodene har ofte samband med en karismatisk personlighet, som dr. Nitters kur i Oslo eller det THX som Elis Sandberg gir sine pasienter.

Ifølge kvakksalverloven er det bare leger som får behandle kreftpasienter. Virksomheten i Aneby, der veterinær Elis Sandberg siden 1950 har injisert vannekstrakt og kalvebrissel på et stort antall kreftsyke mennesker, bryter således med kvakksalverloven. Da myndighetene i begynnelsen av 70-tallet påtalte dr. Sandberg vakte dette stor oppmerksomhet i massemedia og det var åpenbart at man ikke til fulle hadde befolkningens støtte i forsøket på å stoppe dr. Sandberg. Dette truet bl.a. tilliten til samfunnets rettsapparat og den såkalte THX-utredningen trådte til for å finne en rimelig måte å legalisere virksomheten i Aneby. THX-utredningen skriver at THX trolig er det mest anvendte preparatet i Sverige og at det sannsynligvis savner enhver medisinsk verdi. Man mener videre at THX oftest savner alvorlige negative effekter, men at lokale infeksjoner kan forekomme.

THX-utredningen foreslo en innskrenkning av legemiddelforordningen. Visse produkter skulle kunne selges under betegnelsen "naturmedisin for injeksjon" under forutsetning av at alvorlige negative medisinske effekter ikke kunne forventes av medikamentene. Loven ble innført i 1981 på forsøksbasis i fem år.

Det THX som dr. Sandberg fremstiller kunne aldri godkjennes som et i hovedsaken medisinsk ufarlig preparat ettersom det inneholder store mengder bakterier. På tross av loven fortsetter således virksomheten i Aneby å være illegal. Daglig gis fortsatt store mengder THX bl.a. til kreftpasienter.

I THX-utredningen nevnes ingen ting om at loven skulle gi anledning til salg av andre produkter enn THX. Den utvikling som skjedde siden har dermed trolig overrasket THX-utredningen. Ulike firmaer registrerte to ulike misteltein-preparater, Iscador og Helixor, som "naturmedisin for injeksjon", og salget av disse produktene gikk i 1984 opp i 3,1 millioner kroner. Medikamentene har sin bakgrunn i antroposofisk medisin og ifølge tre uavhengige bedømmere (Høst i Norge, Canserselskapet i USA og Björkholm/medarbeidere ved Radiumhemmet) er de sannsynligvis uten medisinsk verdi ved behandlingen av kreft.

Et antroposofisk behandlingshjem er nylig opprettet i Järna. Den sittende alternativmedisin-komiteen, som skal utrede "alternativ medisin", og som etterfulgte THX-utredningen, klarte gjennom lobbying å prestere en delbetenkning som gir regjeringen rett til å tillate injeksjon av produkter også til andre pasienter enn kreftsyke, uten at legemiddelforordningens krav til bevist medisinsk effekt skal gjelde.

Våren 1986 kommer alternativmedisin-komiteen til å foreslå at loven om "naturmedisin for injeksjon" blir permanent. Mye tyder på at flere tunge remissinstanser vil bifalle forslaget.

Jeg har i ulike artikler (DN 17/3-85, Läkartidningen 49/85 og 3/86) påpekt det ulykkelige i den lovstiftning som nå gjøres permanent. Skadevirkningene av salget av uvirksomme preparater til kreftsyke mennesker er direkte og indirekte, psykologiske og økonomiske. Jeg møter pasienter som lider av dette hver uke i mitt arbeide som cancerlege.

At rettsbeskyttelsen for kreftsyke forsømmes stadig mer har naturligvis en rekke årsaker. En mangelfull folkeopplysning om vitenskap tror jeg er en forutsetning for at den retorikk som selgere av uvirksomme preparater fremfører i annonser og på tekstplass f.eks. i ukebladene, og som tildels finnes igjen i delbetenkingen "injeksjon av naturmedisin" fra alternativkomiteen, ikke direkte blir gjennomskuet av almenheten. Man har f.eks. lyktes med å få den juridiske termen "naturmedisin" av mange å benyttes som om det skulle være en medisinsk term. Virksom behandling benevnes iblant med termer som har en negativ klang, f.eks. "skolemedisin" "konvensjonell behandling".

Sosiologisk kan kanskje den forsømte rettsbeskyttelsen for kreftsyke forklares med at ingen politisk kraft har noen sterk interesse av å stoppe salget av uvirksomme medikamenter. I USA f.eks. arbeider frittstående forbrukerorganisasjoner kraftfullt mot kvakksalveri. Sverige har ingen frittstående forbrukerorganisasjon, heller ikke noen forening som organiserer landets kreftsyke individer.

Psykologiske effekter (halmstrå) påberopes ofte når det voksende tilbudet av medikamenter uten bevist effekt med någjeldende vitenskapelige kriterier til kreftsyke forsvarer. Dessverre har ingen undersøkt systematisk hvilken total effekt for landets kreftsyke som salget av uvirksomme middel utenfor samfunnets sykebehandling har psykologisk.

Jeg tror det er viktig med folkeopplysning omkring disse spørsmål og at vi f.eks. arbeider for et adekvat språkbruk når de ovenfor relaterte foretelser beskrives.

Den før nevnte delbetenkingen avslører en dyp ukunnighet om hva vitenskap er, og ved lesingen av dette ulykkelige dokument ble jeg enda mer overbevist om at vår forening virkelig behøves. På kort sikt tror

jeg det blir vanskelig å påvirke situasjonen, men vi kan kanskje forandre loven på lang sikt.

Gunnar Steineck

KILDE: Folkvett nr. 4/1985

I forbindelse med denne interessante artikkelen viser vi til NIVFO-Bulletin nr. 4-5/84, samt til NRKs radio-serie på P2: "Flere veier til god helse", ved Solveig Bøhle og Astrid Brækken, som gikk fra høsten 85 og utover i -86.

Innslaget den 1. april kl. 14.30 må på det nærmeste kunne betraktes som et reklameinnslag uten motforestillinger for de uvirksomme preparatet Iscador. Også det antroposofiske sykehjemmet i Järna, Sverige, var omtalt positivt.

Den 2. mars 1986 skrev vi til programlederne og stilte bl.a. spørsmål om disse programmene også i fortsettelsen ville bli en ensidig reklame for pseudo-medisin og uvirksomme preparater.

Svaret kom med programledernes brev av 3. april. Der heter det bl.a. at antroposofisk medisin nylig ble presentert i Norsk Legetidsskrift nr. 6 av leger som nettopp ble brukt i programmet "Flere veier til god helse". Videre het det at mistelteinpreparatet Iscador er en medisin som både i Norge og Sverige utskrives av leger, og blir i Norge importert gjennom Norsk Medisinaldepot.

Etter å ha kontaktet Den Norske Legeforening vedr. Norsk Legetidsskrift, skrev vi den 5. juli -86 tilbake til de to programlederne og gjorde oppmerksom på følgende:

Legeforeningen bekrefter serien om alternativ medisin i sitt tidsskrift, men understreker at serien kun var ment som en orientering til norske leger om hva som foregår på området alternativ medisin. Serien innebærer på ingen måte noen aksept av slik medisin. Og det vil ha fremgått av innledningen til serien at ingen av artiklene er vurdert ut fra medisinsk-faglige kriterier. At Iscador importeres gjennom Norsk Medisinaldepot og foreskrives av noen leger, betyr ingen godkjennelse av preparatet fra

noen av partene, men er en følge av de lover og bestemmelser for import og foreskriving av legemidler som gjelder i Norge.

I sitt brev nevnte programlederne forøvrig at det er publisert en rekke forskningsartikler om Iscador. Her henviser de til "positive" PSEUDOVITENSKAPELIGE artikler, men synes ikke å kjenne til de VITENSKAPELIGE undersøkelsene som f.eks. Gunnar Steinbeck nevner i sin artikkel, og som har gitt helt negative resultater.

Vi gjør programlederne oppmerksom også på dette, og understreker at det i dag foreligger meget sterke vitenskapelige grunner til å hevde at preparatet Iscador er fullstendig virkningsløst som medisin mot cancer.

Vi avrunder brevet med følgende betraktninger:

- Det vi har pekt på er det betenkelige i at pseudovitenskapen ikke lenger er begrenset til ukeblad og profittjagende offbeat litteratur, som åpenlyst spekulerer i folks godtroenhet og tidens irrasjonelle bølge. I en omtale i Programbladet heter det at serien er blitt uhyre populær. Dette overrasker naturligvis ikke, og så lenge det er popularitet som teller kan man neppe vente seg særlig mange innslag som bygger på vitenskap og fakta.

Det finnes utvilsomt flere veier til god helse, og disse er det først og fremst vitenskapen som har trukket opp. Når det gjelder kvakksalveri, naturromantiske forestillinger og magi, så har vi ennå til gode å se annet enn blindveier. -

* * *

MER PSEUDOMEDISIN BEBUDES I NORSK RADIO

Nå på høstparten 1986 har det i radioen vært bebudet mer av samme slaget. Såvidt en kan forstå skal det dreie seg om antroposofisk medisin, muligens kontra "skolemedisin" (les: virksom behandling), eller disse to i relasjon til hverandre.

I en forhåndsomtale av programmet het det at en (kvinnelig) lege skulle delta. Hun gjorde det da klart at hun ikke hadde noe kjennskap til "alternativ" medisin, men at hun hadde grunn til å stille seg meget skeptisk til den. Skal man mistenke NRK for å ha valgt en lege uten erfaring med pseudomedisinen med overlegg? Ville kvalifiserte motinnlegg bli sensurert som i ukebladene? Dette får tiden vise

SE OPP - VERDEN GAR UNDER I

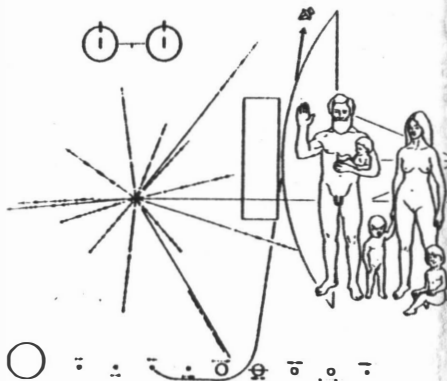
I november skrev Alma del Monte i tidsskriftet Aquarius, Danmark, at det flere ganger i de senere år har hendt at ulike religiøse grupper har sagt at nå kommer verdens til å gå under. Hun omtalte videre at hun for fem år siden fikk vite at Danmark skulle ødelegges av en katastrofe men at hun selv og hennes hjemmelsmenn skulle bli reddet til Sveits av en flygende tallerken, noe som senere ble forandret til Skottland. Og for noen år siden tok en gruppe troende til flukt oppe på et fjell for å unngå tilintetgjørelsen.

Alma del Monte nevnte også Universal Link-gruppen i Borup, Danmark, som trodde at en katastrofe skulle ramme hele jorden senest ved jule-tider 1967. "Mesteren" (Kristus; Orthon) skulle da ankomme til menneskene.

De troende anla landingsbaner for flygende tallerkener, som skulle komme og ta dem til en annen planet mens Ragnarok pågikk. Sine meddelelser fikk de fra "Orthon", som snakket gjennom en sjåfør innen gruppen. Flere sluttet i arbeidet, noen tok barna ut av skolen - og samtidig kjøpte de troende jord som de tenkte å dyrke når de vendte tilbake for å ta jorden i besiddelse.

SØKAREN NR. 3/86 - fra nr. 12/1968.

* * *

I boken "The Gold of the Gods" forteller Däniken at han har vært inne i et enormt tunnelsystem i Ecuador sammen med tunnelens oppdager Juan Moricz. De lignet "moderne tilfluktsrom" forteller Däniken og leder leserens tankebaner dit han vil ha dem. En av tunnelene endte i en stor hall med store dyrestatuer av gull og et bibliotek med bøker av et ukjent metall og med ukjent skrift. Dessverre fikk ikke Däniken tatt noen bilder av disse undrene. Han fryktet nemlig at blitzen ville "utløse en synkronisert laserstråle" som ville få huleinngangen til å stenge umiddelbart. Men han fikk bilder av Fader Crespi i Maria den Hjelpendes fantastiske samling av gullgjenstander fra hulene.

Sorry, Erich, vi tror deg ikke. I et intervju med Der Spiegel benekter Juan Moricz at han tok deg med inn i hulene. Biblioteket fikk du heller ikke se, og det har ingen andre heller fått. Dette biblioteket eksisterer nok bare i din og Juan Moricz' fantasi (eller kan du bevise noe annet?). Så til Fader Crespi. Han er stedets original. Han er sikker på at babylonierne og egypterne bosatte seg i Ecuador' og at Hannibal var der med sine elefanter. Hans samling har blitt undersøkt av eksperter. Den inneholder for det meste tinn- og messinggjenstander av den typen som lages for turister. Mange av gjenstandene er miniatyrer av egyptiske pyramider og noen har afrikanske dyr inngravert. Vår venn Fader Crespi kjøper villig slike gjenstander av indianerne i området ettersom de bekrefter hans teori om egyptere i Ecuador.

FORHISTORISK RØNTGEN

La oss avslutte denne gjennomgangen av Dänikens beviser med det (hittil!) mest idiotiske eksempel på hans logikk og tankebaner. I The Gold of the Gods viser han oss et fotografi av en stein med en utskjæring som forestiller et skjelett. Så spør han vantro hvordan "hedningene" kunne vite hvordan et skjelett ser ut. "Som vi vet, ble ikke røntgen oppdaget før i 1895!"

ER DÄNIKEN RASIST ?

Vi har sett på noen av de tekniske prestasjoner som Däniken mener at tidligere

tiders mennesker ikke kunne ha klart uten hjelp av romvesener. For forklaringen på resten av hans beviser må vi vise til referanselitteraturen. Enkelte kritikere av Däniken har vist at 95 % av hans beviser er hentet fra Afrika, Asia og Amerika, resten fra Europa. Stadig vekk undervurderer han våre mørkhudede medmennesker. De måtte ha hjelp fra rommet for å bygge pyramidene, statuene på Paskøya, Nazca-figurene og Inkafestningen Sacsahuayan. Vi europeere derimot hadde ingen vanskeligheter med å bygge Colosseum, akveduktene, Partheon og Stonehenge. Er det for å tilfredsstille sine egne fordommer at Däniken må finne opp utenomjordiske hjelpere til de mørkhudede?

EXIT DÄNIKEN ?

Vi blir selvsagt ikke kvitt Däniken. Han tjener hundretalls millioner på sin virksomhet og kommer til å holde på så lenge han selv vil. Bøker, artikler og pamfletter med drepande kritikk av hans ideer leses bare av noen tusen. Däniken leses av millioner. Han selger tankeflukt, spenning, helhet, nyheter og enkle svar. Vi tilbyr vitenskap og fornuft. Målet må være å få folk til å se denne forskjellen. Forskjellen mellom eventyr og vitenskap.

Preben Aavitsland

~~~~~

Hvor ille skulle noe være for ikke å samle tilhengere? På arrangementet i Chateau Neuf hadde naturligvis også Däniken-fans troppet opp: Foreningen "Dänikens Venner" og talsmenn fra den norske UFO-bevegelsen. Sistnevnte delte ut løpesedler om UFOer, idet man selvsagt regnet med at folk med interesse for von Däniken også burde være interesserte i vår tids besøk fra verdensrommet. Men dette vennskapet er visstnok ikke gjensidig. Den som har lest bøker av Däniken vil ha lagt merke til at han ikke later til å være så begeistret for UFOene. Om dette bare er et av hans mange taktiske krumspring er ikke godt å si. Men mens UFO-fanatikerne forsøker å koble sine UFOer sammen med den såkalte astro-arkologien, så ser det ikke ut til at Däniken er interessert i å gjøre det samme. Hvorfor kunne han ikke som UFO-istene si som så at fortidens romvesener har prolongert sin virksomhet

opp til våre dager ? Gudene kunne jo med rimelighet være interesserte i å se hvordan det de sådde den gangen utviklet seg. Imidlertid har Däniken ved flere anledninger kommet med antiufoistiske uttalelser og gjengjelder altså ikke ufoistenes varme følelser. Nå skulle en vel tro at enhver ny fabulering ville bli mottatt med begeistring av Dänikens lesemasser. Likevel synes det som om selv Däniken er betenkt over å trekke UFOer inn i sine salgssuksesser. Han har nok en grunn for det og da mest sannsynlig taktikk, siden det er vanskelig å tillegge ham sunn skepsis.

TILHENGERNES BLAD OG LØPESEDLER

Når en leser disse er det meget vanskelig å forestille seg at de kan være skrevet i fullt alvor:

"Vi ønsker å skape et forum og gi tilbud til seriøst tenkende mennesker (sic) som har et åpent sinn for annet enn de oppleste og vedtatte...."

"Som navnet indikerer tar vi utgangspunkt i Erich von Dänikens studier og bøker. Dette er den basisplattform vi ønsker å benytte for en videre utvikling inn i alle de vitenskapelige områder som tas opp i alle disse teoriene..."

Også i mai i år var Däniken på besøk i Norge. (Jmfr. NIVFOs innlegg i VG.) Ved denne storslåtte anledningen heter det bl.a. :

"Styret troppe opp på Sola Flyplass i nye røde gensere med foreningens logo, og ønsket Däniken velkommen til Norge."

(Dette kan minne litt om når kreasjonistene fremsynger hypoteser).

Videre kan man lese om Norgespremieren og boksigneringen, som gikk strålende både i Sandnes og spesielt i Stavanger. Man hadde god dekning fra Stavanger Aftenblad, og kontinuerlig kø i en og en halv time (to utropstegn). Besøkets høydepunkt ble så absolutt foredraget på Høyskolesenteret i Rogaland. Og de som følger med i Vi Menn har fått med seg Egil Ulateigs eminente dekning av presentasjonen. (Når dette oppfattes som eminent burde det mest være sagt, vi har som kjent tidligere kommentert Ulateigs eminente "UFO-krig" i Vi Menn.)

Det som interesserer her er ikke først og fremst Dänikens nokså skamløse måte å tjene seg rik på. Den har vært tilstrekkelig kommentert tidligere. Det vi skal legge merke til er følgende:

* Hvordan folk kan falle nesegrus for de fantasier Däniken profiterer på, og hvordan Däniken-hobbyen oppfattes som populærvitenskapelig engasjement. Dersom Däniken-fansen virkelig hadde vært opptatt av en vitenskapelig side ved denne hobbyvirksomheten ville de ikke ha innskrenket seg til det å tiljuble sitt idol. De ville før eller senere ha blitt slått av tanken på undersøkelser og motforestillinger. I vitenskapen er det ikke vanlig å dyrke kontroversielle personer og hypoteser. Men som vi har sett hadde ikke engang Studentersamfunnet sørget for noen motinnleder under arrangementet. Det er forståelig at et forlag og et ukeblad, som er ute etter å tjene penger på den irrasjonelle bølgen unngår motforestillinger, om nødvendig med sensur, men Studentersamfunnet, Høyskolesenteret og Stavanger Aftenblad burde en vente noe mer av. Men som allerede nevnt så ble møtet i Oslo arrangert av Dänikens forlag i Norge og da passet det kanskje ikke.

Spørsmålet om Däniken er en smart bløffmaker eller en idiot får inntil videre stå åpent.

- ### -

UFO-foreningens løpeseddel på møtet er karakterisert av to dominerende trekk:

1. Foreldede oppfatninger fra 50- og 60-årenes UFO-romantikk.
2. Feilaktige påstander.

Også her blir man uvilkårlig slått av den tanken at den som serverer slikt materiale gjør det mot bedre vitende; at et ytterst tvilsomt produkt forsøkes solgt til den mest naive del av publikum som den eneste realistiske målgruppe. For ellers ville man da vel gjort et forsøk på å være en smule seriøs ?

Det kan føyes til at baksiden av løpeseddelen er viet til en annonse for Ernst G. Mortensens forlag, som tilbyr Dänikens bøker samt endel annen off-beat-litteratur av det mest tvilsomme slag.

JEROME CLARK REFLEKTERER

Jerome Clark er redaktør for International UFO Reporter (Hyneks tidskrift) og han inngår i redaksjonen for populærtidsskriftet Fate. I Fate for desember 1985 skriver han at i løpet av en stor del av den tiden UFO-problemet har eksistert så har ufologene - men noen få hederlige unntak - vært sine egne verste fiender ! En kyniker ville kunne si, og ikke helt uberettiget, at ufologene var det verste som kunne hende UFO-fenomenet.

Den gjennomsnittlige UFO-entusiasten er ingen fantast mener Clarke, men han er ofte intellektuelt usofistikert og ukritisk. (1) Endel ufologer er neppe mer enn mysteriemakere med et naivt ønske om å tro på oppsiktsvekkende fenomener. Selv om endel ufologer har modnet. De har utviklet gode undersøkelsesmetoder, lært seg en sunn skepsis og gitt opp følelsesmessig engasjement i noen spesiell UFO-teori. Det finnes i dag, skriver Clarke, ufologer som ikke er så interessert i en endelig "løsning" på UFO-gåten, men bare går inn for at det blir gjort kompetente undersøkelser og trukket rimelige slutninger. Det finnes også ufologer som undersøker muligheten for at endel UFOer, eller kanskje alle, er ukjente naturlige fenomener. (2) Stadig flere ufologer stoler på fagkunnskaper hos utenforstående vitenskapsmenn og psykologer som har begynt å innse at noe meget merkelig pågår. (3)

I International UFO Reporter for september-oktober 1985, skriver Clark at ønsket om å tro på UFO, som finnes hos mange, er vanskelig å begripe. Det fins endel ting i denne verden som det er lett å forstå at folk vil tro på, f.eks. liv etter døden, men ufologien tegner muligheten for at vi har besøk av fremmede skapninger som har en teknologi langt mer avansert enn vår og hvis motiv vi bare kan gjette om. Hvis de er her så er det intet vi kan gjøre med den saken. Vi eksisterer bare dersom de lar oss gjøre det. Selv om de ikke angriper oss militært eller på annen måte griper inn i vårt liv, så kan bare bevisstheten om

deres nærvær være nok til å sende sjokkbølger gjennom vårt politiske, økonomiske og religiøse liv. Dette er neppe noen paranoid visjon. Det har hendt adskillige ganger i menneskehetens historie at når en teknologisk overlegen sivilisasjon hjem-søker en "primitiv" kultur så har den sistnevnte, iblant uforvarende, gått til grunne.

Clark mener at de som vil tro på UFO lurar seg selv. Nærvær av fremmede fra verdensrommet ville ikke være positivt for oss. Så la oss da håpe, skriver han, at når våre UFO-undersøkelser omsider er avsluttet så har vi ikke funnet noen fremmede å tro på !

Søkaren nr. 6/1986, side 31.

- (1) I alle fall ikke for sterkt sagt
- (2) Hva med kjente fenomener ?
- (3) Hvem er disse mr. Clark ?

* * *

En må vel anta at de UFO-entusiastene Clark snakker om er godt fortrolige med f.eks. Adamski-fortellinger, og at man tar det for mer eller mindre gitt at utenomjordingene er engleaktige. I lys av dette blir bakgrunnen for troen mer forståelig. Fikseringen til UFO-forestillingene henger også trolig sammen med det fascinerende med dragningen mot det ukjente - en utenomjordisk teknologi. Men det finnes også re d d e UFO-tilhengere. F.eks. unge, kvinnelige ufologer som er livredde for "men in black" (MIB); de tre sortkledde mennene som ifølge UFO-litteraturen gjerne dukker opp etter en god UFO-observasjon og fjerner bevisene.

En svensk UFO-skribent (mannlig) fikk for noen år siden sitt livs sjokk. Det ringte på døren hans, og da han kikket ut så han de tre menn i sort ! Han fortalte dette selv, men måtte senere innrømme at de tre viste seg å være ganske alminnelige mennesker. Han trodde de nok en stund at hans siste time var kommet.

OVERTROISK GRUVESELSKAP

*****

Det australske gruveselskapet Zanex betalte magikeren og mentalisten Uri Geller 250.000 US dollar for at han skulle fortelle selskapet hvor de skulle lete etter gull på Solomon Islands nær Maldon i Victoria.

Han ble dessuten tilbudt å overta 1.250.000 Zanex-aksjer til 20 cent pr. stk. pr. 5. juni 1987.

Zanex bragte Geller og hans assistent Schipi Strang til Australia i oktober 1985. Han ble fraktet til den gamle gullgruvebyen ved Maldon i sentral Victoria av selskapets direktør, Peter Sterling.

Der hadde Geller lange diskusjoner med Zanex'geolog Alan Svansio. Såvidt man vet avslørte ikke Geller noe som helst om Maldon-området som ikke allerede er kjent av geologer.

Geller besøkte så Solomon Islands i anledning åpningen av Zanex'Mavu gullgruve i november i fjor.

Zanex skaffet tilveie et tomotors fly og tok på seg de formidable omkostningene ved å fly Geller omkring over øyene. Geller antydte tre områder som han mente hadde noe for seg.

Uri Geller har ingen kvalifikasjoner som geolog, men er en talentfull magiker med ord på seg for å være i stand til å overbevise folk om at han har psykiske krefter.

Etter å ha lest en artikkel om Uri Geller møtte Zanex-direktøren Peter Sterling ham i London i mai 1985. Direktøren ble imponert og senere samme år så han ham opptre ved Young President's Club i San Diego.

Omtrent på samme tid ble Gellers opptreden på scenen observert av Bay Area Skeptics (CSICOPS avd. i San Francisco). Etterpå kom det til et møte mellom Uri Geller og Bay Area Skeptics'magiker Bob Steiner. (Se bildet).

Uri Geller og Bob Steiner

The Bay Area Skeptics kunne så observere at Bob Steiner gjentok Gellers nummer og forklare hvordan triksene ble utført. Skeptikerne var slett ikke imponert over Gellers påstander.

Det var derimot Peter Sterling, som tilbød ham 250.000 US dollar for å dra til Australia og Solomon-øyene.

Geller ankom Solomon Islands etter at Zanex allerede hadde lokalisert et potensielt gullgruve-område nedenfor Gold Ridge på Guadalcanal Island, Solomon-øyene.

Ved åpningen av selskapets gruve underholdt Geller gjestene med sine magiske triks, til og med så bøyde han en skje som ble holdt av øyenes statsminister, Sir Peter Kenilorea.

En annen magi-konsulent for Australian Skeptics, Tim Ellis, var satt inn i saken. Han tilbrakte to timer sammen med direktør Sterling og viste ham hvordan Gellers triks utelukkende var tryllekunst (magi) men uten at Sterling ville oppgi sin tro.

Gari Wiseman fra magasinet People skrev at Geller har lokalisert mineraler for Britain's Rio-Tinto Zinc Corporation (RTZ), og John Pinkney påsto at RTZ var Gellers største klient.

Imidlertid har RTZ skriftlig informert the Australian Skeptics om at Geller aldri har vært engasjert av dem på noen som helst slags måte.

Næringslivets aviser rapporterer at adskillige aksjeeiere forsøker å få to av de nåværende Zanex-direktørene omplassert og tre nye innsatt i deres sted.

Man lurar nå på om Uri Geller forutså denne utviklingen...

KILDE: THE SKEPTIC, VOL 6 nr. 2/86.

*****
*
* BELGISK UFO-KONGRESS *
*
*****

Den 15. mars avholdt foreningen UFO Belgia sin 3. nasjonale kongress. Det er alltid interessant å se hva som diskuteres i slike forsamlinger. Det er det rette forum for speiling av hvilket nivå man arbeider på og hvilken selvforståelse som er fremherskende.

Etter referatet å dømme var man særdeles stolte av å ha hatt en professor Waterschoot som hovedtaler. Det tar de belgiske ufologer som et godt varsel. De finner det beundringsverdig at en vitenskapsmann har mot til å troppe opp på en UFO-kongress.

Dessverre nevnes det ikke hva den gode professor er professor i, men det er åpenbart likegyldig. Professor er han dog!

Waterschoots foredrag var et for-svar for teorien om muligheten til å kunne reise i tiden med såkalte tidskapsler. Det kan dermed tenkes at man fra fremtiden tar en avstikker gjennom årene til våre gode, gamle dager. Professoren forestiller seg at noen UFOer kan være av interplanetarisk opprinnelse.

En annen taler, Cor Gijsen, la frem sine resultater av forskning i åpenbaringer. Det ble konkludert at de fleste Jomfru Maria-åpenbaringer var direkte forbundet med iakttakelser av UFOer (her UFO = romskip) og ikke-jordiske vesener. Årsaken til åpenbaringene var, ifølge Gijsen, at de fremmede på den måten ville advare oss jordboere mot atomfaren og innbyrdes stridigheter. Det er en gammel travet i UFO-kretser.

Kongressen ble avrundet med en paneldebatt. Her klappet de im-pliserte ufologer hverandre på ryggen og ble enige om at "moderne" ufologer nå satset på tidsreise-teorien.

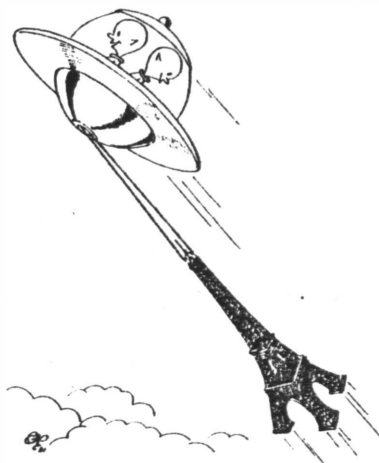
Man kan, ikke uten et visst nostalgisk vemod, konstatere at ufologenes internasjonale slag-sang må være: *Sejle op ad åen, og sejle ned ad åen...*

KILDER: UFO-Belgium; report from 3rd National UFO Congress 1986. Bilag: 2 UFO-klistermerker.

PARA-NYT Nr. 2/1986.

— Bare vent til de vågner i morgen tidlig og savner det!

SISTE NYTT PÅ DET PARANORMALE MARKED:

GUD SOM TANNLEGE

Nedenstående annonse dukket opp i mars-april nummeret av Southern Crossings magasinet i Australia. (*)

Australian Skeptics ble naturligvis interessert og bestemte seg for å få fatt på et dusin personer med dentale problemer. De klarte å frem-skatte fire.

Disse fire ble så underkastet en full undersøkelse hos tannleger, med røntgenbilder og det hele. Og så bar det avsted til det annonserte møtet.

De første 90 minuttene besto av en kraftfull tale fremført av Margaret og Willard Fuller. Talen var i holdt i det vanlige standardformatet når det gjelder "healing". Den var full av anekdoter, historier om mirakuløse helbredelser av anonyme mennesker, og appeller til guds krefter. Den beste historien gjaldt en 66 år gammel dame som fikk 32 nye tenner på 17 dager.

Willard Fuller forkynte med jevne mellomrom at "Gud foretar tannfylling-er her i kveld". Og han hisset publikum opp til å delta med ropene "Amen" og "pria Herren".

For en objektiv tilskuer virker slike lange taler kjedelige, repeterende og sågar barnslig. Men de er essensielle for å bygge opp en atmosfære og en forutanelse for "healing-forestillingen".

Etter talen skred de tilstedeværende i tur og orden forbi Fuller og hans kone. De to klappet alle på hodet og sa: "I Jesu navn la alt bli fullkomment helt".

Willard Fuller påsto at miraklene ville ta opp til tre uker å fullbyrdes. I løpet av den tiden ville ekteparet fuller være ute av byen.

Deretter inspiserte Fuller endel munnner for å se etter tegn på at "healingen hadde startet", og han fant flere indik-asjoner på at så var tilfelle.

Etter møtet lot Australian Skeptics sine fire pasienter undersøkes på ny. Det fantes ikke spor etter bedring på tennene.

Så ble Fuller-paret intervjuet på TV. (The Michael Willesee television pro-gramme). Her måtte Fuller-paret vise frem sine egne tenner, og de viste seg da å være rotne stubber !

Etter dette innslaget nektet Fullers å svare på flere spørsmål fra media. De dro til Canberra, Melbourne og Ade-laide.

På møtet i Melbourne ble ekteparet utfordret av tannlegen dr. John Messner for åpen scene.

Ifølge avisen New Life kikket Fuller inn i munnen på enkelte deltakere med en lommelykt. Og så kunne han annonsere: "Her har vi en mann med en brukket tann. Den er ennå ikke fullstendig reparert, men den hvite fargen har begynt å komme tilbake."

Dr. Messner løp opp trappen til scen-en for å se på "miraklet". Det ble ut-vekslet endel ord. Så steg Fuller frem og forsøkte avskrive John Messner som en "vantro". Han viste til tidligere historier om "mirakler", - "men", til-føydte han: "De vantroe blir ikke annet".

Dr. Messner forlangte å få anledning til å svare. Fuller gav ham mikrofonen:

"Dersom Gud reparerte tenner", sa han, "kunne han skape nye. Han ville ikke behøve å sette i en fylling. Da Naaman ble helbredet for ain spedalskhet ble vevet nytt igjen som hos et barn."

"Jeg har vært tannlege i dette området

(*) Se neste side -

i 26 år. Jeg ville like å se deg sir (han så på Fuller) bli på dette stedet i 26 dager."

Noen få tilhørere klappet.

Fuller spurte så hvilken kirke John Messner tilhørte, trolig håpet han at svaret ville bli Baptist. Messner svarte enkelt at han var en Bibel-troende kristen.

En av tilskuerne sa at han hadde en klump som nå var forsvunnet. Folk stimlet til rundt Fuller idet han kikket inn i den ene munnen etter den andre.

Fru Fuller begynte å prate med John Messner, men hennes mann avbrøt sin healing-seanse for å fortelle henne at hun ikke skulle kaste bort tiden på "ikke-troende".

Dr. Radke fotograferte 30 personer som var under healing - både før og etter. Av de 10 påståtte helbredelser var det ingen som sto for den dentale undersøkelsen.

Mirakuløse gullfyllinger viste seg å være rester etter tobakk. Sølv som skulle ha blitt til gull viste seg å være sølv fremdeles. En dame som påsto å ha en mirakuløs sølvfylling i en av jekslene i underkjeven, kom senere til å tenke på at en tannlege hadde satt den der forholdsvis nylig.

Dr. Radke's fullstendige tilbakevisning av Fullers mirakler er å finne i boken "Rattling the Gates", av Roland Hegstad.

Det er anslått at 400 mennesker be-

MIRACLES DEMONSTRATED THROUGH DENTISTRY

This may sound a little crazy, but Bro. Willard Fuller, a psychic dentist, and his wife Margaret will be in Chatswood to painlessly fill your cavities, straighten your teeth and help you with any other health problems.

Thursday, March 13th, 7pm (& a possible 2nd night)

Bailey Theatre, Town Hall, Victoria Ave, Chatswood - \$20.

As Bro. Willard requests an audience of no more than 300, admission will be by ticket only. These are available from the New Awareness Centre, 14 Thomas St, Chatswood, 2067 - personally, or by mail. Send stamped SAE with cheque or money order for \$20 per ticket, made payable to New Awareness Centre.

Enquiries 412 2609.

John Messner gjorde oppmerksom på at han hadde utrolig kostbart lysutstyr i sitt konsultasjonsrom, og selv ved hjelp av dette kunne det av og til være vanskelig å stille en korrekt diagnose! Willard Fuller, med en lommelykt, et speil og ingen tannlegeerfaring, kan neppe være nøyaktig i sine diagnoser.

Fuller påstår at han er alkymist og kan forandre hull i tennene til fyllinger av gull eller sølv ved å ommøblere atomene - da med bistand fra Vår Herre. Han sier at han er blitt sjekket tidligere. The Lewiston-Clarkston Dental Society i Idaho USA bad i 1971 tannlegen dr. Russell Radke om å undersøke Fullers påstander.

søkte Fullers opptreden i Sydney - (pris 20 dollar), ca. 140 i Canberra (\$ 10), og 400 i Melbourne (\$ 40). Det ble ikke gitt noen grunn for variasjonene i inngangspriser. Han ledet også klinikker i Brisbane og Adelaide, og hovet på den måten inn 30.000 - 40.000 dollar på noen få uker i Australia.

Australian Skeptics' tidligere leder, Mark Plummer, sendte en klage til NSW Dental Board i anledning Fullers annonse. Saken kom opp i Sydney den 26. mars. (1) Mrs Erwin fra Southern Crossings-magasinet uttalte seg vedrørende publiseringen av annonsen i bladet (2); en inspektør fra det faglige utvalg uttalte seg om telefonsamtaler

med Fuller; og (3) Mr. Farmer, legal officer ved the Health Department, la frem beviser vedrørende et intervju med Fullers.

Under intervjuet med Mr Farmer antydte Fullers at de opprinnelig hadde avtalt med en Mr Lionel Fifield ved the Findhorn Festival Group at de skulle besøke Australia. Endel av den avtalen var at Fifield skulle hjelpe til med turen. For å bistå Fifield med dette opplegget hadde Fullers sendt ham presseklipp og annet materiale vedrørende deres opptredener. Dette materialet hadde så Fifield sendt videre til Mrs. Erwin, og det ble avtalt at hun skulle ta seg av opplegget i Sydney. Mrs. Erwin brukte materialet som grunnlag for annonsen.

Dommeren fremholdt at en prima facie-sak var etablert.

Både herr og fru Fuller uttalte seg til sitt forsvar. Ingen av dem motsa ovennevnte bevisføring. Under den påfølgende krysseksaminasjonen kom det frem at Fuller-paret ikke gjorde seg noen anstrengelser med hensyn til om deres australske agenter ville stole på de informasjonene som materialet inneholdt da de sponset turen. Forsvaret argumenterte: (1) Ekteparet hadde intet kjennskap til annonsen før den ble publisert; (2) hadde aldri utgitt seg for å være tannlege - materialet var kun media-reportasjer; og (3) at s 11 i loven tok sikte på å slå ned på sjarlataner, ikke personer med "gaver" så som tros-helbredere.

De stilte ikke opp med noen person som de hadde "helbredet".

Dommeren fremholdt at materialet var blitt sendt til Fullers agent i den hensikt å støtte turen. Han pekte videre på at Fullers ikke hadde gjort noe for å sikre at agenten ikke tok innholdet av det tilsendte materialet for god fisk før dette ble benyttet som grunnlag for annonsen og reisen. Dommeren fremholdt dessuten at s.12 var anvendelig på denne faktiske situasjonen.

Dommeren fant forseelsen bevist mot Reverend Brother Willard Fuller. Likevel, det ble vist til hans gode egenskaper, og uten å gå til en domsavsigelse ble opplysningene forkastet i medhold av s. 556A i straffeloven, 1900. Saksøkte ble pålagt

å betale saksomkostninger på \$400, og \$35 for vitne-omkostninger.

Sjefen for the Complaints Unit of the Health Department (NSW), Merrilyn Walton, uttalte at saken må betraktes som en seier sett fra helsemyndighetenes side. Saken gir en god presedens for fremtidige annonser som kolliderer med lignende lover. Den vil være spesielt anvendelig i tilfeller hvor annonsøren benekter å ha hatt kjennskap til annonsene.

Dommen i denne saken er typisk for det juridiske system i Australia når det gjelder saker som omfatter paranormale påstander. Hvis du bløffer et stort antall mennesker med falske påstander av paranormal natur og hover inn tusenvis av dollars kan du vente et forelegg dersom du havner i retten.

Hvor mye av Fuller's inntekter som gikk til hans australske sponsor - The Findhorn Festival Group - er ukjent. Men for å markere gruppens rolle ble The Findhorn Festival Group tildelt Australian Skeptics' årlige pris - "Den høyeste skje" - for å ha støttet psykisk tannteknikk og live opp igjen den gamle pseudovitenskapen alkymi.

KILDE: THE SKEPTIC Vol. 6, nr. 2/86. Artikkel av Mark Plummer - litt forkortet.

Som en vil se av "plakaten" er amerikanske aviser fulle av beundring over ekteparet Fullers' tannlegeprestasjoner. Trolig også en interessant sak for norsk ukepresse når avsløringene kuttes vekk og hemmeligholdes.

En kan spørre seg om det norske publikum ville ha vært like vanvittig naivt som det vi her har vært vitne til. Det er slett ikke usannsynlig sett på bakgrunn av tilfeller fra avisene. F.eks. den kvinnelige "terapeuten" som opptrådte på et hotell i Trondheim. Hun skulle angivelig kunne kurere en lang rekke plager ved å stikke nåler inn i godtfolks øreflipper. Nålene "steriliserte" hun i dobbeltrenset brennevin. Resultatene var ganske merkbare: Et stort antall betente øreflipper møt et et skyhøyt honorar. Og folk sto i kø...

Can God Fill Teeth?

"What perhaps brought the most excitement were the cases when a filling could be 'seen' coming into the mouth."

— Florida Times Union

"By this time people were exclaiming all around the auditorium, eager to show others their gold and silver fillings. Two women pointed to empty spaces in their mouths where new teeth were growing in."

— Palm Beach Post

"Willard Fuller, God's own filler of teeth, stands before them all...even the moderately shakey of faith can expect to receive."

— San Jose Mercury News

"Even in this odd era the headline is a grabber, 'Can God Fill Teeth?' Over the photo of...white-haired, crinkle-eyed... Willard Fuller, whose calling is 'Spiritual Dental Healing'."

— San Francisco Chronicle

An Evening of Spiritual Dental Healing and Healing of Maladies, Malfunctions, & Malformities with **Willard & Margaret Fuller**

Monday, May 12, 1986, 7:00 p.m.

NEW YORK

Aquarian Foundation
Universalist Church
Central Park West at 76th Street
New York, New York
For information & reservations call:
(212) 460-5820

We reserve the right to refuse admission to anyone

ASTROLOGER MISLYKTES

Forskeren Shawn Carlson ved Kalifornia-universitetet har undersøkt astrologers evner. I tidsskriftet Nature for 5.12. 85 finnes en redegjørelse for undersøkelsen hvor 30 fremstående amerikanske og europeiske astrologer deltok.

Spørsmålet som skulle testes var om astrologer utfra fødselsdato kan gi en beskrivelse av en persons karakter og skjebne. Astrologene fikk 116 tilfeller å løse. For hvert enkelt av disse ble det gitt tre karakterbeskrivelser - en var den rette og de to andre var tilfeldig utvalgte beskrivelser av andre personer. Oppgaven ble å velge ut den beskrivelsen som passet til den gitte fødselsdato.

Alle personlighetsbeskrivelser kom fra virkelige mennesker og var sammstilt gjennom et vitenskapelig anerkjent og meget brukt spørreskjema, CPI, som måler slike trekk som aggressivitet, dominans og feminitet gjennom en lang rekke spørsmål med flere alternative svar.

Ettersom astrologer ofte påstår at tidligere vitenskapelige undersøkelser av astrologien har vært basert på misoppfatning av hva astrologi er, lyttet Carlson og hans kolleger på astrologers synspunkter og var omhyggelige med å utforme undersøkelsen slik at den skulle tilfredsstille deres krav.

Prøven ble gjort på dobbelblindbasis, dvs. at hverken astrologene eller eksperimentatorene visste svarene på forhånd.

Resultatet ble at astrologene bare i hvert tredje tilfelle klarte å pare sammen fødselsdato med riktig personlighetsbeskrivelse - og det er nøyaktig hva slumpen forutsier.

Til og med i tilfeller hvor astrologene gav uttrykk for sterk overbevisning om at de hadde funnet løsningen hadde de ikke mer rett enn slumpen.

Shawn Carlson mener at denne undersøkelsen er et sterkt argument mot astrologien, slik denne praktiseres av ansette astrologer.

- På tross av at de vi testet skal være blant de beste astrologene i landet, på tross av at vi fulgte hvert rimelig forslag vi fikk av astrologer som vi rådspurte og på tross av at astrologene godkjente undersøkelsenes opplegg, så oppnådde man ikke bedre resultat enn det slumpen gir.

Carlson mener at mange astrologer er fremgangsrike ettersom de trekker viktige konklusjoner om klientens personlighet og livsstil utfra ansiktsuttrykk, kroppsspråk og bevisste eller ubevisste verbale responser. Dette er en metode som illusjonister kaller "cold reading". Den kunne ikke anvendes under forsøket, ettersom astrologene ikke fikk treffe klientene.

- Mange mennesker ville gjøre klokt i å bruke pengene sine på kvalifisert psykologisk rådgivning i stedet for på astrologer, sier Carlson.

THE SKEPTICAL INQUIRER, Vårnummeret 86.
SØKAREN nr. 8/86.

Som kjent har astrologiens påstander blitt tilbakevist atter og atter opp igjennom tidene. Men dette faktum ser ikke ut til å legge noen demper på astrologenes virksomhet så lenge det finnes kunder eller marked for geskjeften. Og her har man gjerne også mediernes bistand til å opprettholde falske forestillinger. Det gjelder ikke bare den kulørte pressen.

I radioprogrammet "Nye Lykkeboden" lørdag 11. oktober 86, fikk de mange lytterne vite at det var kommet en ny bok om astrologi her i Norge. Og den kvinnelige forfatteren ble gitt god anledning til å reklamere for boken - som forøvrig ble benyttet som premie til heldige innringere.

NIVFO har sendt ut en pressemelding om undersøkelsen.

*****

En, To, Trè og et lite hopp...

Tilhengere av Transcendental meditasjon pleier å bli fornærmet hvis man kaller TM for en nyreligiøs bevegelse. TM er vitenskap, lyder svaret.

Fredag den 15. august 1986 kunne man se denne vitenskapen demonstrert på høyeste plan. I TM-bevegelsen påstår man at det er mulig å fly - TMs såkalte Siddi-program. Ifølge bevegelsens guru, Maharishi Mahesh, er det mulig å oppnå fred i verden bare tilstrekkelig mange går inn for å praktisere denne flygekunsten, som i gamle dager ble kalt levitasjon.

Ekstra Bladets Chris Wammen overvar en slik flygning i Lyngbycenteret, og forteller hvordan fem flygeferdige TM-folk etter fem minutters meditasjon aktet å lette og slippe jordforbindelsen:

"Hver mann satte hendene i den 25 cm. tykke skum madrassen. Med fnys og hvesing, små karaterop og tett lukkede øyne begynte de å hoppe rundt på sine flate bakender. Som reker og kakkelakker. Dette måtte være oppvarmingen, det måtte komme noe mer. Spenningen var ulidelig.

I samfulle åtte minutter hoppet de ut og inn mellom hverandre. En fin akrobatisk prestasjon, men ikke den superutstråling og det mirakel vi var blitt lovet.

En fryktelig nedtur. Keiserens nyeklær. Bløff og svindel."

Chris Wammen var ikke i tvil om at TM-folkene selv mente at de hadde fløyet. Det er et spørsmål om tro. Det er heller ikke tvil om at TM betrakter dette som ren vitenskap.

La meg dog medgi TM så mye, at vi må konstatere at man har mistet jordforbindelsen !

* * *

PARA-NYT nr. 2/1986. Willy Wegner

Merkelig lys på himmelen

NORDLI: — Det lignet mest på rakettoppskyting slik vi har sett på TV,

Dette forteller Dagmar og Ola Nybo i Nordli som en kveld i forrige uke sammen med to naboer fikk se en merkelig gjenstand på nordøsthimmelen, fra hjemmet sitt på Holand.

- Vi oppdaget gjenstanden gjennom vinduet og gikk straks ut for å se hva det kunne være. En ganske stor lysende kuleformet gjenstand fremst og en lang kjegleformet hale med mindre lys fór skrått oppover. Meteor kunne det ikke være, da hadde den ikke gått skrått til værs. Vi så gjenstanden i ca. 10 minutter før den forsvant opp i høyt skydekke. Sikten var god, så vi så den klart, men langt borte var den nok, forteller Dagmar og Ole Nybo. Bjørg og Bjørnar Skjelbred i Kvelia gjorde samme observasjon samtidig, og de har samme beskrivelse uten at heller de kan gi noen forklaring på hva det kan dreie seg om.

NAMDAL ARBEIDERBLAD, 25.10.86.

Det stemmer nok at man her har sett en rakettoppskyting !

Red.

CONDON- RAPPORTEN,

TRICK ELLER SAMMENSVERGELSE ?

*****

ALLE SOM HAR FULGT LITT MED I UFO-DEBATTEN HAR HØRT OM CONDON-RAPPORTEN. DA RAPPORTENS KONKLUSJON BLE NEGATIV, REISTE DET SEG EN STORM AV PROTESTER FRA UFO-TILHENGERE RUNDT OMKRING I VERDEN, SOM HEVDET AT UNDERSØKELSEN IKKE VAR OBJEKTIV. I UFO-LITTERATUREN KUNNE MAN ETTER HVERT FINNE PÅSTANDER OM AT HELE CONDON-UNDERSØKELSEN VAR EN SAMMENSVERGELSE, ET "KOSMISK WATER-GATE" MOT UFOENE.... OG DER VAR VIRKELIG EN SAMMENSVERGELSE, MEN IKKE SLIK SOM UFO-TILHENGERSKAPET HEVDET -

For ca. 20 år siden påtok Colorado-universitetet seg et meget kontroversielt prosjekt som var ganske enestående i universitetets historie. Etter en anmodning fra den amerikanske regjering sa universitetet seg villig til å foreta en to-årig vitenskapelig undersøkelse av uidentifiserte flygende objekter - UFOer. Dette prosjektet bragte sannsynligvis University of Colorado mer berømmelse - og sikkert også mer kritikk, enn noen annen aktivitet som hadde funnet sted på dets område.

Avdøde dr. Edward U. Condon, en verdensberømt fysiker som hadde høstet stor anerkjennelse da han var sjef for National Bureau of Standards, og som deretter ble medlem av fakultetet på Colorado, gikk mot sin vilje med på å lede UFO-prosjektet. Han ble UFO-kultistenes yndlingsprøgelknabe. Et annet fakultetsmedlem, Robert Low, som var prosjektkoordinator og senere omkom i en flyulykke, ble hengt ut i de nasjonale nyhetsmedia, da man mente at han og Condon hadde laget et "komplott" for å "narre" den amerikanske befolkning.

Og der vår faktisk et komplott som misledet befolkningen. Men Condon og Low var dets ofre, ikke dets skapere. En liten gruppe "UFO-troende", deriblant et kongressmedlem, forsøkte i all hemmelighet å miskreditere Condons arbeide. I dag har vi mulighet til å sette deres hemmelige aksjoner sammen, da vi ved en tilfældighet har fått adgang til lederen av dette komplotts arkiver. Han begikk senere selvmord.

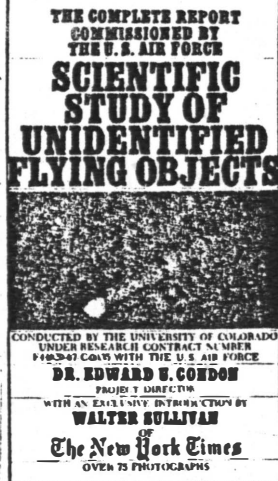
La meg slå fast at jeg ikke mener at Colorado-undersøkelsen ble utført på den riktige måten. Etter min mening spilte Condon ikke selv en aktiv rolle og Low hadde ikke erfaring nok til å koordinere en så kompleks undersøkelse. Men under alle omstendigheter tviler jeg på at andre - inkl. meg selv - kunne ha gjort det bedre. Og de som senere forsøkte å miskreditere Condons arbeide hadde helt sikkert gjort det mye dårligere, hvis de hadde ledet dette prosjektet.

La oss først, av hensyn til dem som er for unge til å huske det hele og for dem hvis hukommelse ikke er den samme som for 20 år siden, stille tiden tilbake til våren 1966.

BAKGRUNN

Ved forsommeren 1966 hadde det amerikanske flyvåpen undersøkt UFO-rapporter i nesten 20 år - mer enn 10.000 rapporter. I begynnelsen var det noen innen USAF som trodde at noen av UFO-rapportene dreide seg om ikke-jordiske romskip, eller muligens sovjetiske overvåkningsfartøyer, kanskje bygget ved hjelp av en avansert teknologi som de kunne fått hos de tyske vitenskapsmennene som de tok til fange etter annen verdenskrig.

Men etter først i 1950-årene å ha erfart at mange av de mystiske UFO-rapportene høyst sannsynlig var utløst av en ganske prosaisk triggermekanisme, så som klart lysende himmellegemer, værballonger og lysende meteorer, konkluderte USAF at alle UFO-rapportene kunne forklares

med prosaiske begreper. Derfor besluttet USAF at kun personer med lav rang, mange av dem uten særlig erfaring, skulle undersøke UFO-rapportene. Det er ikke overraskende at disse relativt uerfarne undersøkerne til tider hadde vanskelig for å finne en rasjonell forklaring, og at det derfor ble en mindre del uforklarte tilfeller. For de som tror på fremmede romskip var disse uforklarte tilfellene bevis på deres forhåpninger.

Til tider kom USAF-undersøkerne med en forklaring som av gode grunner utløste skarp kritikk. I mars 1966 fikk f.eks. endel UFO-rapporter fra universitetsstudenter og andre i det sydlige Michigan stor nasjonal oppmerksomhet, etter at USAF-etterforskeren dr. J. Allen Hynek mente at noen av rapportene kunne dreie seg om sumpgass. Denne forklaring yakte mye moro og kritikk, selv fra noen av kongressmedlemmene, inklusive et dengang ukjent kongressmedlem fra Michigan ved navn Gerald Ford.

Denne kritikken av USAFs behandling av UFO-saken, og beskyldninger om en bevisst tilselving, fikk straks USAFs vitenskapelige rådgivere til å foreslå at det ble foretatt et uavhengig UFO-studium ved et eller flere universiteter. Men da så velrenomerte vitenskapelige institusjoner som M.I.T. ble utelukket, var ingen av dem villige til å påta seg en slik oppgave.

COLORADOS KLAUSUL

På forsommeren 1966, da USAF gjorde seg de iherdigste anstrengelser for å finne en ansett forsker og institusjon som var villig til å foreta denne UFO-undersøkelsen, forsøkte et av fakultetsmedlemmene fra University of Arizona meget hardt å få denne kontrakten. Hans navn var dr. James E. McDonald, en spesialist innen atmosfærisk fysikk, som var høyt respektert av sine kolleger. Det var dog en grunn til ikke å velge McDonald. Han var allerede overbevist om at noen UFOer var utenomjordiske fartøyer, noe som helt klart ville ha gjort det umulig for ham å lede eller utføre en uavhengig, uhildet undersøkelse.

Condon, som tidligere hadde vært formann for American Physical Society og det ansette American Association for the Advancement of Science og nå medlem av det respektable National Academy of Science, hadde nylig sluttet seg til Colorado-

fakultetet for å hellige seg sine siste år som forsker i atomfysikk.

Low, som dengang var assisterende dekan ved Colorado Graduate School, var betydelig yngre enn Condon. Low erkjente UFO-undersøkelsens potensielle feller, men han trodde at prosjektet gav universitetet en mulighet for å få større anerkjennelse som et senter av vitenskapelig betydning, og at det kunne bli et meget nyttig springbrett i hans akademiske karriere. Historien viste at Low tok feil på begge punkter.

Etter ukke med lange interne debatter om man skulle ta prosjektet eller ikke, kom universitetet med sitt endelige forslag i begynnelsen av oktober 1966, og den 7. oktober meddelte USAF at man hadde valgt Colorado. En viktig klausul i Colorados forslag, som også ble tatt inn i dets kontrakt, var følgende: "Arbeidet vil bli utført under den strengeste objektivitet av forskere som helt bestemt ikke har noen forkjærlighet for eller forutinntatt mening om UFO-problemet."

Dette var av meget stor betydning, da Colorado-gruppen ville komme med en vitenskapelig dom som var meget lik en jury's i retten. Der må medlemmene sverge at de ikke har noen forutinntatt mening om den saken som behandles. Jeg tror, men har ikke bevis, at hensikten med denne klausulen var å forhindre McDonalds deltakelse. University of Colorado kunne deretter underlegge deler av prosjektet til et antall andre institusjoner og spesialister, men aldri henvende seg til McDonald.

Denne viktige klausulen ble dog overtrådt da dr. David R. Saunders trådte inn i prosjektet som en av dets toppvitenskapsmenn - betegnet som "hovedforskere". Saunders var medlem av universitetets psykologiske fakultet. Men det ble ganske fort klart at Saunders i det minste var en "kvasi-troende", som en av de yngre vitenskapsmennene i prosjektet raskt begynte å kalle ham.

Saunders fortalte deretter offentligheten at han var blitt meget interessert i UFOer flere måneder før kontrakten med USAF ble underskrevet.

Etter å ha lest bestseller-boken "UFOs, Serious Business", skrevet av en meget sterkt pro-UFO-forfatter, avla Saunders et besøk i NICAPs hovedkvarter - NICAP

var den gangen landets største gruppe av UFO-troende - for å møte organisasjonens leder og selv melde seg inn.

Det var Saunders som spilte hovedrollen da han fikk Condon og Low til å gå med på - for å bruke Saunders' egne ord - "At vi bør konsentrere oss om å identifisere og utvikle de saker som kan underbygge hypotesen om ekstraterrestrial intelligens."

(1) Saunders tok også fatt på en av hjørnesteinene i de UFO-troendes overbevisning om at den amerikanske regjering var innblandet i en UFO-tilsløring. Som han senere skrev: "Like fra prosjektets start har jeg fastholdt at en regjeringssammensvergelse" med det formål å skjule sannheten om UFOene for offentligheten var mye mer sannsynlig enn ETI". (2)

Saunders hadde kjennskap til klausulen mot å ansette forskere som hadde "forkjærlighet eller forutinntatt mening om UFO-problemet", sto i USAF-kontrakten og universitetets forslag, da Saunders selv var med på å skrive forslaget. Likevel så han ingen grunn til å erklære seg inhabil på denne bakgrunn.

CONDON-GRUPPENS ARBEIDE

Condon og Low forsøkte fra starten av å etablere et så godt samarbeide med NICAPs ledelse som mulig. NICAPs formann, Donald Keyhoe, og nestformannen Richard Hall, aksepterte høsten 1966 en invitasjon til å besøke Boulder, hvor de skulle gi prosjektets forskere en orientering. Som en følge av dette møtet kom NICAPs ledelse med en bemerkelsesverdig anerkjennelse av Condon og hans kollegers arbeide i januar/februar-utgaven 1967 av NICAPs tidsskrift "The UFO-Investigator". I artikkelen sto: "Det er helt korrekt å si at forskerne i dette prosjektet spenner like fra åpne skeptikere til moderat overbeviste "troende", hvilket er som det bør være."

Skjønt NICAPs ledelse helt klart var tilfreds med å finne "moderat overbeviste troende" i Colorado-prosjektet kort etter at undersøkelsen ble innledet, hadde man, hvis deres vurdering var korrekt, overtrådt USAF-kontraktens bestemmelser.

Forestill dere reaksjonen, hvis anklageren, kort etter at en jury var blitt utvalgt, men før den hadde hørt vitnene i en mordsak, erklærte at noen av jurymedlemmene allerede var "moderat overbeviste" om at den anklagede var skyldig. Dommeren ville helt sikkert erklære rettssaken ugyldig og innkalle en ny jury.

Dr. Edward U. Condon

Dr. James E. McDonald

Donald E. Keyhoe

McDonald ble også invitert til Boulder på høsten 1966, hvor han kort orienterte Colorado-teamet. Han vendte tilbake sommeren 1967, hvor han orienterte prosjektets forskere om resultatene av sin egen undersøkelse av UFO-rapporter fra Australia og New Guinea. Utover dette gjorde Condon og Low ikke bruk av McDonalds tilbud om å bli mer direkte innblandet i undersøkelsene.

Dr. J. Allen Hynek ble også invitert til Boulder for å orientere teamet om sitt syn på UFOer. Men den gangen før, erfarne UFO-skeptikeren, avdøde dr. Donald Menzel, ble aldri invitert til Boulder. Det ble heller ikke jeg, selv om jeg hadde fungert som konsulent i begynnelsen av prosjektet.

I juni 1967, da man var kommet omtrent halvveis i undersøkelsene, ble Condon-teamet utvidet med dr. Norman E. Levine, som nettopp var blitt dr. phil. i elektronikk ved University of Arizona. Han erklærte offentlig at hans egen interesse for UFOer var blitt inspirert av McDonald. Kort etter at Levine var blitt innlemmet i staben hadde jeg en telefonsamtale med ham, da jeg hadde ringt til Low som ikke var hjemme. Under vår samtale ble jeg meget sjokkert over å høre Levins syn på UFOer, som var bemerkelsesverdig likt McDonalds - særlig da Levine nettopp hadde påbegynt sitt arbeid ved prosjektet.

Ifølge planene skulle Colorado-prosjektet bruke en liten gruppe vitenskapsmenn til å undersøke viktige UFO-observasjonsrapporter. For å sikre seg at disse ble hurtig innrapportert til prosjektet, ble det opprettet et "early warning network" bestående av dusinvis av personer landet over, dog hovedsakelig av NICAPs egne rapportopptakere. Kort etter at Levine tok til å arbeide ved prosjektet, ble han betegnet som "sekretær" for rapportopptakene for å koordinere deres arbeid. Som et resultat av dette besatt Saunders og Levine et par nøkkelposter, da det var de som bestemte hvilke rapporter som var verd å undersøke

Den 4. september 1967, nesten et år etter at undersøkelsene begynte, talte Saunders for den amerikanske psykologforeningen ved dennes årlige møte i Washington som medlem av et panel ved et møte om UFO. Under spørreundersøkelsen ved dette møtet ble

Saunders spurt: "Hva er din mening om Condon-komiteens integritet?" Hvor-etter Saunders svarte: "... Jeg ønsker ikke å bli satt i forbindelse med noe annet enn en åpen og upartisk undersøkelse." (3) Når man tar Saunders'egen pro-ufoholdning og de viktige roller han og Levine spilte i prosjektet i betraktning, er hans svar meget overraskende. Han fortsatte ved prosjektet inntil den 7. februar, da han ble sparket sammen med Levine.

På møtet i den amerikanske psykologforeningen valgte Saunders å holde munn om at han var utilfreds med Condon og Low fordi de et par uker tidligere hadde avvist to av hans forslag. Et av disse var at prosjektet ikke behøvde å vente på den endelige rapporten, før man "gikk ut til offentligheten" med noen av de foreløbige undersøkelsesresultatene. Saunders ønsket å frigi de tilfellene som han mente støttet den utenomjordiske hypotesen, så vel som de som ikke gjorde det.

Saunders'andre forslag var at Condon-prosjektet skulle oppmuntre til en offentlig debatt "om de sosiale problemer som verden må se i øynene, hvis enten vår undersøkelse eller en fremtidig en frembringer endelig bevis på ekstra-terrestriales besøk." (4)

Condons og Lows beslutning om å av- vise disse to forslagene fra Saunders var på det tidspunktet en meget klok handling, og helt sikkert også når det ses i et historisk perspektiv. Condon og prosjektet ble tidligere kritisert - og med god grunn - på grunn av de tale Condon på et tidlig tidspunkt holdt, og hvor han gav uttrykk for utpreget skepsis overfor UFOene som utenomjordiske besøkende. Som et resultat av denne beslutningen ble alle opplysninger holdt tilbake inntil den endelige rapporten forelå. Saunders hadde selv ødelagt den politisk ved å tale på de amerikanske psykologers møte uten å ha innhentet tillatelse.

MCDONALDS HAP

Hadde det ikke vært for McDonalds tragiske selvmord i juni 1971, og den kjensgjerning at den unge universitetskandidaten Paul McCarthy på University of Hawaii hadde bestemt seg for å skrive

sin doktoravhandling nettopp om UFO-problematikken, ville verden aldri ha fått kjennskap til de skjulte anstrengelser som med McDonald i spissen ble gjort for å torpedere Colorado-undersøkelsens troverdighet. Den unge McCarthy, som helt ærlig karakteriserer seg selv som "UFO-troende", fikk av McDonalds enke lov til å se alle hans personlige papirer. På grunn av McCartys sterke pro-UFO-holdning og hans forståelige sympati for McDonald i lyset av dennes tragiske død, er det meget sannsynlig at McCarthy unnlot noen "belastende indisier" i sin avhandling, som ble ferdig på slutten av 1975. Men likevel er det nok til å samle et merkelig puslespill.

McDonald var selv blitt så fanatisk i sin tro på at UFOene var fremmede besøkende og dette århundres største vitenskapelige mysterium, at han var helt sikker på at Colorado-gruppen ville komme til det samme resultat. Hvis den det gjorde var det nesten helt sikkert at regjeringen ville foreta en massiv oppfølgende undersøkelse, som McDonald helt sikkert ville bli leder av, på grunn av hans ekspertise.

Condon og Low viste ingen interesse for å foreta en oppfølgende undersøkelse. Men hvis Condon og Low forble uoverbeviste, og de to prosjektlederne kom til en "negativ" konklusjon, ville McDonalds ambisjoner smuldre bort.

Fra McCartys avhandling vet vi at da McDonald tidlig i august 1967 vendte hjem fra Boulder, etter å ha orientert Colorado-teamet om resultatene av sine egne undersøkelser av UFO-tilfeller i Australia, var han motløs. McDonald antydte det også i sitt brev til Mary Lou Armstrong, som var administrasjonssekretær for prosjektet. I sin avhandling bemerket McCarthy: "McDonald kunne snakke og skrive åpent til fru Armstrong og noen få andre, mens Condon og Low forble i en viss avstand." (5)

DET BERØMTE MEMORANDUM

Det var omtrent på samme tidspunkt - august 1967 - at et av prosjektets medlemmer (man mener det var fru Armstrong) oppdaget et memo skrevet av Robert Low et år tidligere. I dette memo, datert den 9. april 1966, gir Low uttrykk for sin

personlige mening om universitetet skulle foreta UFO-undersøkelsen eller ikke. Sist i april 1968 var innholdet i dette Low-memoet hjørnesteinen i en artikkel i magasinet Look, som hevdet at Condon-undersøkelsen var "et halv million dollars trick, som hadde til hensikt å få den amerikanske befolkning til å tro at Condon-komiteen foretok en objektiv undersøkelse."

Artikkelen i Look var skrevet av John G. Fuller, tidligere forfatter av to pro-UFO-bøker. Fuller skrev senere en bok om en berømt sydamerikansk "psykisk kirurg", og senere igjen en bok hvor han påsto at noen av Eastern Air Lines jetfly var plaget av gjenferdene til en flybesetning, som omkom ved en tragisk ulykke.

Når vi nå ser på innholdet i Lows memo må vi huske at det ble skrevet på et tidspunkt da det var en heftig debatt blant fakultetsmedlemmene om universitetet skulle gå inn i prosjektet eller ikke. Lows memo, som hadde overskriften "Noen tanker om UFO-prosjektet", var adressert til E. James Archer, dekan, og Thurston E. Manning, nestformann for akademiske affærer.

Hans memo bemerker at de som gikk inn for universitetets engasjement mener at "for å utføre et slikt prosjekt må man være fullstendig objektiv. Dvs. man må være villig til å akseptere den mulighet at slike ting som UFOer eksisterer. Det er ikke nok bare å ha overveid denne muligheten. Troende bør med andre ord utelukkes." Men Low siterte en annen forsker ved et separat forskningsenter i Boulder, som yndet å snakke om prosjektet, for å ha sagt: "Vi må gjøre det riktig - objektivt og kritisk - at vi har prosjektet her plasserer oss ikke i kategorien av vitenskapelige duster."

Lows memo trekker en analogi til de ESP-eksperimenter som ble utført i 1930-årene av dr. J.B. Rhine ved Duke-universitetet. Low skrev at "Duke-undersøkelsene ble utført av troende som etter at de var ferdige ikke overbeviste en eneste. Vår undersøkelse vil bli utført av nesten bare ikke-troende, som selv om de ikke kan fremlegge et negativt resultat, både kan og sannsynligvis vil fremlegge noen slående bevis på at det faktisk ikke er noe i observasjonene."

•Deretter fulgte den setningen som senere fikk så stor betydning. Low skrev: "Tricket mener jeg ligger i å beskrive prosjektet slik at det for offentligheten ser ut som en fullstendig objektiv undersøkelse, men overfor vitenskapen gir inntrykk av en gruppe ikke-troende, som gjør sitt beste for å være objektive, men har så godt som ingen forventning om å finne en tallerken."

For de fleste amerikanere har ordet "trick" en ganske bestemt betydning, men der er andre betydninger, som f.eks. i Random House Dictionary of the English Language. En av de andre betydningene av ordet "trick" er "kunsten og ferdigheten ved å utføre noe profesjonelt arbeide." Denne betydningen brukes ofte av briter og medlemmer av British Commonwealth.

F. eks. så forsøkte kanadiske og amerikanske vitenskapsmenn i begynnelsen av 1978 å lokalisere de radioaktive restene av en sovjetisk satellitt, som hadde falt ned over det nordvestlige Canada. I en UPI-artikkel om hendelsen er den kanadiske forsker Jack Doyle sitert for å ha sagt: "Tricket i øyeblikket er å omsette blipene fra våre (instrument) bånd til noe vi kan se på jorden." Robert Low har studert ved Oxford University, og ved vårt korte møte i Washington bemerket jeg at han hadde tillagt seg noen britiske ord og litt britisk språkbruk. Men jeg erkjenner at det i dag ikke er mulig å se hvilken betydning Low hentydet til i sitt memo.

En viktig ting er dog å få vite om Saunders og McDonald ble overrasket og sjokkert da de første gang leste memoet og konkluderte at Condon og Low hadde tydd til et uærlig bløffnummer. Ifølge den boken som Saunders senere skrev, ble han hverken sjokkert eller overrasket, fordi memoet "ikke bragte noe nytt for dagen --- det uttrykte bare nøyaktig det som vi visste ut fra Lows dag-til-dag-oppførsel". (6) Hvis Saunders den gangen trodde at Lows memo var et bevis på et bløffnummer, kunne og skulle han ha nevnt det da han noen uker senere hadde et møte med Manning for å beklage seg over at Condon og Low hadde avvist hans forslag. Men Saunders nevnte ikke Low-memoet overfor Manning.

Man vet ikke med sikkerhet når eller hvor McDonald først fikk vite noe om

Low-memoet. I betraktning av hans nære forhold til Levine og fru Armstrong, som begge så memoet i august 1967, er det logisk å anta at de øyeblikkelig informerte McDonald.

DET HEMMELIGE MØTET

I midten av september 1967 talte Condon om UFOer på Atomic Spectroscopy Symposium ved National Bureau of Standards. Condon fokuserte på de mest humoristiske tilfellene, så som dem hvor de innblandede personene han intervjuet påsto at de hadde hatt kontakt med ufonauter, såvel som de sakene som ble avslørt som svin del. McDonald var spesielt foruroliget over Condons bemerkninger og skrev til Low for å beklage seg, men mottok ikke noe svar.

Ifølge McCarthy's avhandling "var Condons tale ved NBS tilsynelatende et vendepunkt, for etter talen hadde McDonald et møte med Saunders og Levine i begynnelsen av november, og snakket med dem om å arrangere en konfrontasjon." (7)

Den 12. desember møttes Saunders, Levine og fru Armstrong i all hemmelighet med McDonald og J. Allen Hynek i Denver. Ifølge Saunders' bok var McDonalds største interesse å få utgitt et News Letter som senere kunne utvides til et vitenskapelig tidsskrift. Hynek ønsket å danne en synlig gruppe av kvalifiserte personer som ville ta UFO-problemet alvorlig, slik at det i tilfelle av en kongresshøring var en organisasjon som kongressen kunne henvende seg til." (8)

Ifølge Saunders' beretning "hadde Hynek blitt forkjølet og forlot møtet ganske tidlig. Da han var gått bragte McDonald Lows kontroversielle "trick"-memo på bane. Vi var overrasket over at han hadde kjennskap til det. McDonald sa at (NICAPs) Keyhoe hadde fortalt ham om det." Saunders forklarte da at han "hadde latt Keyhoe kopiere memoet dagen før Thanksgiving (4. torsdag i november) og besluttet seg til å gi NICAPs ledelse del i memoet."

Det er god grunn til å sette spørsmålstegn ved minst et punkt i denne delen av Saunders' beretning - nemlig at han, Levine og fru Armstrong ble overrasket over at McDonald hadde kjennskap til Lows memo. Husk at McCarthy i sin avhandling nevner at på det tidspunkt da Lows memo ble oppdaget hadde McDonald endel kommunikasjon med Armstrong

og andre ved Colorado-prosjektet.

MCDONALDS PLAN

Den 28. desember 1967, bare to uker etter det hemmelige møtet i Denver, skrev McDonald til en ledende fransk ufolog at han var "skuffet og desillusjonert med hensyn til Condon." McDonald tilføyde at "det trekker opp til en konfrontasjon. Det er dog vanskelig å arrangere. Endel av oss arbeider med problemet..." (9) Hvis McDonald hadde ønsket en konfrontasjon hadde han bare behøvd å fly til Boulder og møte Condon og Low. Hva McDonald i i virkeligheten ønsket var å stille Colorado-prosjektet i et dårlig lys.

De kommende måneder, som McCarthy skrev i sin avhandling, ville bringe "den konfrontasjon som McDonald ønsket. Han spilte en meget viktig rolle i den utviklingen som det infame "Low-memo" startet..." (Ibid)

Den 31. januar skrev McDonald et langt brev til Low, hvor han kritiserte Colorado-undersøkelsens ledelse. Senere i brevet røpet McDonald at han hadde sett en kopi av Lows memo og siterte deler av det. Interessant nok påsto McDonald ikke at han var blitt sjokkert over innholdet i Lows memo, men sa at han var "temmelig forvirret over de synspunkter det ble gitt uttrykk for." (10)

McDonalds brev ble begravet i en bunke post som ventet på at Low kom tilbake fra en reise. Fru Armstrong gjorde ham til slutt oppmerksom på det den 6. februar. Neste dag, da Condon traff Saunders og Levine innrømmet de at de hadde gitt McDonald en kopi av memoet. Condon gav begge avskjed. Kort etter sa fru Armstrong opp sin stilling.

Den 9. februar sendte McDonald en kopi av Lows memo til lederen av National Academy of Science, som hadde lovet å gå igjennom Colorado-undersøkelsens ferdige rapport. To dager senere sendte McDonald også en kopi av memoet til James Hughes ved Office of Naval Research. Hughes hadde ansvaret for de kontrakter flåten hadde med McDonald angående hans forskning i atmosfæriske problemer. Og McDonald brukte også midler herfra til sin UFO-forskning og sine reiser, med Hughes stilleteiende aksept.

McDonald forklarte at han ønsket å holde Hughes informert om UFO-scenen mens han ventet på det tidspunkt da han formelt ville søke flåten om midler til å foreta UFO-forskning, i stedet for å tuske til seg disse aktivitetene. Det er ikke overraskende at McDonald frarådet Hughes så "eksplosivt materiale" i de brev som ble sendt til hans kontor. Alt som dreide seg om dette emnet skulle sendes til McDonalds privatadresse. (11)

Den 30. april 1968, nesten samtidig med offentliggjørelsen av Fullers artikkel i magasinet Look for 14. mai, holdt NICAP en pressekonferanse i Washington for å fordømme Lows memo og Colorado-undersøkelsen. Under en spørreunde spurte jeg NICAPs leder, Keyhoe: "Hva ville De si dersom en av Deres ansatte gjennomgikk Deres arkiver, valgte ut noen dokumenter og gav dem til meg eller flyvåpenet uten Deres viten?" Keyhoe svarte: "Jeg ville sannsynligvis gi ham sparken. Jeg ville se på illojaliteten ikke på papirene."

Da Keyhoe i skarpe vendinger kritiserte Condon og de feilaktige undersøkelsene i marken av UFO-tilfellene, spurte jeg ham: "Hvor mange undersøkelser har De foretatt i marken de geneste årene?" Keyhoe svarte: "Omkring fem, og jeg har foretatt mange ved hjelp av min telefon." Da jeg bad ham om å identifisere de fem tilfellene han hadde undersøkt, svarte Keyhoe: "Tre av dem er ikke verd å nevne, da det ene av dem besto av flere observasjoner som flyvåpenet ikke rapporterte til Condon." Jeg fortsatte: "Kan De så fortelle meg om de to andre som De undersøkte?" Keyhoe nektet å svare.

Samme dag som magasinet Look lå på disken, og NICAP holdt sin pressekonferanse, tok kongressmedlem J. Edward Roush (demokrat fra Indiana) ordet i kongressen for å fordømme Colorado-undersøkelsen. Roush sa: "Det er mye som tyder på at Colorado-prosjektet vil bli kjent som en \$500.000 fiasko. Det er i hvert fall sådd tvil om Colorado-prosjektets vitenskapelige grundighet og objektivitet." Roush la opp til at USAF ble fritatt fra sitt ansvar med å undersøke UFOer, og overlate jobben til kongressen.

Takket være McCartlys avhandling vet

vi nå at Roush'tale i kongressen var en del av McDonalds meget sinnrikt uttenkte plan. Mer enn et år tidligere, kun noen få måneder etter at Colorado-undersøkelsen startet, kontaktet McDonald kongressmedlemmet da han besøkte Tucson. Den 3. mars 1967 skrev McDonald til Roush for å "purre på en kongresshøring" om UFOer. (12) McDonald fortsatte å skrive til Roush for å anmode ham om en kongresshøring om UFOer. Men mot slutten av 1967 svarte Roush at selv om han var interessert i en slik kongresshøring, så mente han at de skulle utsette det til Colorado-undersøkelsen var avsluttet.

Tre måneder etter magasinet Looks artikkel og etter at Roush hadde for-dømt Colorado-prosjektet, fikk kongress-medlemmet arrangert at House Science and Astronautic Committee (som han var medlem av) holdt et en-dags "UFO-symposium." Av gode grunner ble det betegnet som et symposium og ikke en høring. Fem av de seks vitenskapsmennene, inklusive McDonald og Hynek, som var invitert til å tale, var sterkt pro-UFO. Den sjette, dr. Carl Sagan, var på dette tidspunktet lettere pro-UFO. (Sagan har siden blitt UFO-skeptiker.)

Takket være McCarthys avhandling vet vi nå at Roush lot McDonald velge ut de seks vitenskapsmennene som skulle tale. McDonald brukte Roush's kontor til hovedkvarter, og fikk lov til å bruke kongressmedlemmets telefon-kreditkort til å foreta fjernsamtaler utenfor Roush's kontor. Roush's meget ensidige UFO-symposium var næring til forfatteren John G. Fullers bål, for han skrev straks etter en billigbok med tittelen "Aliens in the Skies": The UFO Battle of the Scientists". Boken, som stort sett bare bragte de pro-UFO-taler som ble holdt på symposiumet, var enda et forsøk på å valse ned Condon, Low og Colorado-universitetet.

I november 1968 led kongressmedlem Roush nederlag ved valget. Kort etter ble han valgt inn i NICAPs ledelse.

CONDONS RAPPORT

Looks artikkel, NICAPs pressekonferanse, kongressmedlem Roush's fordømmelse av Colorado-undersøkelsen og utgivelsen av Saunders bok, var ting som skjedde flere

måneder før Colorado-prosjektet offentliggjorde sin endelige rapport i begynnelsen av 1969.

I et av den endelige rapportens mange kapitler, som Condon selv skrev, gjorde han oppmerksom på at han ikke kjente til Lows kontroversielle memo før det kom i offentlighetens søkelys. Han bemerket at Lows memo representerte "en meget tidlig 'høyttønnen' om det fremlagte prosjektet av en enkeltperson, som ikke var kompetent til å ta endelige beslutninger.." (13)

Mer viktig var det nok når Condon påpekte at det av Lows hovedforslag i memoet som dreide seg om at undersøkelsen skulle fokusere på det rent psykologiske hos de menneskene som rapporterte UFOer, i stedet for å undersøke selve fenomenet, var "nettopp det motsatte av den prosedyre som prosjektet faktisk fulgte". Condon tilføyde: "Det bør stå klart for alle som leser denne endelige rapporten at hovedvekten etter min mening ble lagt der hvor den skulle: på undersøkelsen av et fysisk fenomen og ikke på de psykologiske og sosiologiske årsakene." (Ibid)

Condon kunne ha tilføyd - men var nok for forlegen til å gjøre det - at hvis han og Low hadde ønsket å gå sammen om å lage falske inntrykk, ville Condon ikke i sine mange taler til offentligheten ha gitt uttrykk for sin sterke skepsis overfor UFOer.

KLASS' FORKLARING

I de to årene som fulgte etter offentliggjørelsen av Condon-rapporten fortsatte McDonald inntil sin tragiske død å reise landet rundt og holde pro-UFO-foredrag for vitenskapsmenn. Jeg hørte eller fikk kopier av mange av disse foredragene. Ikke en eneste gang kom McDonald inn på "trick-memoet" i sine foredrag for vitenskapelige grupper. Tilsynelatende erkjente han at Lows memo hadde utspilt sin rolle med å kaste et dårlig lys over Condons, Lows og University of Colorados navn i offentlighetens øyne og ikke hadde noen vekt i vitenskapelige kretser.

I stedet valgte McDonald å kritisere Coloradoprojektet på grunn av at der var endel UFO-tilfeller som teamet ikke kunne finne en rasjonell, prosaisk forklaring på. Den samme kritikk gjør seg

gjeldende den dag i dag. Men den kjensgjerning at der var uforklarte UFO-tilfeller beviser at Colorado-prosjektet ikke vek utenom de vanskelige og utfordrende tilfellene. Og den kjensgjerning at disse tilfellene ble offentliggjort i Condon-rapporten viser at det ikke ble gjort forsøk på tilsløring eller sensur. Med andre ord grep Condon og Low, på tross av det inntrykk store deler av befolkningen fikk fra McDonalds velorganiserte kampanje, ikke til noen form for svindel.

Men hva med de uforklarte tilfellene? Et av dem som McDonald fant særlig interessant dreide seg om et USAF-47 elektronisk overvåkningsfly, som var på en nattøvelse over Gulf-statene. Colorado-teamet var handicappet når det gjaldt å undersøke denne saken fordi piloten, som gjorde Colorado-etterforskerne oppmerksom på denne saken, oppgav feil dato, slik at de ikke kunne lokalisere de originale saksakter og rapporter.

Senere, da McDonald forsøkte å finne de originale sakspapirene, undersøkte jeg selv saken, som jeg syntes var en av de mest spennende jeg noensinne hadde undersøkt. Det tok flere hundre timers hardt arbeid, inklusive det å finne frem til det 20 år gamle antenneutstrålingsdiagrammet for den gamle radaren, og diagrammet over det eldre elektroniske overvåkningssystemet. Etter endel besvær og litt hell lyktes det å finne frem til en prosaisk forklaring, som ble godkjent av både RF-47-piloten og operatøren på det elektroniske overvåkningssystemet (Elint) som var ombord. (14)

En annen 10 år gammel UFO-sak, som fant sted på to flybaser i England, sto også som uforklart i Condon-rapporten. Etter en større undersøkelse fant jeg selv frem til en prosaisk forklaring. (15) Jeg mistenker den unge forskeren som fikk seg overdratt denne saken for å ha oversett en mulig prosaisk forklaring, fordi han var for ivrig i sin tro på at noen UFOer var utenomjordiske romskip.

Enda et uforklart tilfelle fra Condon-rapporten dreide seg om to fotografier av et UFO som ligner en omvendt posteiform. Den unge forskeren som undersøkte denne saken, og siden ble en velkjent planetforsker, var simpelthen for godtroende i sin aksept av erklæringer fra noen til-

synelatende ærlige bygdefolk. Denne forskeren reviderte senere sitt syn på denne saken og konkluderte, etter å ha sett det materialet som Robert Sheaffer hadde skaffet, samt mine analyser, at fotografiene var svindel. (6)

Alle disse tre uforklarte tilfellene fra Condon-rapporten som jeg har undersøkt, har vist seg å ha prosaiske forklaringer. Jeg er sikker på at det har de andre også.

- ### -

Man kan lære mye av dette University of Colorado-prosjektet. Det er spesielt viktig dersom den amerikanske regjering en annen gang skulle beslutte seg til å foreta en vitenskapelig undersøkelse av andre paranormale fenomener, som f.eks. parapsykologi.

Hvis så skulle skje, hvem ville man da forvente kom til å melde seg frivillig til dette arbeidet? De mest ivrige blant de frivillige ville være de forskerne som allerede var interesserte i PSI. De fleste, om ikke alle disse, tror på at PSI eksisterer. For ellers ville de ikke sette sin karriere på spill for dette emnet. Dette gjør dem helt klart uegnet til å foreta en uholdet undersøkelse. Meget få, om overhodet noen, erfarne forskere ville være villige til selv midlertidig å oppgi deres nåværende karriere innenfor et område som synes lovende for dem som mener at pseudovitenskap er en blindgate.

Størstedelen av de frivillige i et slikt prosjekt ville være unge, uerfarne forskere, som håper på å bli pionerer innen et nytt område med betydningsfulle implikasjoner. Disse unge forskerne ville bli lykkelige hvis de ganske tidlig i sin karriere oppdaget noe som kunne gjøre de berømte. Og det er denne innstillingen som ville gjøre dem til sårbare ofre for et selvbedrag og egne ambisjoner.

Når man ser tilbake er det klart for meg at i det minste noen, om ikke mange, av de unge forskerne som deltok i UFO-undersøkelsen ved Colorado, hadde hva vi kan kalle "UFO-stjerner i deres øyne" håp og ambisjoner. Det er ikke bevis på at de var så sterkt pro-UFO som Saunders og Levine, men der er endel som tyder på

at flere av de unge forskerne ikke var så skeptiske som de burde ha vært.

En annen kritikk jeg vil rette mot Colorado-prosjektet, når man nå kan være etterpåklok, er at det påtok seg å undersøke for mange gamle UFO-saker. Jo eldre et UFO-tilfelle er desto vanskeligere er det å få kontakt med vitnene til hendelsene. Hadde Condon og Low valgt å fokusere på nyere saker ville deres kritikere ha beskyldt dem for å overse de mest slående data.

Hvis det kun fantes UFO-rapporter fra siste del av 1940-årene, og 1950-årene og alstå ingen fra tiden etter, hadde Colorado-forskerne ikke hatt noe valg. De hadde vært nødt til å undersøke de gamle tilfellene. Men UFOene var et fortsatt fenomen, stadig i gang med mange hundre nye tilfeller, og det kom inn dusinvis av rapporter mens Colorado-undersøkelsen sto på. Disse nye tilfellene kunne ha utgjort et representativt utsnitt av fenomenet, og Colorado-forskerne skulle ha satset hovedparten av deres energi på disse tilfellene. Jeg erkjenner at dette er en form for etterpåklokskap.

KLASS' KONKLUSJON

Kort fortalt så utførte Condon og Low under disse besværlige forholdene et arbeide som var så godt som det etter omstendighetene kunne være, særlig når man tar i betraktning at tre av de viktigste forskerne allerede før prosjektet startet var kvasitroende. En ting er dog sikkert: avdøde dr. Ed. Condons, Robert Lows og Colorado-universitetets gode navn var alle ofre for et godt organisert komplott med det formål å miskreditere dem - et komplott som stadig hadde vært ukjent, hvis det ikke var for hovedmannens tragiske død og en lovende dr. phil. kandidats anstrengelser.

Condons egne korte kommentarer til de svindelnummer som fant sted underveis er belyst i den endelige rapporten: "Jeg hadde et overfladisk kjennskap til den lidenskapelige debatt som omgav dette emnet og bidro til at det ble vanskeligere å utføre en uholdet undersøkelse.. Hadde jeg visst hvor omfattende de UFO-troendes følelsesmessige engasjement var, og hva deres tro kunne få dem til, ville jeg helt sikkert ikke ha påtatt meg undersøkelsen." (17)

KILDE: Foredrag av Philip J. Klass, på CSICOPs fjerde årlige konferanse 1986, ved University of Colorado, Boulder.

NIVFOs representant ved konferansen fikk tildelt en kopi av foredraget, som her er bragt i sin helhet.

NOTER:

1. *UFOs? Yes!—Where the Condon Committee Went Wrong*, by David R. Saunders and R. Roger Harkins (Signet Books), p. 81.
2. *Ibid.*, p. 92.
3. *Ibid.*, p. 139.
4. *Ibid.*, p. 138.
5. "Politicking and Paradigm Shifting: James E. McDonald and the UFO Case Study," a Ph.D. thesis by Paul McCarthy, University of Hawaii, 1975, p. 137.
6. Saunders and Harkins, p. 134.
7. McCarthy, p. 170a.
8. Saunders and Harkins, p. 179.
9. McCarthy, p. 142.
10. Saunders and Harkins, p. 249.
11. *Ibid.*, p. 249.
12. McCarthy, p. 145.
13. *Ibid.*, p. 177.
14. *Final Report of the Scientific Study of Unidentified Flying Objects* (Bantam), p. 549.
15. *Ibid.*, p. 549.
16. *UFOs Explained*, by Philip J. Klass (Random House), Chapters 19 and 20.
17. *Ibid.*, Chapter 21.
18. *Ibid.*, Chapter 15.
19. *Final Report of the Scientific Study of Unidentified Flying Objects*, p. 548.

HVORDAN JAGE ET SPØKELSE ?

TO RASKE MEN EFFEKTIVE KURER

ROBERT A. BAKER

SOM PROFESJONELL psykolog og etter i lengre tid å ha studert uvanlig oppførsel, er jeg opptatt av mennesker som ser, har sett eller er hjemsøkt av spøkelser. I løpet av de siste ti årene har jeg hatt adskillige klienter som personlig har vært utsatt for spøkelser og som har kommet til meg for å søke hjelp for sine uhyggelige problemer. I løpet av denne tiden og etter adskillige forsøk og feiltakelser ble jeg i stand til å utvikle to standardiserte prosedyrer for raskt å kunne fjerne demoner fra både mennesker og steder. Kanskje er den beste måten å illustrere disse metodene på å gjengi trinn for trinn to ferske saker - en om et hjemsøkt ektepar og en annen om et spøkelseshus.

Jeg ble oppringt av en ung mann, DF, som spurte om jeg var den doktoren som var interessert parapsykologi. Da jeg bekræftet dette sa han: "Vel, jeg har et uvanlig problem og du kan muligens hjelpe meg. Det er ikke bare meg, men både min kone og meg. Vi er blitt plaget av et spøkelse. Jeg vet at det lyder tåpelig, men vi er plaget av gjenferdet av min kones onkel og dette er iferd med å drive oss begge til vanvidd. Kunne jeg få en avtale med deg så snart som mulig ?"

Sterkt engasjert satte jeg opp en avtale for neste dag. På det avtalte tidspunkt dukket bare mannen opp og han unnskyldte sin kones fravær med at hun var syk. DF fortalte meg at spøkelset var ånden til den yngre broren av konas far. Onkelen hadde vært meget glad i sin niese da hun var barn. Han besøkte dem ofte, holdt henne på fanget og bragte henne leker. Han døde i en alder av 35, da nisen var 11 og dukket opp som spøkelse første gang da hun nådde puberteten. Hans første fem besøk ble foretatt mens hun lå alene

---

Robert A. Baker er professor i psykologi ved University of Kentucky, Lexington

---

i sin seng. Deretter begynte han å opptre når hun hadde romantiske, illegitime forhold til attråverdige unge menn. Ved en anledning dukket han opp under en scene på hennes lokale kjærlighetssti. En annen gang rett foran hennes venns bil på vei hjem fra kino. Ifølge kvinnen var onkelen helt åpenbart sjalu på enhver oppmerksomhet hun mottok fra andre menn. Selv om onkelens besøk var blitt trappet ned for en tid, så tiltok de sterkt igjen da hun fikk fast følge med sin tilkommende mann. Dessuten, spøkelsets tilsynekomst intensiverte seg i takt med parets engasjement, og kulimiherte under deres hvetebrødsdager.

Etter at de ble gifte begynte onkelens spøkelse å synkronisere sine visitter med parets kjærlighetsaktiviteter. I løpet av denne perioden hadde DF aldri sett spøkelset selv, men hadde godtatt konas rapporter.

Omtrent en uke før han ringte til meg, mens han var sammen med sin kone, ropte hun plutselig: "Åh nei ! Han er her igjen !" DF snudde seg raskt, og fikk et glimt av en mann i grønn genser (onkelens favorittplagg under jakt). Ytterligere forsøk fra DF's side på å se ham klarere feilet. Begge var forstøvelig nok, ganske forstyrret, og for å si det med DF's egne ord: "Vi er så nervøse nå at vi kan ikke fungere. Han styrer vårt kjærlighetsliv !"

På dette stadium av sin beretning stoppet DF plutselig og sa: "Jeg kan føle ham her nå. Jeg kan alltid fornemme hans tilstedeværelse, selv om jeg ikke kan se ham. Han er her i rommet sammen med oss akkurat nå !"

Dette gav meg en glimrende anledning til å ta i bruk mitt verktøy og min

teknikk i å fordrive spøkelser. Jeg spratt opp, stirret stygt mot den borterste veggen, og snerret mellom sammenbitte tenner: "Din fordømte, stinkende, døde bastard, se til å komme deg ut av mitt kontor og kom aldri tilbake ! Hvis jeg noengang griper deg her igjen eller hvis jeg hører at du plager denne mannen og hans kone mer, så skal jeg komme etter deg med all Kristus' makt bak meg og jeg skal grave deg opp og drukne deg i hellig vann så dypt at din sjel vil forderves i helvete i tusen evigheter ! Du har ingen makt her ! Livets og kjærlighetens makt er uendelig sterkere ! Du kan ikke skade disse menneskene og det vil ikke gavnedeg å plage dem mer ! Fra nå av vil de ignorere deg. Så nå din bastard av et spøkelse, forsvinn og hold deg borte !"

DF stirret vantro på meg med åpen munn. "Føler du fremdeles at han er her ?" spurte jeg.

"A nei. Han er borte", svarte DF.

"Det stemmer," svarte jeg. "Og hvis han forstår sitt eget beste vil han forbli borte. Måten å behandle onkel G på fra nå av," understreket jeg, "er å true ham. Den eneste måten han har makt over dere på er at dere frykter ham. Så lenge som du og din kone fortsetter med å være redd ham vil han fortsette å spøke for dere. Han har makt til å plage dere bare så lenge dere er redde for ham. Så snart dere viser ham at dere ikke er redde vil all hans makt forsvinne. Du og din kone var redde for ham, var dere ikke?"

"Jo", svarte DF. "Det var vi. Min kone mer enn jeg, fordi hun var den som så ham hele tiden."

"Vel, hvis han noen gang skulle vise seg igjen vil jeg at dere begge skal stirre ham rett inn i øynene og gi ham

inn. Dere skal si: "Jeg er ikke redd deg. Du er død, død, død, og de døde har ingen makt over de levende. Så du må bare forsvinne herfra og slutte med å plage oss".

"Har din kone noen gang sett ham inn i øynene?" spurte jeg.

"Nei," svarte DF. "Vi er blitt fortalt at hvis du ser inn i øynene på et spøkelse vil det stjele sjelen din."

"Sludder," sa jeg. "Det er det rene tøv og overtro. Faktum er at det motsatte er tilfelle. Det som spøkelser og ånder frykter mest av alt er din mangel på redsel. En gammel irsk legende sier: "Hvis et spøkelse forfølger deg vil det fortsette med det så lenge du løper." Hvis du stanser og ser på det vil det forsvinne. Alle spøkelser lever av frykt, og hvis du viser dem at du ikke er redd vil de tørre ut og blåse bort."

"Følte du hans nærvær for noen minutter siden?" spurte DF.

"Nei. Det gjorde jeg slett ikke og jeg kunne heller ikke se ham. Spøkelset ditt befinner seg ikke der ute i omgivelsene noe sted. Onkel G er inne i hodet ditt og inne i din kones hode. Det betyr ikke at han ikke er virkelig. Såvidt det angår dere to er han virkelig. Dere er ikke gale eller noe i den retning. Det er bare det at han ikke spøker for meg, han spøker for dere to. Og, siden jeg ikke kjenner ham, aldri har hørt om ham, gir blaffen i ham, og, ved Gud såvisst ikke er redd for ham, har han ingen makt over meg i noen skikkelse, form eller fremtreden. Men jeg har makt over ham og alle andre spøkelser fordi jeg kjenner og forstår dem og hvordan de opererer. Så fra nå av må du ikke la ham true deg. Du skal true ham i stedet! OK?"

"All right. Han forsvant tydeligvis så snart du brølte til ham," samtykket DF.

"Selvfølgelig gjorde han det," svarte jeg. "Og jeg tviler alvorlig på at han vil vise seg igjen noensinne. Men hvis han det gjør så vet du nå hva dere har å gjøre. Se ham rett inn i øynene og be ham forsvinne ut av deres liv. Dersom han ikke blir borte på øyeblikket så ring meg, og jeg vil få ham avgårde fullstendig, totalt og en gang for alle. Siden det er din kone som har vært mest plaget av ham er det spesielt viktig at hun gjør nøyaktig slik som jeg har sagt. Forviss deg nå om at hun neste

gang han dukker opp blir meget, meget rasende og brøler til ham, kaster ting på ham, ser ham rett inn i øynene og forteller ham at han ikke har noen makt over henne og at det ikke vil lønne seg for ham å plage henne mer. Dersom du er tilstede sammen med henne og du for nemmer hans tilstedeværelse - selv om du ikke ser ham - så skal også du true ham. OK?"

DF reiste seg, takket meg og forsikret meg om at både han og hans kone ville følge mine anvisninger. Og så gikk han.

Det er nå gått atten måneder, og hitil har onkel G holdt seg unna. Jeg spør at han aldri mer vil bli sett av hverken DF eller hans kone. De Freudianske implikasjonene ved konas seksuelle problemer med onkelen satt til side er her ganske tydelige. Og barndoms-traumer er involvert i gjenferdets tilsynkomst. Dette til tross, overtroisk frykt er kilden til problemene og er mest sannsynlig for de stadige manifestasjonene. Både mannen og kona følte seg i en tilstand av hjelpeløshet og trengte en kraftkilde og et effektivt (i deres øyne) redskap til å hjelpe seg med når det gjaldt disse periodiske irritasjonene. Så snart de er i stand til å hamle opp med dette vil deres hovedproblemer forsvinne. Dette ikke for å hevde at hustruens alle dypere konflikter og seksuelle bindinger er blitt løst. Det er tvisomt om de har, men hun er nå i det minste i besiddelse av et redskap - en effektiv måte å kjempe på, et våpen til bruk mot hennes utadrettede frykt.

STEDER HVOR DET SPØKER

Den dårlig skjulte hemmeligheten med forholdet til spøkelser - spesielt de onde eller nervøse - er å bekjempe frykt med frykt. Dette prinsipp er velkjent for alle heksedoktorer, medisinnmenn og shamaner fra limor til Tibet. De skrekkelige maskene, hornene, dragene, ildslukerne, de høye skrikene og ropene - alt tar sikte på å skremme de onde åndene vekk. Til rensing av spøkelseshus er mine ekvivalenter i det tjueførste århundre et hi-fi utstyr og elektronikk. Straks du får kjennskap til lokalitetene for et påstått skrømt, bør du samle så mange høytalere som du kan og så kraftige lyskastere som mulig og så sette i gang. Fremgangsmåten er

lik den ved sterilisering, bortsett fra at utstyret er lyd og lys i stedet for giftgass.

Min seneste husrassia gjaldt et uvanlig irriterende gammelt spøkelsespar som drev med å dukke opp i ubeleilige øyeblikk - vanligvis etter at det var blitt mørkt. De kunne stå stille ved fotenden av familiens seng eller luske rundt i gangen, eller myse ned fra toppen av trappen.

På den avtalte kvelden dro familien bort og tilbragte natten sammen med slektninger og venner. Jeg stilte med to 1000 watts Pioneer høytalere og en Realistic STA-860 høyspent forsterker med båndspiller og ulike bånd med hard-rock-band, som Rait, Billy Idol og Devo. Videre med en transportabel 7 3/4-tommers superblitz lyskaster istand til å lyse opp et 60 til 90 fots område. Jeg var i huset kort etter mørkets frembrudd. Etter å ha forsynt meg med ørepropper og solbriller startet jeg lydbåndene med maksimalt volum, mens blitzlyset systematisk flommet inn i hvert eneste rom fra kjeller til loft i to timer. Paradoksalt nok er det slik at hard-rock jager bort døde i stedet for å vekke dem. For å oppnå best mulig resultat bør samtlige familiemedlemmer være til stede de første få minuttene under avspøkingsprosedyren. De anmodes om å for- nemme den fulle effekten av såvel lys som lyd for å kunne vurdere hva de uheldige spøkelsene må gjennomgå.

Avspøking av blokkleiligheter etc. er noe mer problematisk. Her må du kontakte både naboer og det lokale politi, særlig hvis du benytter lydbånd med maskingevær og artilleriild, tordenvær, dampfløyter og sirener. Disse er etter min erfaring mest effektive for de mer pågående geister - p o l t e r , eller hva det måtte være. Disse realistiske lydene kan serkt anbefales i tett befolkede områder, fordi bruk av hard-rock ofte vil tiltrekke seg horder av tenåringer som mistolker dine bestrebelsler som et party. Ingen, hverken levende eller døde, jeger eller bytte, kan holde ut disse lydene mer enn noen få minutter.

Når det gjelder huler, kirkegårder og gamle øde gårder - steder uten elektrisitet - kan man benytte portable generatorer til drift av elektroniske lykter, knokler og gresskar.

Ingen andre teknikker eller eksakte metoder er nødvendige. Jeg er klar over at

dette divergerer sterkt fra de mer tradisjonelle metodene til åndemanere. Likevel, det jeg her anbefaler er like effektivt, om ikke bedre. Jeg vil dog tilråde bruk av en assistent ved avspøking av hus. Det bør være minst to personer til å ta seg av lasting, avlesing, montering og arrangering av dette lyd-og-lys-showet. Altså, jo mer slanning og banging dess bedre, og erfaringen har vist at to jegere lager mer støy enn én.

Så vanskelig det enn må være å tro, så viser en Gallup-undersøkelse at 72% av den samlede befolkning erklærer at de tror på spøkelser, og mer enn 40% påstår å ha sett et. Dog skulle kunngjøringen av disse enkle konfrontasjonsprosedyrene resultere i en nedgang i manifestasjonene av alle slike spøkeries, skrømt og ting som dunker om natten. Med tiden vil kanskje også høyning av fornuft, mot og folkevett medføre en svekkelse av den makt som overtroen ennå har over romaldermenneskets sinn.

The Skeptical Inquirer Vol. XI 1/86.
Litt forkortet mht detaljer.

VED ARSSKIFTET

1987 står for døren og dermed 7. årgang av NIVFO-Bulletin; 160 sider med aktuelt og unikt stoff. 1986 har vært et fremgangsrikt år for arbeidet med å avsløre falskneriets profittører. I USA har CSICOP hatt landsomfattende TV-dekning med sine avsløringer av mirakelhelbredere og her hjemme har NIVFO markert seg i viktige kretser. Bl.a. har enkelte aviser begynt å innse at også vanlige mennesker som ikke leser faglitteratur har krav på motforestillinger til den pseudovitenskap de bombarderes med. Kort sagt, arbeidet begynner å gi målbare resultater. Spørsmålene omkring irrasjonalisme/rasjonalisme - vitenskap/villfarelse begynner å komme i fokus. NIVFO-Bulletin selges mer enn før og slites ut på bibliotekene. Vi går interessante tider i møte. Leser du NIVFO-Bulletin er du ajour. GODT NYTT AR !